vrede

UNESCO

vrede

Maandblad - 10 nummers per jaar
„Vrede" Studie- en informatiecentrum voor vredes- en ontwikkelingsproblematiek v.z.w.

REDACTIE-BEHEER PUBLICITEIT :
Knokkestraat 44 - 9000 Gent
Prk. 000-0956015-80
Vrede v.z.w. - 9000 Gent - Tel. 091/ 21.18.39

LEESGELD :
500 fr. per jaar
50 fr. per nummer
Voor Nederland : 700 B.fr.

STEUNABONNEMENT : 1.000 fr.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER :
Michel Vanderborght
Beukendreef 15, 9401 POLLARE - NINOVE

MEDEWERKERS :
Ludo Abicht, Hugo Benoy, Hendrik Braem, Martin Braem, Robert Braet, Paula Burghgraeve, Urbain Camerlinck, Eddy Clysters, Toon Colpaert, Rik Coolsaet, Willy Courteaux, Nadine Crappé, Eric De Bleeckere, Carine De Bruyn, William De Bruyne, Albert Deconinck, Robert De Gendt, Dr. Jef Deloof, Danny Demely, Gerry De Mol, Jeanine De Rop, Chantal De Smet, Wilfried De Vlieghere, Erik Dupont, Elle Elie, Eric Geukens, Noël Gijbels, Piet Glorieux, Alfons Goossens (Goal), Paul Horta, Paul Keymeulen, Ignaas Lindemans, Griet Maréchal, Renée Mettrie, René Morlion, Jan Olsen, Peter Rombaut, Ward Ruyslinck, Guus Snijckers Tania Solomanuick, Katleen Steel, Freddy Tack, Herman Talloen, Michel Tanret, Jan Van Caisteren, Yves Van De Steen, Jozef Van Dromme, Guido Van Hecken, René Van Nerum, Juul Verhelst, Jan Verwest, Bart Vonck, Generaal M.H. von Meyenfeldt, Paul Wagemans, Walter Weydts, Walter Zinzen.

EINDREDAKTIE :
Lucien Bollaert, Gerry De Mol, André De Smet, Jan Olsen, Peter Rombaut, René Van Nerum, Linde Vanneste.

REDAKTIESECRETARIS :
Lucien Bollaert.

HOOFDREDAKTEUR :
André De Smet.

ABONNEMENTENDIENST :
Lotty Verwest, Peter Rombaut.

Overname van artikels en tekeningen is slechts toegelaten mits bronvermelding en toezending van een presentexemplaar.

„Vrede" wil de spreekbuis zijn van al diegenen die - door degelijke informatie of voorstellen - een bijdrage willen brengen tot de internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook een beroep op de medewerking van al diegenen die hiertoe kunnen bijdragen.

De ondertekende artikels beantwoorden dan ook niet noodzakelijkerwijze aan het standpunt van de redactie.

OFFSET DRUK :
„Nevelland", B.W., 9840 Nevele (Landegem).

OMDAT HET NIET ANDERS KAN.

Ondanks de toenemende prijsverhogingen was „VREDE" er in geslaagd drie jaar lang zijn abonnementsprijs op 500 fr. te handhaven. Neem om het even welk produkt en u zult vaststellen dat dit zeker niet het geval was. Maar de onverbitterlijke druk van de marktprijzen laten ook ons vandaag geen marge meer.

Voor 1986 - 29ste jaargang van VREDE - zijn we dus verplicht het leesgeld per jaar op 600 fr. te brengen. We weten dat u begrip hebt voor onze problemen die ook de uwe zijn. We danken u dus bij voorbaat voor het vertrouwen. Stort wanneer u het tot heden niet gedaan hebt, het leesgeld op de Prk. 000-0956015-80 van VREDE vzw 9000 Gent, het betekent voor ons tijd en geld gespaard.

INHOUD

	Blz.
EDITORIAAL	3
Dezelfde strijd met andere middelen	3
20 oktober : fantastisch geslaagd	4
EUROPA	5
De SPD met een nieuwe vredespolitiek in de oppositie ?	5
Een totale kernstop, de te grijpen kans !	6
KORTOM	8
BEWAPENING & ONTWAPENING	9
Het vredesoffensief naar Genève	9
STANDPUNT	13
Over vredesbewegingen, mensenrechten en dissidenten (2)	13
DOSSIER	15
De misleiders van de UNESCO	15
EERLIJKHEIDSHALVE	18
INTERVIEW	19
Tachtig jaar na de boerenoorlog : het onrecht van de apartheid	19
CIJFERS & DOKUMENTEN	22-27-35
LATIJNS-AMERIKA	23
Aandacht voor Chili	23
El Salvador : de politieke en militaire situatie	24
'N KWART EEUW GELEDEN IN VREDE	25
De erkenning van China	25
Besparen waar en hoe ?	34
Nieuw-Caledonië	26
OP Z'N SMALST	28
VREDESFONDS	28
AZIE	29
Armenië - Volkerenmoord ?	29
KERNRAKETTEN	30
Tribunaal voor de vrede : bondig overzicht	30
KRUISWOORDRAADSEL	31
KOMMENTAAR	31
Turkije : 500 kernkoppen !	
Ontwikkelingslanden betalen onze krisis	32
VREDESINITIATIEVEN	33
BOEKEN	34
Nuttige informatie voor vredesmilitanten	34
TE ZOT ... OM LOS TE LOPEN	36

EDITORIAAL

DEZELFDE STRIJD MET ANDERE MIDDELEN

De kaarten zijn geschud en uitgespeeld. We weten nu hoe we er juist voorstaan en het komt er op aan de feiten onder ogen te zien en uit de ervaringen de gepaste konklusies te trekken. De regering die tegen de meerderheid van de bevolking in de raketten plaatste werd hiervoor niet afgestraft. De kiezer heeft andere prioriteiten gelegd.
Reden hiervan is tevens dat de regering er in geslaagd is, dank zij enige manipulatie, het rakettendossier buiten de verkiezingen te houden.
Sommigen zijn ontgoocheld. Eerst hadden ze al hun verwachtingen in het ACW geplaatst in de hoop dat deze het CVP-standpunt zou ombuigen. Gelijktijdig hadden ze hoofdzakelijk alle heil in een mogelijke parlementaire meerderheid gesteld, en later gingen ze er van uit dat bij verkiezingen een meerderheid uit de bus zou komen die de raketten zou terugsturen.
Er is van dit alles niets in huis gekomen. Men heeft de macht, de handigheid van de tegenstrever onderschat en geen rekening gehouden met de jarenlange ingebouwde tradities en gewoonten die men zo maar niet in een paar jaar kan wijzigen.
Wie onze bijdragen in VREDE herleest zal vaststellen dat wij nimmer onze dromen voor werkelijkheid genomen hebben. Sinds begin 1983 herhalen we dat, wanneer men zich werkelijk bewust is van het gevaar van de kernraketten, wanneer men rekening houdt met de bestaande strukturen en politieke krachtsverhoudingen in het parlement, we naar andere vormen moeten uitzien om de bevolking toe te laten zich uit te spreken. Betogingen zijn een belangrijk wapen van de openbare opinie maar moeten ten gepaste tijde politiek kunnen vertaald worden.
De kampagne voor een Volksraadpleging leek ons in dit opzicht een belangrijk alternatief. Van uit partijpolitieke hoek is dit voorstel, meestal om zuiver electorale redenen, in sommige middens aangevochten geweest en in de brede vredesbeweging hebben velen zich op sleeptouw laten nemen. Allerhande drogredenen werden bovengehaald maar uiteindelijk is gebleken dat alle andere wisseloplossingen falikant zijn uitgevallen.
We herinneren ons er steeds op gewezen te hebben dat zonder een massale kampagne voor een volksraadpleging het uitstel van beslissing vanwege de regering slechts het afwachten was naar het moment dat hen het meest gunstige zou lijken. De regeringsbeslissing van 15 maart en de onmiddellijke plaatsing van de eerste 16 raketten te Florennes hebben dit bevestigd.
We wezen er op dat slechts bij een Volksraadpleging vanwege de kiezer een duidelijke uitspraak mogelijk was inzake de raketten gezien bij normale verkiezingen andere problemen voorrang krijgen : 1) sociaal ekonomische ; 2) de partijpolitieke verzuiling en 3) het a-politisme van de voorkeurstemmen. Is het niet zo op 13 oktober uitgedraaid ?
Komt het er niet op aan de lessen uit de opgedane ervaringen te trekken ? De prachtig geslaagde betoging van zondag 20 okt. met zijn 200.000 deelnemers toonde aan dat, ondanks de nefaste verkiezingsuitslagen, een belangrijk deel van de openbare opinie bereid is de strijd tegen de raketten verder te zetten.
De talrijke deelnemers uit de Kristelijke Arbeidersbeweging ; ACW, KAJ, KAV, ACV en KWB, uit de religieuze middens, wijzen er op dat ondanks de CVP- en ACW-standpunten ook zij weigeren te kapituleren in de strijd tegen de kernraketten.
Het zal voor de regering meteen duidelijk zijn dat het verzet tegen de plaatsing van de kernraketten en haar buitenlandse politiek niet gebroken is.
Soms hoort men beweren dat de strijd tegen de kernraketten heeft afgedaan. Niet is minder waar. Het rakettenprobleem, het aspect van de bewapeningswedloop waarmee de bevolking zich direkt gekonfronteerd voelt, moet het hoofdtema blijven van de strijd van de vredesbeweging. Is het niet de eerste maal in de geschiedenis dat de openbare opinie zo massaal in beweging is gekomen ?
Het komt er wel op aan, in tegenstelling tot wat tot heden dikwijls het geval was, de raketten nauw te binden aan de andere aspecten van de bewapeningswedloop waarmee deze één geheel uitmaken. We denken hierbij aan de „Star Wars", een moratorium op de atoombomproefnemingen, het hardnekkig bevechten van het „vijandsbeeld" (hoofdtema waarop de bewapeningswedloop berust), recht op gelijke veiligheidsnormen, de rol van de Britse en Franse kernwapens en noem maar op.
De belangstelling voor en de steun aan de door de vzw VREDE ingezette kampagne voor een moratorium op de atoombomproefnemingen (aktie waarvan jammer genoeg de noodzaak in de brede vredesbeweging nog niet werd ingezien) toont zeker aan dat een belangrijk deel van de openbare opinie er zich van bewust is dat aan dit probleem alle aandacht dient geschonken te worden. Ten andere onderstreept het internationaal komitee van artsen tegen de kernbewapening niet dat het hier om een van de belangrijkste en meest brandende objectieven gaat ?
Wat er dus ook van zij de mobilisatie van de openbare opinie moet verder worden gezet. De inzet is te belangrijk. Wellicht kunnen we er van uitgaan dat het verzet tot heden nog onvoldoende, nog te onduidelijk is geweest om kordaat de bestaande trend om te keren.
Uiteindelijk is niets veranderd aan de standpunten en het besluit vervat in het editoriaal dat wij vorige maand, vóór de verkiezingen, publiceerden.

> „Door de kracht van de vredeskrachten hadden in de voorbije vijf jaar belangrijke wijzigingen plaats, dezelfde strijd zal ons nieuwe winstpunten doen boeken.
> Want het gaat in feite zelfs niet meer alleen om de raketten. De aangekondigde „Star Wars", de door Reagan aangekondigde chemische wapens voor Europa zijn enkele andere elementen van het zelfde dossier.
> En ... wanneer er geen fundamentele politieke veranderingen in het zicht zijn dan is het wellicht tijd, hoog tijd, om naar het enige middel te grijpen dat ons overblijft.
> Het voorstel dat door de vzw Vrede en tal van andere organisaties en personaliteiten is naar voor geschoven, we bedoelen de inzet van een uitzonderlijke kampagne voor een volksraadpleging over de plaatsing van kernraketten in ons land. Want in een land waar regering en politieke leiders zo prat gaan op de „demokratie" heeft de bevolking het recht op het laatste woord over een probleem dat van cruciaal belang is voor haar bestaan".

A.D.S.

20 OKTOBER : FANTASTISCH GESLAAGD

Ontgoochelende verkiezingsuitslagen, moeilijke voorbereidingskampagne, tegenwerking van het ACW, beperkte positieve informatie in de media ... het heeft allemaal niet kunnen verhinderen dat de betoging van zondag 20 oktober een ontzaglijk succes geworden is.

Wanneer men bovendien weet dat het dit jaar de tweede maal is dat de bevolking werd gemobiliseerd om te Brussel tegen de plaatsing van de raketten te komen betogen dan kan men dit slechts verheugend noemen.

200.000 mensen te Brussel samen brengen is zeker geen klein bier en geen enkel zelf sterk gestruktureerde organisatie was tijdens de laatste jaren tot dergelijks in staat.

Dit wijst er zeker op dat in dit land iets fundamenteels veranderd is. Vijf jaar aktieve strijd heeft bij de openbare opinie iets losgeweekt. Steeds meer mensen worden er zich bewust van dat de tijd aangebroken is om ook inspraak op te eisen over problemen als bewapening, oorlog of vrede, die bepalend zijn voor hun toekomst. De betoging werd een succes. Niet alleen door haar omvang maar ook door haar inhoud.

De ontzaglijke verscheidenheid van de deelnemers, de talrijke uitgewerkte persoonlijke initiatieven hebben aangetoond dat het hier niet om een primitieve volgzame massa gaat.

Zeker niet alles was perfect. Over de organisatie, de wegwijzer, plaats van ontbinding hoorden we heel wat kritiek. Laten we echter niet vergeten dat de inrichters : O.C.V. - V.A.K.A. en C.N.A.P.D. het allemaal moeten doen met vrijwilligers en beperkte financiële middelen.

Natuurlijk zal er verder in de diepte moeten gewerkt worden en verder de noodzakelijke opklaringen gebracht. Vrede vzw en haar militanten zullen hiervoor noch geld noch tijd sparen en rekenen erop van talrijke lezers hierbij op een helpende hand te kunnen rekenen.

Tot slot willen we ons genoegen uitdrukken over de belangstelling voor onze informatiestand op het einde van de betoging en alle vrienden danken die ons, door hun bezoek, een hart onder de riem gestoken hebben.

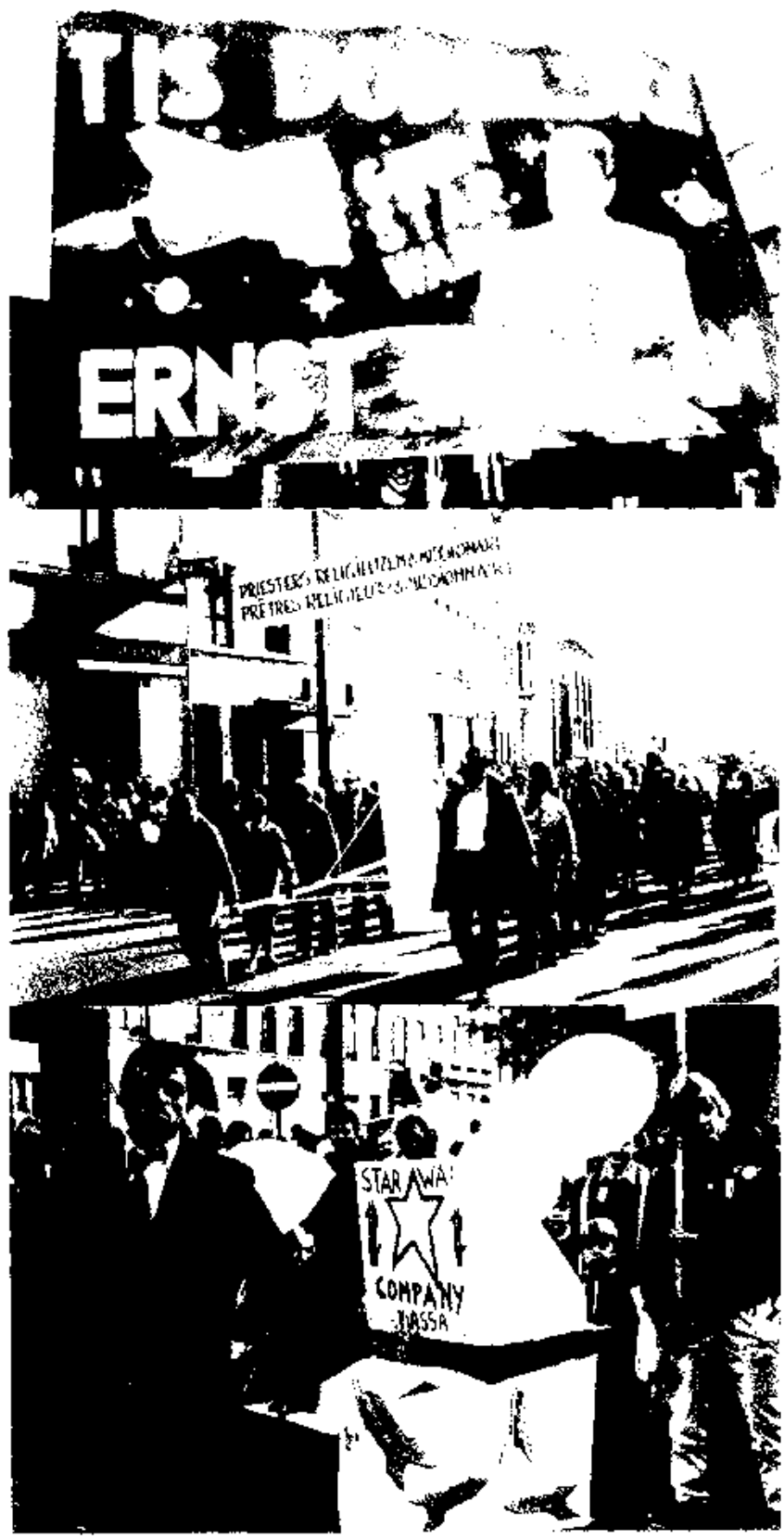

DE SPD MET EEN NIEUWE VREDESPOLITIEK IN DE OPPOSITIE ?

Bij ons te lande is de SP vastbesloten de Amerikaanse Cruise raketten naar huis te sturen, voor zover ze hiertoe de kans krijgt. Dit is een nieuw gegeven dat mede toe te schrijven is aan de druk van de vredeskrachten. Maar hoe zit het bij onze buren in Duitsland ? Heeft ook daar de SPD, sinds bondskanselier H. Schmidt door H. Kohl werd opgevolgd en dus de ene Helmut op een taktloze wijze het rakettendossier van de andere Helmut heeft omgebogen, nieuwe belangrijke stappen gezet op het vlak van haar defensiepolitiek ? In ieder geval rommelt het in de Bondsdag : Willy Wimmer, defensiespecialist van de kristendemokratische fraktie spreekt van het verraad van de SPD aan de buitenlandse veiligheid van de Bondsrepubliek. De CDU-er Dregger ging nog verder in zijn betoog : „...wie zoals de SPD een partnerschap met de S.U. nastreeft omwille van veiligheid, zet een punt achter het partnerschap met de V.S., wij zijn aangewezen op een nauwe band met de V.S., op een intakte NAVO...". Hij meent zelfs dat de SPD nu de naar vrijheid hongerende Polen, Tsjechen, Slovaken en Hongaren in de kou laat staan.
Het blijkt dus dat voor het eerst sinds een kwart eeuw de konsensus inzake de veiligheidspolitiek tussen SPD, CDU/CSU en VS-administratie gebroken is.
Ooit was dat anders. In 1952 schreef de toenmalige defensie-expert Fritz Erler : „Vroeger was de socialistische beweging ervan overtuigd dat oorlogen hun ontstaan vinden in de innerlijke tegenstrijdigheden van het kapitalisme. De door Nazi-Duitsland veroorzaakte tweede wereldoorlog maakte ons duidelijk dat een totalitaire staat ook onderworpen is aan dwangmatige tendenzen in haar buitenlandse politiek... een dergelijke ervaring doen we nu ook op met de S.U., ook zij is een totalitaire staat". Gemeenschappelijke ontwapeningsinteressen tussen de BRD en de S.U. zag men dus niet zitten ! Toen echter voor de SPD, die omwille van de Duits-Duitse hereniging tegen de Duitse herbewapening en tegen het NAVO-lidmaatschap gekant was, duidelijk werd dat die hereniging er niet meer in zat, wou ze vanaf '60 wel meewerken tijdens NAVO-besprekingen.
De SPD werd de „true champion of NATO" ! Maar ten tijde van de Kennedy-administratie was het blijkbaar mogelijk om over ontspanning te praten. De neerslag daarvan vind je terug in de formuleringen van het rapport „Harmel" in '68 : ontspanning nastreven op het politieke vlak en konventionele sterkte nastreven op het militaire vlak. Dit lukte ook, aanvankelijk : in '72 werd het SALT 1 verdrag ondertekend en naderhand in '74 legden Ford en Bresjnew, met hun verklaring van Vladiwostok over „gelijke en gelijkwaardige veiligheid", de eerste steen voor het verdere SALT-proces.
Maar in de tweede helft van de zeventiger jaren namen de Amerikanen afstand van het ontspanningsproces : de SALT-onderhandelingen raakten stop en het Europese ontspanningsproces verloor haar dynamiek en tegelijk besteedde de BRD 100 miljard DM aan bewapening. Uiteindelijk torpedeerde het NAVO-dubbelbesuit van '79 dan ook volledig de Harmeldoktrine.
Blijkbaar is men dan binnen de SPD meer en meer gaan beseffen dat de Amerikanen mikken op een nukleair overwicht en op een „first strike capacity", dat de Russen kompetenter zijn op het onderhandelingsvlak en interesse hebben voor ontwapeningsprocessen en ontspanning en dat de massale vredeswil van de eigen bevolking een politieke faktor is waarmee men rekening moet houden.
Heel wat nieuwe elementen wijzen in die richting :

- In de diskussie tussen SPD en PSF vindt de SPD dat je nu nog moeilijk een scheidingslijn kan trekken tussen konventionele en nukleaire bewapening.
- Op het vlak van de defensieuitgaven is, na het SPD-kongres van Essen, het spanningsveld tussen SPD en Kohlregering vergroot om meerdere honderden miljarden DM.
- De SPD wil nu een nieuwe „Ostpolitik" voeren opdat in eerste instantie de Europeanen 'ns op adem kunnen komen door zowel in Oost als in West-Europa te snoeien in de defensiebudgetten (dixit Peter Glotz).
- Helemaal nieuw is - zelfs Knack spreekt er nu over (16 okt., p. 51) - dat de SPD met de kommunistische partijen van socialistische landen ontwapeningsgesprekken voert : met de SED over chemische wapens en met de KPdSU over defensieuitgaven en vertrouwenwekkende maatregelen. Het voorstel van 19 juni jl. om tot een C-wapenvrije zone te komen in Europa heeft in elk geval voor een politieke doorbraak gezorgd op het vlak van de ontwapeningsgesprekken.
- Nieuw is eveneens het rapport van defensiespecialist Andreas von Bülow (laat het ons weten waarde lezer of je interesse hebt voor een vertaling ervan) waarin duidelijk wordt dat de SPD bij de S.U. wel degelijk de wil om tot ontwapening en ontspanning te komen onderkent, terwijl de CDU/CSU de mythes rond het gevaar uit het Oosten blijft aandikken.

Het aktuele geschreeuw in de bondsdag vanop de CDU/CSU banken rond de punten van von Bülows rapport is er niet omdat hier iets nieuw geboden wordt i.v.m. het terugsturen van Amerikaanse raketten en legereenheden maar omdat hij met zijn visie van een in het jaar 2000 van vreemde legers bevrijd Europa de kristendemokraten en de rechtervleugel binnen de SPD op de zenuwen werkt. Maar zonder het wegtrekken van Amerikaanse troepen op BRD-grond kan je geen vredespolitiek voeren op lange termijn. Ook de poging om een eigen Europese defensie op te bouwen wijst de SPD als gevaarlijk en onzinnig van de hand.
De SPD meent dan ook dat de belangrijkste opdracht voor de huidige vredespolitiek eruit bestaat de BRD en West-Europa te verlossen van de dodelijke greep die de VS-regering in haar steven naar militair overwicht en de „frist strike capacity" op ons uitoefent.
Met de partijdagen in Essen en Keulen heeft de SPD besluiten in die zin aangenomen. Voor haar komt de vuurproef echter op het moment dat ze weer een regeringspartij wordt en de raketten terug wil sturen en nee zal zeggen tegen Reagans SDI. Dan zal men niet alleen diskuteren over de onthoofdingsfunktie van de Pershing II maar ook over de mogelijkheid de VS diets te maken dat zij niet meer „zomaar", waar en wanneer zij het wil atoomwapens kan blijven stationeren. Geen enkele regering kan dit alleen klaarspelen en veel zal dan afhangen van de aktieve steun van de vakbonden en de vredesbeweging. Misschien, in '87 is het zover voor de BRD. De vredesbeweging zal er zich in ieder geval op voorbereiden.

Hendrik Braem, 19.10.'85

EEN TOTALE KERNSTOP, DE TE GRIJPEN KANS !

Om de kernwapenwedloop af te remmen, te bemoeilijken, is vóór alles een stopzetting van de atoomproefnemingen noodzakelijk. Aansluitend kan eerst een vermindering en vervolgens een totale uitschakeling van het kernwapen onderhandeld worden.
Het inzicht dat een volledig moratorium de meest logische en beloftevolle start inhoudt naar atoomontwapening, bestaat al van in de eerste helft van de jaren vijftig. Ook toen zijn de onderhandelingen die geleid hebben tot het weliswaar beperkt kernstopverdrag van 1963, begonnen na een tijdelijk eenzijdig Sovjet-moratorium in 1958.
Algemeen zijn de voorstanders van ontwapening het er over eens dat een alomvattend kernstopverdrag en een versterking van het nonproliferatieverdrag, samen met een no-first-use verklaring, de ruimste perspectieven opent om de kernbewapening in ieders voordeel en in niemands nadeel af te bouwen.
Dit is ook de mening van o.a. de Internationale Vereniging van Medici tegen Atoomwapens, die onlangs de Nobelprijs voor de vrede werd toegekend. Op 1 juli jl. namen ze terzake een standpunt in en na het bekendmaken van het Sovjet-moratorium brachten ze onmiddellijk een kampanje voor een testmoratorium op gang.
Hieronder de brief die aan al haar lidorganisaties op 1 aug. werd gestuurd.

„Mogelijkerwijs zal de geschiedenis van de mensheid de komende honderd dagen een uitermate belangrijke periode doormaken. Op 28 juli jl. stuurde Secretaris-Generaal Gorbatsjov een boodschap aan President Reagan, waarin hij aankondigde dat de Sovjet-regering van plan was om tussen 6 augustus en 31 december een eenzijdig moratorium af te kondigen voor alle proefnemingen met kernexplosieven. Hij vroeg de Amerikaanse regering een gelijkaardige stap te overwegen en beloofde plechtig het testmoratorium te zullen uitbreiden als de Verenigde Staten zich daartoe bereid verklaarden. Zoals u weet, zullen Secretaris-Generaal Gorbatsjov en President Reagan elkaar rond half november ontmoeten in Genève.
Het Sovjet-voorstel komt overeen met het actiemodel dat Dr. Lown in zijn eerste toespraak over een Medisch Voorschrift verdedigde op het Vierde Congres in juni 1984. Het betekent een essentiële eerste stap voor het naleven van het Medisch Voorschrift dat de Internationale Raad goedkeurde op het Vijfde Congres van 1 juli jl.
Het uitvoerend Comité dringt er bij alle IPPNW-leden op aan, om bij wijze van prioriteit campagnes op stapel te zetten om de regering van de Verenigde Staten ertoe te overhalen zich bij het Sovjet-voorstel voor een wederzijds moratorium aan te sluiten".

NOBELPRIJS voor de VREDE aan Medici tegen Kernwapens

Het Noors Nobelprijskomitee voor de Vrede heeft aan het Internationaal Komitee tegen kernwapens de Nobelprijs voor de Vrede toegekend. Beide voorzitters, Prof. Dr. Bernard Lown uit de Verenigde Staten en Prof. Dr. Sjazov uit de Sovjetunie werden uitgenodigd om op 10 december te Oslo de Nobelprijs 1985 in ontvangst te nemen. Vijf jaar geleden werd de „International Physicians for the Prevention of Nuclear War" door hogergenoemde artsen gesticht. Momenteel telt de organisatie 145.000 leden in talrijke landen in de wereld maar de indirekte aanhang en invloed van de beweging is nog veel omvangrijker.
De stichters die bij de toekenning te Genève deelnamen aan de viering van het vijfjarig bestaan verklaarden gelukkig te zijn met de toekenning van de Nobelprijs maar wezen er op dat de stopzetting van de nucleaire proefnemingen hun nog meer genoegen zou doen. Lown bekritiseerde het standpunt van de Amerikaanse regering terzake en drong er op aan dat de Verenigde Staten het voorbeeld van de Sovjetunie, die op 6 augustus eenzijdig de stopzetting van alle proefnemingen heeft aangekondigd tot 1 januari 1986, zou moeten volgen. Dr. Deloof, voorzitter van het Vlaams Komitee van „medici tegen atoomwapens", naar aanleiding van de toekenning van de Nobelprijs voor de Vrede geïnterviewd drukte de hoop uit dat de werking van zijn komitee met deze wellicht een breder gehoor zal krijgen.

Wij hebben moeten vaststellen dat de politieke verantwoordelijken, de media en zelfs de brede vredesbeweging niet de verdiende aandacht schonken aan het eenzijdig afgekondigde Sovjet-moratorium voor kernproeven. Nog maar eens dreigt een unieke kans voor een vooruitzicht op ombuiging van de kernbewapening verloren te gaan.

Om daar iets aan te doen, om rond dit moratorium en zijn geboden kansen meer ruchtbaarheid te geven, is VREDE vzw gestart met een oproep voor een totale kernstop.
In een eerste faze is het de bedoeling, begin november nog voor de ontmoeting Gorbatsjov-Reagan, in minstens één krant deze oproep met een lijst van ondertekenaars als advertentie te laten verschijnen.

Hieronder de eerste lijst van ondertekenaars en de oproep die eveneens kan gebruikt worden voor ondertekening door lezers en andere geïnteresseerden.

Aarschot - techn. ; Aerts H. - gepens. ; Akts L. - bediende ; Albrecht E. - lerares ; Alleman T. ; Baeten W. - reprograaf ; Bakker M. - student ; Bats B. - bediende ; Bekaert P. - advokaat ; Benoy H. - hoogleraar ; Berten T. - verpleegster ; Blieck K. - pastoraal werker ; Blondé C. - geneesheer ; Boeye I. - studente ; Bogaert L. - psycholoog ; Bollaert L. - leraar ; Bolten J. ; Bouguin S. - student ; Brabans G. - bediende ; Brabans V. - bediende ; Bracke N. - bediende ; Bracke R. - bediende ; Braem M. - hoofdred. Solidaridad ; Braem H. - leraar ; Braet M. dichter ; Buch E. - ere-magistraat ; Bulens J.P. - nat. sekr. MJA ; Burghgraeve P. - docent ; Buyze F. - psych. assis. ; Callens M. - bediende ; Cammaert G. - arr. secr. Agalev-Ronse ; Casteels T. - bediende ; Castelain P. - lic. bio ; Celen T. ; Ceulenaere P. - nat. com. O.F. ; Christiaens - insp. sted. ond. A'pen ; Ceulemans F. - geneesheer ; Ceuninck D. - geneesheer ; Ceuninck J. - gepens. ; Ceuninck M. - huisarts ; Claes A. - gepens. ; Clauwaert A. - gewest. sekr. ABVV-Gent ; Cleyman A. ; Cleyman D. ; Cockx K. - leraar ; Cocquyt R. - bediende NMBS ; Colson A. - bediende ; Cools B. - Burgemeester van Antwerpen ; Coppée A. - schoolpsych. ; Cornand R. - ambtenaar ; Cornelis R. - lerares ; Corter F. - vrijgest. jeugddienst bisdom A'pen ; Coulier J. - student ; Courteaux W. - journalist ; Crabbe J.P. - techn. ing. ; Crapss - ing. ; Creyf P. ; Danneels I. - O.F. (Onafhankelijkheidsfront) ; De Backers A. - vr. medew. jeugd bisdom A'pen ; Debaere J. - gemeenteraadslid Agalev ; De Bie I. - journalist ; De Boel F. - bediende ; De Booser G. - kinesitherap. ; De Bruin C. - soc. assist. ; De Bruyn W. - metaaldesk. ; De Clerck M. ; De Cock B. - kloosterling ; De Coster G. ; De Graeve M. - apotheker ; De Haes L. - journalist ; De Herdt E. - studente ; De Keuleneir H. - vakbondssekr. ; Delannoy D. - journalist ; De Leenheer J. - gepens. ; Delafortrie B. - leraar ; De Leye J.M. - voorz. SP Kortrijk ; De Loof H. - huisarts ; De Loof J. - arts-voorz. Med. werkgr. tg. atoomwapens ; Demedts B. - vormingsw. , De Meerseman G. - bediende ; Deneckere M. - lerares ; De Neve L. - P.G. A'pen ; Deplancke L. ; De Rap W. - monteerder ; De Ro Lieve - directrice sec. onderw. ; De Rouck J. - leraar ; De Saegher E. ; De Saegher S. - arbeider ; De Tollenaere G. - lerares ; De Trayer L. - ver-

pleegster ; Devisscher J. - bediende ; De Vos R. - intersec. gew. secr. ACOD-Dendermonde ; De Vries M. ; De Vries L. ; D'Heere M. - regentes ; D'hondt D. ; Doms M. - bediende ; Droessaert F. - chauffeur ; Dudice - gepens. ; Dudkind M. ; Dultaert M. - geneesheer ; Dumoulin J. - leraar ; Duwijn M. - lerares ; Evora M. - verpleegster ; Fack J. - vakbondssekr. ; Forger - ir. architekt ; Geens P. - schilder ; Geerinck F. - receptionist ; Geerts F. ; Geldhof J. - landbouwk. ing. ; Geysmans M.J. ; Gijbels N. - leraar ; Glorieus C. - lerares ; Glorieux E. - bestuurssekr. Med. Werkgroep tg. atoomwapens ; Guilloux B. ; Gutwirth R. - auteur-dr. fil. ; Gutwirth S. - auteur- wet. medew. VUB ; Grillaert C. - ambtenaar ; Hamels M. - kinesith. ; Hamelrijck L. - nat. secr. O.F. ; Hamid A. - fotolasser ; Hermans P. - O.F. ; Heirbaut ; Heirbaut K. - metaalarb. ; Herrebaut R. - verpleegk. ; Herten S. - journalist ; Hillen L. - maatsch. werkst. ; Hoste P. - leraar ; Houtart F. - prof. ; Kennis T. - kleuterl. ; Ketelsagers B. - verpl. ; Kikunga I. - prof. ; Klein G. ; Krofton - gepens. ; Kruithof J. - prof. RUG ; Kuypers H. - huisarts ; Laes B. ; Laes S. ; Lagey C. - arts ; Lamaire S. - vrijgest. jeugddienst bisdom A'pen ; Lambrecht F. - stadsbed. ; Laroche J. - gepens. ; Lauwerier V. - leraar ; Lauwers G. - vakbondssekr. ; Leclair S. - geograaf ; Lecomte J. ; Lenaert J. - kapper ; Lemonnier M. - nat. secr. CSC-vormingswerk ; Lievens S. - leraar ; Looman A. - leraar ; Loosh L. - sekr. ; Loquet L. - accountant ; Luyckx L. ; Maele J. - bediende ; Maes E. - verpleegass. ; Maes I. - regentes ; Maes J. - scheepsher. ; Maes K. - stadsbed.-ondervoorz. ACOD/LRB Vlaanderen ; Maes L. - gew. best. ABVV Waasland ; Maes M. - lerares ; Maes M. - bediende ; Meerseman C. - stadsbeambte ; Meizler C. - stud. ; Mertens M. ; Maes K. - nat. secr. Jongsocialisten ; Messens A. - schoolhoofd ; Messens I. - tandarts ; Meurrens C. ; Michiels L. - landbouwing. ; Mollemand L. - kleuterl. ; Morael E. - arts ; Morael H. - tandarts ; Mortelmans G. - geneesheer ; Kerzinger R. - huisvrouw ; Mortier G. - journalist ; Mortier L. - leraar ; Mulkens L. - lerares ; Nachtergaele R. - opvoeder ; Nagels J. - hoogleraar ULB/VUB ; Nahon V. - pol. gev. ; Naudts L. - advokaat ; Neirynck F. - auteur ; Neuilli A. - secr. ; Noltet F. - stadswerkman ; Nuyent M. - stadsbeambte ; Olsen J. - publicist ; Paulus B. - pedag. adv. ; Pauwels G. - bed. ; Pauwels S. - bed. ; Pauwels S. - topograaf ; Pieris C. - ambtenaar ; Peersman L. - ambtenaar ; Peeters A.J. - O.F. ; Peeters F. - O.F. ; Peeters M. ; Peremans M. - student, Pieter A. - gepens. ; Pieri A. ; Poelvoorde - ambt. ; Pontzeul J. - ere-lerares ; Provost F. - hydroloog-geogr. ; Schacht L. - lerares ; Schepers B. - student ; Schmitz H. - gepens. ; Schoofs S. - stud. ; Schouwenaars C. - letterk. ; Schroyens H. - inspect. sted. ond. A'pen ; Schroyens P. - leraar ; Schulpen V. - maatsch. ass. ; Schuurmans J. - hoofdinsp. ond. A'pen ; Servais R. - cineast ; Siera R. - stud. ; Sips A. - huisvr. ; Smeets J. - priester-eraar ; Smet K. - onderw. ; Snijkers G. - O.P.-verantw. KUC ; Soudan C. - O.F. ; Steenkiste R. ; Steffens E. - ing. ; Steurs G. - voorz. AFF ; Stook I. - lerares ; Storms A. - electr. ; Strobbe - archit. ; Stroobant R. - secr. ABVV Waasland ; Stuyck M. ; Stuyck J. - docent-adv. ; Stuyck V. - officier op rust ; Symoens L. - gew. best. ABVV Waasland ; Thomas J. - leraar ; Renson E. - chauffeur ; Rogiers B. - verpl. ; Roossens A. - advokaat ; Rossou M. - bediende ; Rillaers G. - scheik. ; Rillaers P. - studente ; Rillaers S. - scholier ; Rootsaert R. - lerares ; Rouzère S. - lerares ; Rothier C. - staatsbed. ; Taelman S. - lerares ; Torfs P. - huisvr. ; Triest M. - prof. ; Trouillard J. - gepens. beh. Rijksond. ; Tubbax R. - journalist ; Tulfer M. - leraar ; Tuypens - leraar ; Vael - architekt ; Vaes J. - lorares ; Van Belle L. - bed. ; Van Bellingen L. - lerares ; Van Beirs L. - ir. architekt ; Van Beneden A - secr. Van Bosch G. ; Van Bestraeten - gepens. ; Van Brussel L. - Nat. Voorz. O.F. ; Van Calsteren J. - leraar-jeugdschr. ; Van Caudenberg J. - ere-docent ; Van Cleempoel F. - stadsbed.-ACOD-afgev. ; Van Daele K. - gepens. ; Vandegehuchte H. - maatsch. assist. ; Vandeloo J. - schrijver ; Vanden Abeelde S. - licentiaat ; Van den Bergh - secr. ; Van den Berghe L. - gew. best. ABVV Waasland ; Vanden Broeck - scheepsher. ; Van den Broeck L. - dokter ; Van den brouck D. - student ; Van den Bulcke R. - vakbondssecr. ; Van den Eynde - vertaler ; Van den Hende R. - stadsbed. ; Van den Heede H. - voorz. ACOD/LRB Vlaanderen ; Van de Pitte L. - bed. ; Van de Put E. - lerares ; Van der Bruggen M.J. - bed. ; Vanderdonck A. -notaris ; Vanderghinste R. - o/voorz. sted. kom. ontwikkelingssam. ; Vanderhaegen A. - stadsbed. ; Van der Kimpen F. - lerares ; Vanderlooven J. - ere-directr. ; Van der Moeren I. - huisarts ; Van der Meulen C. - Van der Perre V. - loodgieter ; Vander Speeten R. - hoofdregisseur BRT ; Vander Steen C. - med. afgevaardigde ; Van der Vorst H. - maatsch. assist. ; Vandervorst S. - leraar ; Van der Vinck C. - vakbondssekr. ; Van der Vinck M. - bed. ; Van der Vreken N. - lerares ; Van der Weken - stadsbed. ; Van Deuren B. - lerares ; Van Deuren E. ; Vandevenne R. - bed. ; Van de Vloed O. - huisarts ; Van de Vijvere M. - geneesheer ; Van de Vijvere V. - bediende ; Van de Steen R. - opvoedster ; Vandeweerdt M. - geneesheer ; Van de Weyer L. - bed. ; Van Doninck J. ; Van Duyck L. - med. jeugddienst bisdom A'pen ; Van Eeckhout L. - schrijver ; Van Hauwermeiren A. - gew. best. ACOD Dendermonde ; Van Haver A. ambtenaar ; Van Hecke A. - bed. ; Van Hecke K. - lic. ; Van Hecke M. - stadsbed. ; Van Herbruggen R. ; Van Hollebeke G. - gepens. ; Van Hoof D. ; Van Hulle - vakbondssekr. ; Van Impe M. - vakbondssekr. ; Van Moerkerke - leraar ; Van Nerum N. - onderwijzeres ; Van Nerum A. - insp. lager ond. ; Van Nerum R. - jeugdschrijver ; Van Puyenbroeck F. - leraar ; Van Ransbeek E. - bed. ; Van Raemdonck J. ; Van Remoortere E. ; Van Rossem R. - gewetensbezw. ; Vanschappael R. - bed. ; Vanseer M. - O.F. ; Van Severen E. - gepens. ; Van Swieten A. - huisvr. ; Van Tente M. - docent ; Van Tomme J. - zelfstandige ; Van Vlaanderen R. - akteur ; Verbuyst G. - bouwk. ; Vercammen J. - jeugddienst bisdom A'pen ; Verelien J. - stadsbed. ; Vergammen C. - bed. ; Verhaegen R. ; Verheecke L. - verpleegster ; Vermander W. - lic. pol. wetensch. ; Vermeiren B. - vertaler ; Verschaffen ; Verslype A. - psycholoog ; Versmissen L. - bediende ; Verstringe A. - vertaler ; Versypt G. - griffier ; Villeroi A. - diensthoofd ; Vos H. - leraar ; Vreven I. - leraar ; Vroman L. - dir. PMS-centr. ; Vroman L. - gepens. onderw. ; Wanet F. - bed. ; Waeyaert R. - leraar ; Weemans D. - bed. ; Weydts W. - o/voorz. Prov. Raad W.-Vl. ; Wilri H. - leraar ; Willockx F. - volksvertegenwoordiger SP ; Witzel R. - ACOD ; Wouters L. ; Woyts J. - arb. ; Wijn J. - bed. ; Zvar E. - scholier ; Zvar F. - gepens. mijnw. ; Zvar P. - student ; jeugddienst Bisdom Antwerpen ; Huisartsen - groepspraktijk Houthalen ; VVS-SVB.

Bijkomende lijst ondertekenaars (in volgorde van ontvangst) :

Tobback L. - kamerlid, fraktievoorz. SP ; Uilburghs J. - buurtw. , priester, Europarlementslid ; Rombouts G. - bediende ; Verheylezoon P. - leraar ; Willems L. - auteur ; De Batselier N. - volksvertegenw. ; Roobjee P. - schilder-schrijver ; Maes N. - volksvertegenw. ; Clauwaert E. - sekr. BBTK Brugge ; Van Hulle F. - gew. sekr. ABVV Brugge ; Dewulf R. - sekr. CMB Brugge ; Vincken L. - ABVV-afgev. Siemens ; Janssens R. - BBTK-afgev. ; Beuselinck R. - A.C. afgev. ; Persijn A. - Voorz. Voeding Centr. ; Bruneel R. - Voorz. AC-ABVV ; De Rycker R. -sekr. A.C. ABVV-Brugge ; Cordy D. - CMB-ABVV Sperry New Holland ; Taveirne H. - AC gemeenteraadslid Brugge ; Verwest J. - plast. kunst. Kunstenaars tg. Atoomw. ; VAKA-Merelbeke ; Verwest K. - kinderverz. ; Lamarcq J. - gepens. ; Volkaert S. - techn. ; Deprez U. - Ere-magistraat.

Oproep voor een allesomvattend internationaal moratorium voor atoombomproefnemingen.

Het verwezenlijken door de USSR en de VS van een akkoord over een moratorium waarbij alle landen die kernwapens bezitten zich kunnen aansluiten, zou een belangrijke stap betekenen in het doorbreken van de helse kringloop van de nukleaire bewapening.

Ondergetekenden beschouwen het initiatief van de USSR om tot 1 januari 1986, eenzijdig alle atoombomproefnemingen stop te zetten dan ook als een belangrijke aanloop in het tot stand komen van een dergelijk internationaal alomvattend moratorium.

Het zijn immers de proefnemingen die de sleutelpositie innemen in de ketting : onderzoek, prototype, proefnemingen, produktie en stockering van steeds meer verfijnde en doeltreffender wapens ?

Wetenschapsmensen uit alle landen hebben herhaaldelijk verklaard dat vandaag de technische mogelijkheden bestaan om een sluitende kontrole op alle atoombomproefnemingen uit te voeren. Zelfs in vroeger afgesloten akkoorden tussen de S.U. en de V.S. werd dit bevestigd.

Ondergetekenden verzoeken de Belgische regering om bij haar bondgenoten, in bijzonder de Verenigde Staten, aan te dringen om op een positieve wijze op het voorstel van de USSR in te gaan.

Een dergelijk moratorium zou aan de volkeren de verzekering geven dat de regeringen door deze belangrijke stap de toenemende dreiging van een nucleaire oorlog en de voortzetting van de waanzinnige bewapeningswedloop willen uitschakelen.

Naam	Beroep of hoedanigheid	Adres	Handtekening	Bedrag
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				

KORTOM

AFRIKA : President Julius Nyerere van Tanzanië verklaarde eind oktober dat de Afrikaanse landen, wiens schulden reeds opliepen tot 170 miljard dollar, niet meer in staat zijn deze terug te betalen. De economische recessie van de laatste jaren en de hoge rentetarieven hebben de Afrikaanse landen voor een onhoudbare toestand geplaatst, zei Nyerere. Wij zijn verplicht onze kinderen aan ondervoeding te laten sterven om onze financiële verplichtingen tegenover het Westen na te komen, vervolgde de Tanzaniaanse president. Tot slot deed hij een oproep tot het Westen om ernstige besprekingen te voeren met Afrika om voor de schuldenlast een haalbare oplossing te vinden.

BELGIE : Tijdens het fiskaal jaar 1984 telde men in ons land 3.801.161 belastingsaangiften. 11 pct. van de bevolking had een netto belastbaar inkomen van meer dan één miljoen frank, samen goed voor 27,4 pct. van alle inkomens in ons land. Belastingbetalers met een inkomen van 300 tot 500.000 fr. komen op 32,6 pct. Die groep vertegenwoordigt 21,9 pct. van het totale inkomen van het land. 18,6 pct. van de belastingaangevers hebben een inkomen van minder dan 300.000 fr. wat 5,7 pct. van het totale belastbare nettoinkomen uitmaakt.

BRUSSEL : De meeste kranten hebben het succes van de betoging van 20 oktober gunstig bekommentarieerd. Het was voor hen moeilijk het succes van een dergelijke manifestatie zo maar onder tafel te vegen. Sommigen hebben echter getracht de betekenis van de betoging, het duidelijk neen aan de raketten, in een woordenvloed van eigen appreciaties te verdoezelen. Manu Ruys steekt hierbij de kroon in de krant van 21 okt. jl.
De hoofdredakteur van „De Standaard" besluit als volgt zijn editoriaal :
„Maar ten gronde blijft het kernvraagstuk onveranderlijk : de grootste vijand is overal de bewapening. Tegen die vijand betogen is een daad van menselijke waardigheid".
Twee opmerkingen terzake : Manu Ruys heeft in zijn krant niet opgeroepen om aan deze betoging, deel te nemen en er vanzelfsprekend ook niet aan deelgenomen. Waarom stelde hij dan niet die daad van menselijke waardigheid ? Voor zo ver wij weten „groeien de wapens niet aan de bomen". Over wie ze maakt, wie er fortuinen aan verdient, wie ze betaalt, enz., enz., schijnt Manu Ruys zich geen zorgen te maken. Zou de hoofdredakteur van „De Standaard" dan minder intelligent zijn dan de eerste de beste wapenwinkelier die voor zijn raam het opschrift plaatst met volgende tekst : „niet de wapens zijn gevaarlijk, wel de mensen die ze hanteren".

Het bezoek van M. Gorbatsjov aan Frankrijk was aanleiding voor een manifestatie in Parijs, ten gunste van de Joden in de Sovjetunie.
De organisatie SOS-Racisme, enkele tijd geleden opgericht als reactie op het schaamteloos racisme tegen de gastarbeiders van extreem rechtse figuren als Le Pen, was mede-organisator. Die beweging lanceerde o.a. het suksesvolle handje met de slogan „Touche pas à mon pote", dat overgewaaid naar Vlaanderen „'t is mijn vriend blijf er af" werd.
SOS-Racisme dat zich afzet tegen de jacht op Arabieren betoogde samen met de prozionistische organisatie CRIF (Conseil représentatif des institutions juives de France), die de Joden in de Sovjetunie wil „bevrijden" maar het Israëlische leger steunt tegen de Palestijnen en de Libanezen. SOS-Racisme wordt geleid door Harlem Désir, een waarschijnlijke socialistische kandidaat voor de volgende wetgevende verkiezingen en door de leermeesters van het Reaganisme in Frankrijk Bernard-Henry Lévy en Marek Halter.
Na de recuperatie door rechts van „Médecins sans Frontières" (Frankrijk) lijkt het er op dat SOS-Racisme dezelfde weg opgaat.

gentse
offsetdrukkerij

goff

Hoveniersberg 13 9000 GENT
(Zijstraat Sint-Pietersnieuwstraat)

- *Affiches*
- *Brochures*
- *Tijdschriften*
- *Boeken*
- *Omslagen, Briefhoofden ...*

Snelle en verzorgde afwerking !
Tel. 091/ 25.02.59

LATIJNS-AMERIKA
op de voet gevolgd!

lees
Solidaridad
maandblad

BESTELSTROOK

NAAM. _____
STRAAT _____
POSTNR. _____ GEMEENTE _____

Een abonnement kost slechts 450 fr. (10 nummers) en kan op ieder ogenblik ingaan. U betaalt het bedrag na ontvangst van het eerste nummer via giro 000-0181875-97 van Sago, Steenbokstraat 32, 2018 Antwerpen met vermelding "Abonnement Solidaridad"

HET VREDESOFFENSIEF NAAR GENÈVE

De jongste weken haalde de vredesproblematiek ook op internationaal vlak weer de voorpagina's. Sinds de komst van Gorbatsjov in maart jl. kijkt het westen meer dan vroeger uit naar de Sovjetunie (SU). Tussen de kommentaren en foto's van de Russische first lady en de mode- en champagnefoto's kon men in de pers ook over de nieuwe voorstellen lezen. Zij werden zowel toegespeeld naar de Geneefse onderhandelingstafel, waar op 19 september de 3de ronde van het ontwapeningsoverleg begon, als naar de komende topontmoeting Reagan-Gorbatsjov in dezelfde stad.

GORBATSJOV AAN HET WOORD.

De westerse media houden niet op over de nieuwe aanpak in Moskou te schrijven. Gorbatsjov replikeert daarop in zijn eerste interview met westerse perslui (1).

Maar in dit belangrijk interview wordt hij ook naar zijn mening gevraagd over de huidige Sovjet-Amerikaanse betrekkingen. „Ondanks het begin van de Geneefse onderhandelingen en de overeenkomst van een topontmoeting blijven de betrekkingen verslechten, de wapenwedloop wordt aangewakkerd en de oorlogsdreiging neemt niet af", konstateert hij. *„Wij zoeken voortdurend naar manieren om uit de vicieuze cirkel te breken en het proces van wapenbeheersing uit het doodlopend straatje te halen. Dat is precies het doel van ons moratorium op kernontploffingen* en ons voorstel aan de VS ons te volgen en onderhandelingen te hervatten over een kompleet verbod van kernproeven, evenals *van onze voorstellen over vreedzame samenwerking en het verhinderen van een wapenwedloop in de ruimte.* (...) Iedereen, zelfs die weinig bekend met de materie, zou gemakkelijk kunnen zien dat achter onze voorstellen serieuze bedoelingen zitten en niet zo maar een poging om de publieke opinie te beïnvloeden". De Sovjetpolitiek die resulteert in zulke voorstellen kan dus moeilijk als loutere propaganda afgewimpeld worden. Gorbatsjov meent terecht dat „een volledig verbod van kernproeven de kernwapenwedloop op het gevaarlijkste punt een halt zou toeroepen, nl. dat van de kwalitatieve verbetering. Het zou ook in belangrijke mate bijdragen tot het behoud en de versterking van de non-proliferatie (= niet-verspreiding, nvdr) van kernwapens".

Op het gebruikelijke westerse tegenargument van propaganda antwoordt Gorbatsjov trouwens : „Als alles wat we doen inderdaad gezien wordt als loutere propaganda, waarom dan niet volgens het principe „oog om oog, tand om tand" reageren ? We hebben de kernontploffingen stop gezet. Dan zouden jullie, Amerikanen, wraak kunnen nemen door iets gelijkaardigs te doen. Je zou ons een propagandaslag kunnen bezorgen door bijvoorbeeld de ontwikkeling van een van jullie nieuwe strategische raketten te stoppen.

GORBATSJOV OVER GORBATSJOVS STIJL

„Ten eerste is dit niet mijn eigen persoonlijke stijl. Wij hebben dat allemaal van Lenin geleerd. Het gaat tot Lenin terug. (...) Ten tweede is het niets nieuw in mijn praktijk. Ik heb altijd die stijl gebruikt. (...) Maar ik moet ook zeggen dat er behoefte was om naar buiten te treden en meer mensen te ontmoeten. We zitten in een nieuwe faze in onze ekonomische ontwikkeling, kwalitatief in een nieuwe faze, nieuwe plannen, nieuwe problemen. Zeker, we hebben problemen, enkele serieuze grote problemen op te lossen. (...) Ik zou willen zeggen dat het geen kwestie is of ik plezier heb in die stijl of niet. Het is de enige manier waarop zou moeten en kan gewerkt worden om resultaten te boeken".

En wij zouden met eenzelfde soort „propaganda" antwoorden. Enzovoort, enzovoort. Wie zou door de wedijver in zulke „propaganda" benadeeld kunnen worden ? Het zou natuurlijk geen vervanging voor een alomvattende ontwapeningsovereenkomst kunnen zijn, maar wel een betekenisvolle stap naar zulk een overeenkomst". Is deze redenering ook niet in belangrijke delen van de westerse vredesbeweging te vinden ? Is dat niet de weg van onafhankelijke stappen naar tweezijdige ontwapening ?

Het is echter bekend dat de VS op het eenzijdig Sovjetmoratorium met een nieuwe kernproef antwoordden. En het voorstel het testen, ontwikkelen en plaatsen van ruimtewapens te verbieden werd op 13 september beantwoord door het suksesvol afvuren van een anti-satelliet-wapen (ASAT) naar een kunstmaan. (zie kader)

Zulk een (reeds klassiek) antwoord kan door Gorbatsjov slechts op één manier uitgelegd worden : „Angst omdat onze initiatieven de versie zouden in de grond boren dat de SU de oorsprong van alle kwaad en universeel gevaar is, een versie die de hele politiek van de wapenwedloop schraagt". Daartegenover stelt hij : „Ik denk dat het een vaststaand feit is dat, of we dat nu graag hebben of niet, we enkel samen kunnen bestaan of teloorgaan. De principiële vraag die moet beantwoord worden is of we tenslotte bereid zijn te onderkennen dat er geen andere manier van vreedzaam samenleven is en of we bereid zijn onze mentaliteit en handelwijze van het oorlogs- naar het vredespad te brengen. (...) Jullie noemen dit : leven en laten leven. Wij noemen dit vreedzame coëxistentie".

VREDE I.P.V. OORLOG TUSSEN DE STERREN.

Dezelfde dag, 14 september, dat de nieuwe Sovjetminister van Buitenlandse Zaken, Edoeard Sjvardnadze, op de algemene VN-vergadering een alternatief „Star Peace" plan voorstelde, werd Reagans „star wars" in het eigen Amerikaanse kongres kritisch bekeken. De studie werd uitgevoerd door een niet-partijgebonden onderzoeksinstelling van het kongres. Zij meent terecht dat SDI, de officiële naam voor de sterrenkrijg, nooit 100 pct. sluitend kan zijn. Vandaar dat „star wars" een nieuwe wapenwedloop kan ontketenen. Daarbij komt, volgens het buro, dat „ernstige onstabiliteit dreigt als de SU denkt dat de VS ernaar streven hun vermogen tot een first strike te beschermen". Nu is dat precies wat de vredesbeweging en de SU menen (2). De Demokratische voorzitter van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden, Les Aspin, kon dan ook terecht besluiten : „Dit wil zeggen dat wij ons na het besteden van miljarden en miljarden dollars slechts kunnen realiseren dat wij hebben betaald voor de grootste instabiliteit die de wereld heeft gekend sinds het begin van het atoomtijdperk".

Dat werd nog eens bevestigd door Gordon Adams, specialist in Amerikaanse defensiebegroting, die op uitnodiging van de „Universitaire Vredesdagen" in ons land

verbleef. Hij voegde er terecht aan toe dat de sterrenrkijg „zowel een offensieve als defensieve wapenwedloop" kan ontketenen.
Tegenover deze dure en gevaarlijke Reagan-plannen stelde Sjevardnadze in de Verenigde Naties (VN) voor een internationale konferentie over het vreedzaam gebruik van de ruimte samen te roepen. De SU meent immers dat Reagan reeds voorbij het onderzoekswerk zit. „Volgens ons is het de eerste faze van een plan om nieuwe ABN-systemen (3) te ontwikkelen, wat verboden is volgens het akkoord van 1972 (4). Denk maar aan de omvang alleen -70 (5) miljard dollar wordt vrijgemaakt voor de volgende paar jaren. Dat is een ongelooflijk bedrag voor louter onderzoek, zoals benadrukt door Amerikaanse wetenschappers zelf" (6).
Ook deze analyse werd door Gordon Adams bevestigd. Volgens Adams wordt „de kontrole op de verdere ontwikkeling van het wapensysteem achteraf onmogelijk gemaakt door de oppotting van de fondsen die al aan SDI zijn toegezegd".
Na Sjevardnadzes VN-speech haastte Reagan zich te verklaren dat hij niets tegen een ruimtekonferentie had, maar dat niets met zijn „star wars" te maken had, die hij trouwens buiten de komende top met Gorbatsjov wil houden.

DE WEG NAAR PARIJS.

Uit het „geheime" onderhoud van Sjevardnaze met Reagan en Shultz, „waarin de Sovjetminister geen nieuw voorstel zou gedaan hebben" (maar 2 dagen later gaf Shultz toe een voorstel te hebben gekregen) lekte reeds dat de SU een wederzijdse inkrimping van de interkontinentale kernarsenalen met 40 pct. voorstond. De enige repliek van Reagan, „de man die alle kernwapens de wereld uit wil" (zijn eigen woorden ter verdediging van SDI), was dat hij liever nog meer zag. Een goedkoop opbod van iemand die de jongste 5 jaar de investeringen in precies die strategische wapensystemen bijna 3-maal sneller deed stijgen dan de rest van de defensie-uitgaven.
Ook de „Los Angeles Times" onthulde voor Parijs reeds dat de SU het aantal SS-20's in het Europese gedeelte met 27 verminderd had en dat tegen 1 november (de Nederlandse beslissingsdag) nog eens 36 zouden ontmanteld worden. De NAVO-„special consultative group" haastte zich haar schatting van 411 (= 63 meer dan vorig jaar) te herhalen. Reagans reaktie was al typerend. Behalve zijn verklaring vast te houden aan zijn sterrenkrijg riep hij onmiddellijk een westerse top voor 24 oktober samen. De Franse afwijzing kan zowel te maken hebben met het tijdstip - nog voor Gorbatsjovs aankomst in Parijs - als met de Franse afkeuring van „star wars".

EERSTE AMERIKAANSE PROEF MET ANTI-SATELLIETWAPEN

Op 13 september vuurde een Amerikaans F-15 gevechtsvliegtuig een ASAT-wapen van 30 cm gemonteerd op een draagraket van 5,6 m de ruimte in.
Het doelwit was een afgedankte Amerikaanse wetenschappelijk kunstmaan die in een baan om de aarde draaide. Volgens deskundigen in Washington zitten in het wapen 8 kleine telescopen die op infrarode stralen reageren. Uiterst gevoelige warmtesensoren leveren gegevens aan een eigen boordcomputer die het wapen naar zijn doel stuurt. De draagraket zelf kan een snelheid van 800 km per minuut bereiken.
De komende maanden zou het ASAT-systeem verder getest worden, o.a. via speciaal daartoe ontwikkelde ballonnen in de ruimte die nadere informatie over het funktioneren van ASAT doorgeven.
Het was president Reagan himself die opdracht gaf tot de proef van 13 september.

Het was Mitterrand, volgens Reagan „een geducht verdediger van zijn ideeën en een voorstander van een sterk Westen, verenigd en zonder breuken, die geen enkele illusie koestert over de aard van het Sovjetsysteem", die op een receptie met de Franse parlementairen als eerste de preciese inhoud van de Gorbatsjov-voorstellen te horen kreeg (3 oktober). Zij waren reeds officieel op maandag 30 september in Genève aangeboden. Daardoor konden Reagan en Tindemans zich niet meer wegsteken achter de drogreden dat aan de onderhandelingstafel niets voorgesteld was en het louter om „megafoon-politiek" zou gaan.

HET NIEUWE IN DE GORBATSJOV-VOORSTELLEN.

De voorstellen (zie kader) bevatten enkele belangrijke nieuwe elementen.
Laten we de volgorde van de spreker behouden.

1. Gorbatsjov verbindt duidelijk nog steeds de strategische (START-)korf met „star wars". Dit niet enkel om taktische redenen rond de onderhandelingstafel, maar de twee zijn ook in de praktijk verbonden. Vermits het ruimteschild moeilijk volledig sluitend kan zijn zal het aantal interkontinentale raketten dat erdoor komt recht evenredig zijn met het aantal afgevuurde (en dus opgestelde). Het feit dat Gorbatsjov niet over de onderzoeksfaze sprak deed sommige kommentatoren tot „experten" besluiten dat de SU haar verzet daartegen opgeheven zou hebben. Zoals hoger aangehaald maakt de SU echter geen verschil tussen het onderzoek à la Reagan en het testen, ontwikkelen en opstellen. Voor Gorbatsjov wordt via het onderzoek en testen een duidelijk stap in de richting van opstelling gezet. De SU blijft dus tegen elke stap naar de militarizering van de ruimte. Gorbatsjov verwijst trouwens in dit verband naar de oorspronkelijke taken „die begin dit jaar door beide partijen als einddoelen van de Geneefse onderhandelingen overeengekomen waren, te weten niet enkel de wapenwedloop te stoppen, maar resoluut het niveau te verlagen en terzelfdertijd de wapenwedloop in de ruimte te verhinderen" (1).
Anderzijds is het natuurlijk een feit dat het Amerikaanse „onderzoek" op volle toeren draait en ook Mitterrand met zijn „Eureka"-projekt de klemtoon op het onderzoek legt.
Nieuw is wel dat Gorbatsjov een vermindering van het strategisch kernarsenaal mogelijk acht van 50 pct., mits het niet-opstellen van de ruimtewapens uiteraard. Zo een cijfer hadden zowel de SU als de VS nog nooit gesteld. Het gaat hem hier dus wel degelijk over een wezenlijke vermindering en niet meer een afschrijven van verouderde systemen. Belangrijk is ook dat Gorbatsjov die vermindering voorstelt in het globale kernarsenaal van beide grootmachten en niet in een of ander onderdeel.
2. Gorbatsjovs tweede punt bevat ook enkele nieuwe elementen. Vooreerst is er de mogelijkheid enkel op middellang Europees vlak een akkoord te bereiken. Tevoren had de SU ook deze „INF"-korf aan de ruimte- en strategische wapens verbonden. Ondanks het feit dat de SU deze Amerikaanse middelange wapens nog steeds als „strategisch" bestempelt (zij kunnen immers haar eigen grondgebied bereiken) is een apart „middellang" akkoord nu open. Daardoor krijgt de druk van enkele Europese NAVO-leden voor zo een deelakkoord nu meer perspektief.
Ook over het Frans en Brits kernarsenaal is de opening nu verruimd. De SU heeft die arsenalen steeds meegeteld. Zowel over hun gerichtheid als over

DE GORBATSJOV-VOORSTELLEN :

De nieuwe Sovjetvoorstellen zijn veelal verward en gedeeltelijk, of meteen geïnterpreteerd in de westerse media gekomen. Laten we daarom Gorbatsjov zelf aan het woord :

1. *Enkele dagen geleden hebben we aan de VS het voorstel aangeboden om een totaal verbod, voor beide partijen, van aanvalswapens in de ruimte en een werkelijk radikale vermindering, van 50 pct., van het kernarsenaal dat het gebied van de andere kan bereiken. (...)*
2. *Over de middellange kernwapens in Europa. Om een akkoord over een zo vlug mogelijke wederzijdse vermindering (waarin, zoals we reeds vaak hoorden, ook West-Europa zeer geïnteresseerd is) te vergemakkelijken, achten wij het mogelijk een afzonderlijk akkoord te bereiken, zonder directe band met het probleem van de ruimte- en strategische wapens. Zulk een weg kan volgens ons praktisch blijken te zijn.*
   Over dit onderwerp acht ik het belangrijk onze positie over het vraagstuk van de plaats van het Frans en Brits kernarsenaal in het Europees machtsevenwicht te verduidelijken. Dat arsenaal groeit vlug en we kunnen onze ogen er niet voor sluiten. Van Franse kant werd opgemerkt dat over haar kernarsenaal niet zonder haar kan gediskussieerd worden. Dat is begrijpelijk. Het is dus tijd om tussen ons een rechtstreekse diskussie over dat onderwerp te openen en te proberen door wederzijdse inspanningen een aanvaardbare uitkomst te vinden. De SU is bereid zulk een rechtstreeks gesprek met Frankrijk, evenals met Groot-Brittannië natuurlijk, te voeren. Dit gezegd zijnde houd ik eraan te onderstrepen dat we erg zullen opletten met de Franse veiligheidsbelangen rekening te houden. En wij denken dat momenteel de vraag van wapenvermindering zich niet stelt.
3. *U weet dat we een moratorium op de installatie van Europese middellange raketten gesteld hebben. Het aantal operationele SS-20's waarover de SU in de Europese zone momenteel beschikt bedraagt 243. Dat betekent dat het precies overeenkomt met het niveau van juni 1984, toen wij begonnen bijkomende raketten te installeren om de opstelling van Amerikaanse middellange raketten in Europa te beantwoorden. De SS-20's toen bijkomend opgesteld zijn momenteel uit operationele dienst getrokken en de stationaire installaties van deze raketten zullen binnen de komende 2 maanden ontmanteld worden. Dit is kontroleerbaar. Onze tegenmaatregelen die het eigen grondgebied van de VS viseren blijven effektief.*
   Ik wil eveneens uitleggen welke betekenis wij geven aan „Europese zone" in dit specifieke geval. Het gaat om de zone waarin middellange raketten zijn opgesteld die Westeuropese doelen kunnen bereikten. Daarbij komt dat de oude, vrije zware, SS-5-raketten reeds volledig uit dienst zijn genomen en we zullen hetzelfde blijven doen met de SS-4. Dat betekent dat globaal het aantal middellange raketten in het Europese deel van de SU momenteel gevoelig minder is dan 10 of zelfs 15 jaar geleden. Het onszelf opleggen van zulke verminderingen wordt gedragen door het grote belang van de Europese veiligheid. Ik denk dat Europa het recht heeft van de VS een antwoord te verlangen dat een einde stelt aan de opstelling van hun middellange raketten op het Europees kontinent. (...)

Ik houd er ook aan te zeggen dat de verwezenlijking van het door ons voorgestelde programma ook een belangrijke vooruitgang zou betekenen naar het zo belangrijke en door alle volkeren zo gewenst doel : het verbod en totale verdwijnen van kernwapens, de volledige bevrijding van de dreiging van een kernoorlog voor de mens.

(vertaald uit „Press Release"
van de pers- en informatiedienst van de Sovjetambassade in Brussel)

hun aangroei valt immers niet meer te twijfelen. Het Britse kernarsenaal bedraagt momenteel 64 Polaris-raketten met 4.000 km reikwijdte waarop 3 kernkoppen staan. Tegen 1990 zullen dat in totaal 512 Trident-kernkoppen zijn, met 10.000 km bereik. Frankrijk beschikt van haar kant momenteel over 80 éénkopsraketten op duikboten. Maar met de ingebruikname van de „Inflexible" (april '85) zal het aantal raketten dit jaar naar 176 stijgen. In 1992 zal Frankrijk 500 kernkoppen van elk 150 kiloton tellen, te weten 6 op elke nieuwe M-4 raket met een reikwijdte van 4.000 km. Frankrijk beschikt daarnaast nog over 18 ballistische landraketten met elk een kop van 1,2 megaton en 34 Mirage IV-bommenwerpers die samen ongeveer 2 megaton AM-22-kernbommen (elk 60 kiloton) kunnen vervoeren.

Ook Gorbatsjov kent deze cijfers. Nieuw in zijn benadering is dat hij over deze kernarsenalen nu rechtstreeks met die landen wil onderhandelen. Vroeger werden ze door de SU niet enkel meegeteld aan de Geneefse tafel, maar ook in nog verder gaande verminderingsvoorstellen in Genève vervat. Met Gorbatsjovs nieuwe aanpak kunnen Frankrijk en Groot-Brittannië zich niet meer verschuilen achter hun formele afwezigheid in Genève. Het feit dat Gorbatsjov op de Franse veiligheidsbelangen wees en momenteel nog niet de vraag naar ontwapening stelt wijst erop dat hij voor alles het gesprek op gang wil brengen.

3. Ook het derde punt heeft oude en nieuwe elementen. Wij wisten reeds dat de SU eenzijdig een moratorium gesteld had op haar SS-20's, alhoewel velen dit maar al te graag vergeten of tegenspreken. Dat daardoor, maar ook daarvoor reeds, de vervanging van de oude SS-4 en -5 een vermindering van het aantal raketten inhoudt, was ook reeds bekend (8).
   Nieuw is het feit dat het aantal SS-20's niet enkel bevroren is, maar nu ook verminderd. Precies die SS-20's bedoeld als antwoord op de installatie van de Pershing II zijn buiten dienst. Gorbatsjov heeft het ook duidelijk over ontmantelen. De volgende dag nodigde hij trouwens de ongelovigen uit zelf een kijkje te komen nemen. Het zijn precies de installaties van waaruit Westeuropese doelen bereikbaar zijn die ontmanteld worden.
   Opmerkelijk is ook dat deze ontmanteling feitelijk geen voorstel is.
   Gorbatsjov deelde immers enkel mee wat de SU van plan is, ook zonder enige Amerikaanse tegenprestatie. Vandaar wellicht dat de Sovjetleider het niet had over de in de DDR en Tsjechoslovakije opgestelde tegenmaatregelen, noch over een vermindering van de systemen die de VS rechtstreekse kunnen treffen (op duikboten en strategische).

DE REAKTIES VAN DE WESTERSE GROTEN.

Dat het publiek maken van zo een afbouw en vergaand voorstel bij de westerse bewapeningsvoorstanders kwaad bloed zette kan ons amper verwonderen. De Westerse tenoren bleken op zijn minst verrast, zowel door de inhoud als de omvang van de Sovjetvoorstellen.
Reagan hield zich wijselijk van een inhoudelijke reaktie af. Toch riep hij onmiddellijk een speciale „werkbijeenkomst" van

de Westerse top (West-Duitsland, Japan, Groot-Brittannië, Frankrijk en Canada) ter voorbereiding van zijn topontmoeting met Gorbatsjov samen, duidelijk verontrust over een mogelijke verdeelde reaktie. Gewoonlijk wordt ook de EG-kommissaris uitgenodigd, maar deze kreeg deze keer geen uitnodiging. Een detail dat kan wijzen op een louter militaire agenda, i.p.v. een ekonomische. Nochtans benadrukten Washington en de rechtse media het „propagandistische aspekt" van de voorstellen, die er volgens hun vooral op gericht zijn West-Europa van de VS „los te weken". Reagan hield het bij een herhaling dat „star wars" niet mag opgedoekt worden. Dit maal gebruikte hij als argument de afschrikking, daar waar hij oorspronkelijk het SDI verdedigde omwille van de „opheffing van de kernafschrikking".

Een meer inhoudelijke kritiek kwam van Shultz. Hij noemde Gorbatsjovs eerste voorstel „onaanvaardbaar", „als het voorstel inhoudt dat alle wapens meegeteld worden, over dezelfde kam geschoren". En dat is precies de Sovjetbenadering, terwijl de VS hun vroeger Genecfs voorstel herhalen : eerder ontwapening in strategische landraketten dan in duikboten en bommenwerpers. Het is bekend dat het Amerikaanse aandeel in de laatsten groter is dan dat van de SU.

Frankrijk wees de Amerikaanse uitnodiging rond de VN-vergadering onmiddellijk af, maar heeft er niets op tegen voor de topontmoeting Gorbatsjov-Reagan een gesprek te hebben. Mitterrand bleef bij zijn afwijzing van de Amerikaanse sterrenkrijg, ondanks Reagans verklaring dat er voor hem geen tegenstelling was tussen zijn „star wars" en Eureka. Mitterrand bedankte voor het aanknopen van aparte gesprekken over de Franse ‚force de frappe'. Londen zou daarentegen wel bereid zijn tot een bilateraal gesprek over het eigen kernarsenaal. De konservatieve Times herinnert echter terecht aan het Britse standpunt (9) dat enkel sprake kan zijn van een vermindering van het eigen kernarsenaal nadat de VS en de SU grote redukties overeengekomen zijn. Thatcher heeft wel haar steun aan de sterrenkrijg herhaald, terwijl Minister van Defensie Howe meer voor Eureka voelt. Ook Bonn wedt op beide ruimtepaarden. Köhl zal als gekend Atlantisch politieker en Reagan-volgeling zowel op de militaire „werkbijeenkomst" als op een extra persoonlijk gesprek aanwezig zijn.

NEDERLAND EN BELGIË.

De 2 Benelux-landen, en andere kleine NAVO-landen, moesten nog maar eens ervaren hoe Reagan ze totaal negeert.

De ministers van Defensie Van den Broek en Tindemans konden moeilijk anders dan dat betreuren, vermits beide opstellingsvoorstanders precies als argument aanvoeren dat bij niet-opstelling de kleinere landen niet meer aan bod zouden komen.

De feiten hebben nog maar eens die valse argumentatie ontmaskerd. Reagan verontschuldigde zich voor dit „misverstand", maar nodigde de kleine NAVO-landen toch maar niet uit, terwijl Japan er volgens hem wel bijhoort. De verzekering dat Shultz op een „extra-NAVO-raad" (15 oktober) zou aanwezig zijn doet daar weinig van af.

Uit de persverslagen en Tindemans eigen „verslag" in het BRT-avondaktueel (15/10) blijkt trouwens dat op de raad opnieuw eerder de vraag-en-antwoord-relatie tussen W.-Europa en de VS bevestigd werd. Buiten het aandringen op een „kreatief" antwoord werd inhoudelijk helemaal geen gezamenlijk standpunt ingenomen. De Amerikaanse belofte dat de sterrenkrijg binnen het (strikte) SALT-verdrag zou blijven is erg misleidend. Shultz had het enkel over de „onderzoeksfaze" die voor de Amerikanen ook testen inhoudt.

Voor een eventuele toekomstige opstelling beloofde hij enkel het niet te doen „zonder overleg met de bondgenoten" en de ruimtewapens „eerst aan Oost-West-onderhandelingen zouden voorgelegd worden". Nu is „overleg met de bondgenoten" en „voorleggen" ver van „overeenkomen", laat staan van een verbod op de militarizering van de ruimte. Ook de kruisraketten en Pershings werden „overlegd met de bondgenoten" (dubbelbesluit) en in Genève „voorgelegd", maar toch worden ze opgesteld. Wanneer Reagan dus zijn eerste Genève-scenario herhaalt zal ook de sterrenkrijg, met medeplichtigheid van de Westeuropese regeringen, opgebouwd worden !

Wat het Europese luik van de Gorbatsjov-voorstellen betreft durft Vanden Broek zonder blikken of blozen beweren dat „bij verschil van interpretatie of wat dan ook de Amerikaanse cijfers maatgevend moeten zijn".

Den Haag pinde zich vorig jaar vast op 378 SS-20's, maar dan trouw aan de Amerikaanse nuloptie zowel in het Europees als Aziatisch gedeelte van de SU. Van den Broek negeert dus Gorbatsjovs 242 „Europese" SS-20's en zijn verzekering te ontmantelen. Het ziet er inderdaad naar uit dat „ongelukkig genoeg onze deelname in de plaatsing van kernwapens thans vrijwel onvermijdelijk lijkt". (dixit Van den Broek)

Tindemans reaktie op de Gorbatsjov-voorstellen is nog cynischer en was op de extra-NAVO-raad trouwens de negatiefste. Tindemans durft Europa zelfs het slachtoffer noemen van de voorstellen, die volgens hem nog steeds zouden „uitgaan van een globaal evenwicht". Hij beweert nog altijd dat de SU de kruisraket en Pershing bij de interkontinentale strategische wapens telt. Hij durft wel te liegen, of denkt dat de vredesmilitant slecht geïnformeerd is. *Gorbatsjov stelt wel degelijk een apart „middellang" Europees akkoord in het vooruitzicht ! Tindemans weet natuurlijk maar al te best dat zijn eigen laatste argument op 15 maart precies was dat de SU geen „Europees" akkoord los van ruimte- en strategische wapens wou. Het nieuwe gegeven in de Sovjetpolitiek en Martens' verklaring dat het rakettenbesluit omkeerbaar is kan niet anders dan volgens hun eigen redenering pleiten voor het terugsturen van de 16 uit Florennes en het weigeren van de 32 volgenden. Wetend dat de SU tot een ontmanteling van een gelijk aantal gelijkaardige raketten bereid is kan de vredeswil van de nieuwe regering vlug getoetst worden. Het is de taak van de vredesbeweging deze mogelijke weg naar ontwapening uiteen te zetten en tot de hare te maken.*

L. Bollaert
15.10.85

---

(1) „An interview with Gorbachev", TIME, 9.9.85.

(2) zie L. Bollaert, „Is de aanval de beste verdediging ?" dossier in Vrede nr. 246, oktober '85.

(3) Anti-Ballistic missile of anti-raketten-raket.

(4) SALT I (1972) dat het aantal ABM-basissen op 2 en later (1974) op 1 vastlegt

(5) In de defensiebegroting van 1986 is 3.7 miljard dollar (= 200 miljard B.fr.) voor SDI uitgetrokken. Volgens het Amerikaanse ministerie van Defensie zal dit tegen 1989 tot 26 miljard (= 1.400 miljard B.fr.) stijgen.

(6) zie TIME, op.cit.

(7) zie „Presse Release", Sovjetambassade Brussel.

(8) zie Garthoff-tabel in „Foreign Policy" (winter '80), overgenomen in „De Vlaamse Vredeskrant" (juni '81) en L. Bollaert, „Om en rond Genève : een doodgeboren vredesduif ?", dossier in Vrede nr. 214 (juni '82).

(9) N. Ashford, „Positive response by Britain amid the Western confusion", The Times, 5.10.85.

OVER VREDESBEWEGINGEN, MENSENRECHTEN EN DISSIDENTEN (2)

Mag ik eerst een paar open deuren instampen ? Deze schijnbaar nutteloze bezigheid leidt wel eens naar àndere deuren die niet zo openstaan.

Als men bij ons, in het Westen, over mensenrechten praat, wordt dit algemeen en vrijwel onvermijdelijk geïnterpreteerd als hebbende betrekking op de vrije meningsuiting en het repressieve optreden ertegen. Men beseft nog maar nauwelijks dat de term op die manier gehanteerd wordt in zeer beperkende zin. Als men de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens als leiddraad neemt - en dat is toch een gezaghebbend document -, dan stelt men vast dat onder „mensenrechten" een groot aantal factoren vallen van sociale en economische aard. Ik heb ooit eens alle punten van de Universele Verklaring aandachtig gelezen, en daarbij vastgesteld dat ons eigen land op vijf of zes van die punten in gebreke blijft (het belangrijkste daarvan is natuurlijk „recht op arbeid", maar dat hoef ik niet te zeggen).

De moeilijkheid is nu, dat bij het beoordelen van de mensenrechtensituaties in verschillende landen met verschillende sociaal-economische en politieke systemen, men appelen met citroenen moet vergelijken. Elk systeem definieert zijn eigen prioriteiten, maar ook binnen elk systeem stemmen de prioriteiten niet overeen. Laten we een voorbeeld nemen. In de Verenigde Staten leeft ongeveer 20 pct. van de bevolking onder de armoedegrens, en het hoogste percentage daarvan is te vinden bij de zwarte bevolking, die voor een zeer groot deel in verkrotte, door ratten en ander ongedierte geteisterde ghetto's woont, vaak zonder middelen van bestaan. Het is duidelijk dat voor mensen die zo moeten leven vrije meningsuiting niet het prioritaire mensenrecht is. Recht op een fatsoenlijke woning en een decent bestaan is voor hen een heel stuk belangrijker. Ook zonder te gaan goochelen met cijfers, kan het voor iedereen duidelijk zijn dat het aantal mensen dat in de U.S.A. verstoken blijft van het elementaire mensenrecht op een decent bestaan veel groter is dan het aantal mensen dat in de Sovjetunie op directe wijze in zijn persoonlijk bestaan getroffen wordt door de onderdrukking van de vrije meningsuiting (1). Getallenvergelijking is in deze discussie overigens niet zo erg relevant.

Men houde mij ten goede, dat ik dit argument hier niet hanteer om de mensenrechtensituatie in de Oosteuropese landen te minimaliseren of uit de weg te gaan. Men gebruikt dat argument wel eens met dat doel, maar het is mij om iets anders begonnen, zoals zo dadelijk zal blijken.

Hoe komt het dan dat, ondanks schrijnende mensenrechtensituaties in eigen kamp, wij hier het begrip altijd op zo'n beperkende wijze hanteren ? Daar zijn een aantal redenen voor.

1. Het begrip „mensenrechten" wordt in het Westen sinds tientallen jaren als politieke propaganda gebruikt. Daar hoef ik niet dieper op in te gaan.
2. De opiniemakers zijn intellectuelen voor wie vrije meningsuiting wel degelijk prioritair is, om redenen die voor de hand liggen. Zij zijn het die toegang hebben tot de media en die dus „mensenrechten" vanuit hun eigen optiek en eigen behoeften interpreteren. Dit geldt zowel voor de opiniemakers bij ons als de dissidente intellectuelen in de Oosteuropese landen : tussen hen bestaat dus een sterke affiniteit in de prioriteiten.
3. Elk politiek-economisch systeem heeft zijn eigen schaduwzijden, die verband houden én met de structuren én met het historisch verleden. Onze opvattingen en onze mentaliteit zijn door dat historisch verleden gevormd en hebben zich geacclimatiseerd aan de eigen levensomstandigheden met zijn negatieve en positieve elementen. Dit betekent dat de feilen van onze eigen maatschappij gezien worden als onvermijdelijke gegevens, bijna als natuurverschijnselen, die men in het beste geval kan inperken maar niet uitroeien. De negatieve aspecten van andere maatschappijen, waaraan wij niet geacclimatiseerd zijn omdat hun historisch verleden op ons geen stempel heeft gedrukt, komen ons voor als kwaadwillige aberraties, als politieke perversiteit.

Laten we het in dit verband alleen over de Sovjetunie hebben, primo omdat de situaties in de Oosteuropese landen toch onderling van elkaar verschillen, secundo omdat de Sovjetunie althans in dat opzicht en tot op zekere hoogte een stempel heeft gedrukt op de andere regimes van de regio, tertio omdat de Sovjetunie bij ons dan toch als de hoofdzondaar wordt beschouwd en de bron van het kwaad.

Een eerste vaststelling. Historische erfenissen overleven vaak eeuwen de situatie waaruit ze zijn ontstaan. Ze overleven, zij het soms in gewijzigde vorm, sociale en economische veranderingen, technologische evoluties en ingrijpende politieke omwentelingen. Men legt er wel eens de nadruk op, dat Rusland, in vergelijking met West-Europa, een historische etappe in de evolutie heeft overgeslagen, dat het land nooit een burgerlijke revolutie heeft gekend (het Kerensky-regime dat deze burgerlijke revolutie vertegenwoordigde was bij gebrek aan een sociaal-economische basis in elk geval tot mislukken gedoemd), en dat het daardoor nooit de „burgerlijke vrijheden" heeft ingevoerd. Dit schuift het probleem echter alleen maar op. Men moet dan immers de vraag stellen : hoe kwam het dat Rusland een zo totaal andere evolutie heeft gekend dan West-Europa waardoor de basis voor een burgerlijke democratie afwezig was ? Hoe komt het dat het Tsarisme, dat toch allang vanuit Westers standpunt een anachronisme was, zolang heeft overleefd ? De elementen die op die vragen een antwoord geven, zitten in een veel verder verleden. Drie verschijnselen, die de ontwikkeling van West-Europa hebben bepaald, zijn nooit tot Rusland doorgedrongen.

1. Een eerste verschijnsel is het latente middeleeuwse conflict tussen wereldlijke macht en geestelijke macht. „Vrijheidsideeën ontstonden in het Westen uit de botsing tussen kerk en staat", schrijft de historicus H.A.L. Fisher. „Een passieve onderworpenheid aan Caesar was de vrucht van de Byzantijnse leer". ("A History of Europe"). In tegenstelling tot het Westers christendom was de orthodoxe (de „Byzantijn-

se") kerk immers een creatie van het wereldlijk gezag en als zodanig aan dat wereldse gezag onderworpen. In deze situatie kregen opvattingen over persoonlijke vrijheid geen voedingsbodem.

2. Deze versmelting van wereldlijke en geestelijke macht had voor gevolg dat ook de reformatie aan Rusland voorbijging. Uit het conflict tussen protestantisme en de Roomse kerk ontstonden weer nieuwe impulsen die de ideeën over persoonlijke vrijheid versterkten. Toen men na eindeloze, bloedige oorlogen - de zogeheten „godsdienst-oorlogen" - tot een nieuw evenwicht kwam, werd tolerantie voor afwijkende meningen een - voor sommigen bittere - noodzaak wilde Europa niet in chaos ten onder gaan. West-Europa heeft zijn opvattingen over pluralisme niet cadeau gekregen.
3. De voorafgaande ontwikkeling maakte in de achttiende eeuw de ruimte vrij voor de verlichting en bereidde, samen met de opkomst van de bourgeoisie en het zich ontwikkelende kapitalisme, de Franse revolutie voor, met alle gevolgen voor de geleidelijke ontplooiing van de parlementaire democratie.

De processen die het Europese denken hebben gevormd en tot ontwikkeling gebracht, hebben zich dus afgespeeld in de loop van eeuwen. Rusland is vrijwel geheel buiten deze stroming gebleven. Alleen een tot het absurde doorgedreven geloof in een voluntarisme, dat alle historische processen met één groot gebaar ongedaan kan maken, kan in de waan verkeren dat een maatschappij met een totaal verschillend historisch verleden zich simpelweg onder druk van buitenaf zal aanpassen aan onze opvattingen.

Dit historisch besef mag natuurlijk niet gehanteerd worden als argument om aspecten die men als negatief moet erkennen te verdoezelen of goed te praten. De „burgerlijke vrijheden" zijn wel degelijk belangrijk voor de geestelijke gezondheid van een maatschappij. Het feit dat ik dit hier moet beklemtonen is al een symptoom van onze conditionering : het volstaat immers dat men historische verklaringen zoekt voor bepaalde fenomenen om al meteen verdacht te worden van apologie.

Maar het is nodig de historische verklaring te kennen om onze houding tegenover de fenomenen te bepalen, indien we wensen dat onze houding de fenomenen ten goede beïnvloed. Het kan er ons ook voor hoeden, de „andere" te diaboliseren. Het zou in niemands hoofd opkomen het bestaan van zwarte ghetto's in de Verenigde Staten toe te schrijven aan de boosaardigheid van het regime. Het is even irrationeel de negatieve aspecten die het gevolg zijn van historische evoluties bij onze „vijand" als een uiting van verdorvenheid te beschouwen en, zoals Reagan, te spreken over „het rijk van het kwaad". Even irrationeel is het, uit die negatieve aspecten sinistere bedoelingen af te leiden in verband met het buitenlandse beleid. Zelfs in de meest repressieve periode van het Stalin-bewind bleef de buitenlandse politiek in grote lijnen voorzichtig en gematigd en, in de jaren dertig, gericht op „collectieve veiligheid", dat wil zeggen samenwerking met het westen.

Dat men zowel in de eigen maatschappij als in die van de „andere" positieve evoluties hoopt te kunnen stimuleren, is hiermee niet in contradictie. Anders zouden we in een rigide historisch determinisme vervallen waarin de mens het willoos speeltuig is van krachten buiten hem. De mens is immers zelf zijn eigen geschiedenis. Men kan de dingen helpen veranderen, op voorwaarde dat men beseft dat men alleen maar vruchtbaar werk kan leveren als men rekening houdt met de historische processen en met het stadium van de evolutie waarin deze processen zich nu bevinden.

Dat zal het thema zijn van een volgende bijdrage.

W. Courteaux

De „Topboekhandel"
ALLE UITGAVEN
Meer dan 300.000 „pocket"
boeken in 6 talen

CORMAN

Ravensteinstraat 28-30
1000 BRUSSEL
Tel. 02/ 511.67.29

Sociale Zetel :
Ad. Buylestraat 51
8400 OOSTENDE
Tel. 059/ 70.27.24

Kustlaan 169 en
Strandstraat 9
8300 HET ZOUTE
Tel. 050/ 60.18.28

Het boek dat u zoekt is er. Zoniet **CORMAN zoekt en vindt.**
M. CORMAN,
8400 OOSTENDE
Prk. 16.83.33

BOEKENFONDS MARNIX

IS VERHUISD !

U VINDT ONS VOORTAAN NOG
SLECHTS OP EEN ADRES :

SINT-PIETERSNIEUWSTRAAT 107
9000 GENT

ALLES WAT WE VROEGER HADDEN
HEBBEN WE NOG !

EN NOG VEEL MEER !

U KUNT NU DOORLOPEND BIJ ONS TERECHT
van 8.30 uur tot 18.00 uur

Op zaterdag van 10.00 uur tot 13.00 uur en
van 14.00 uur tot 18.00 uur

Ruime parkeermogelijkheid

Telefoon : 25.10.92 - 23.01.64

DE MISLEIDERS VAN DE UNESCO

In 1983 bekleedde de Mobil Oil Corporation de derde plaats in de rangschikking van de 500 belangrijkste ondernemingen van de Verenigde Staten ; alleen Exxon en General Motors scoorden hoger. De verkoopcijfers benaderden de 60 miljard dollar... Vanzelfsprekend dus, ten minste voor de Reagan-administratie, dat M. Edmund P. Hennely, „general manager" van de afdeling voor algemene zaken bij die onderneming, in 1983 tot leider werd benoemd van een VS-delegatie voor de 22ste algemene conferentie van de UNESCO : men begrijpt toch, dat de zakenwereld zich graag als belangrijkste verantwoordelijke naar voren schuift als het om de culturele doelstellingen van een natie gaat !

Zo werd M. Hennely genoodzaakt zijn verslag over de UNESCO voor te stellen aan diverse sub-commissies van het Huis van Afgevaardigden, dit op 25 april 1985, dus 5 maanden na het afsluiten van de 22ste conferentie, terwijl M. George Shultz op 28 december 1983 het besluit tot terugtrekking van de V.S.A. aankondigde (1).

Het verslag van M. Hennely werpt een helder licht op de bedoelingen van de Amerikaanse leiders in verband met de UNESCO, toont de werkelijke motivering achter hun beslissing, die het complete V.N.-systeem ondergraaft. De beschuldigingen zijn voortaan bekend : M. Hennely deed eigenlijk niets anders dan de bezwaren herhalen, die bij de aanvang van de campagne tegen de organisatie gelanceerd werden, zelfs deze die bij voorbeeld naar voren werden geschoven in een lang artikel van de Amerikaanse journalist Paul Chutkov, verschenen op 7 maart 1981 met als titel „De UNESCO, een uitdaging voor het Westen". Die tekst verscheen toen in „L'Express" te Parijs, een tijdschrift, waarvan de directeur niemand anders is dan M. Jean-François Revel, iemand die erg nauwe banden onderhoudt met uiterst rechts in Washington (hij nam bij voorbeeld in januari 1982 deel aan een colloquium van het Comité voor een Vrije Wereld, waar ongemeen heftige aanvallen werden gelanceerd tegenover de Verenigde Naties).

In de ogen van M. Hennely was de UNESCO hopeloos gepolitiseerd, anti-Israëlisch geworden, gebruik makend van een „anti-westerse omgangstaal". Onder de invloed van de Derde Wereld en van de Sovjetunie werd het zwaartepunt er verlegd naar het socialistisch blok. En bovendien, doodzonde, wierp men zich op de informatie door de „nieuwe orde" aan te prijzen, waarbij een journalistieke handelwijze werd opgedrongen, die de nadruk legt op hun verantwoordelijkheid tegenover de volkeren, zodat een neiging tot afschaffen van de „persvrijheid" ontstaat. De UNESCO werd er bovendien van beschuldigd de rechten van het individu op te offeren aan de rechten der volkeren, schuldig bovendien aan het verduidelijken der banden, die opvoeding, wetenschap en cultuur aan de opbouw van vrede koppelen, „de geliefkoosde onderwerpen van de Sovjet-propaganda". (sic)

De instructies voor de Amerikaanse delegatie werden als volgt verduidelijkt :

- men moest „in de mate van het mogelijke verhinderen dat de vergadering een politiek karakter zou krijgen ; d.w.z. er zorg voor dragen, dat het debat zou draaien rondom het programma en het budget van de UNESCO voor de twee komende jaren - het onderwerp van de conferentie - en niet rondom de internationale politiek" ;
- het leek nuttig uit de sector communicatie van de UNESCO die programma's te lichten, waarbij de „persvrijheid" werd beperkt, de vrije berichtenstroom naar de wereld. Het was dus belangrijk indien mogelijk in de UNESCO-programma's de opvattingen en de waarden van het Westen in verband met „een vrije pers" te introduceren ;
- het voorgestelde budget moest tot aanvaardbare normen verlaagd worden, d.w.z. terugbrengen tot een programma van „nulgroei", waarbij een duidelijk opslorpen van de inflatiekosten moest geboekt worden ;
- het was belangrijk in de UNESCO-programma's een duidelijk onderscheid te maken tussen de traditioneel erkende mensenrechten en de nieuwe opvattingen in verband met de „rechten der volkeren", waarbij deze laatste een aanvullende inspanning op het vlak van studie en definitie vereisten ;
- het leek nodig de Sovjet-campagne gericht op een verhoging der UNESCO-programma's in verband met vrede en ontwapening te dwarsbomen ;
- het was nodig de organisatie in een meer Westerse richting om te buigen voor heel wat activiteiten, inbegrepen de gelegenheden die zich voordoen om personaliteiten te verkiezen in leidende functies, om lidstaten uit te kiezen voor de diverse bureaus en commissies van de UNESCO.

De tekst van die richtlijnen, gevolgd door de Amerikaanse delegatie en door Mevr. Gérard (permanent vertegenwoordigster) tijdens de 22ste algemene vergadering, deed eigenlijk niets anders dan op een scherpere, gebiedende wijze herhalen wat al te lezen was in een memorandum, dat voor het Staatsdepartement werd voorbereid door M. William G. Harley, datum 9 februari 1984. Dat Harley-document bevat niettemin interessante verduidelijkingen (2) :

- De UNESCO werd duidelijk verweten een „anti-Westerse toon" te gebruiken, naast „vitriool-aanvallen gericht tegen de dominantie van het Westen op informatief vlak en wat verspreiding van berichten betreft". Maar men aarzelde niet om de bedoelingen van de organisatie te voorzien van beschuldigingen als „het ontwikkelen van normen, die beperkingen zouden opleggen aan de media uit het Westen en de activiteiten van de multinationale ondernemingen zouden beknotten". Werden ook van kritiek voorzien „de altijd maar aanzwellende oriëntatie van opvoedkundige activiteiten in de richting van vrede en ontwapening - niet dat deze doeleinden niet wettelijk nagestreefd worden door heel wat volkeren, maar omdat ze verscherpt en misvormd worden door de Sovjet-propaganda".

M. Harley verduidelijkte tensfotte, dat de Amerikaanse agentschappen, het Amerikaans agentschap voor informatie (USIA) en het Staatsdepartement klaar stonden om hun bijdrage te leveren aan de te ontwikkelen programma's en dat het privé-initiatief volstrekt in staat is om te beantwoorden aan de noden van de betrokken landen.

DE ROL VAN DE HERITAGE FOUNDATION

De VSA bekwamen enkele toegevingen, zoals aangeduid in het Harley-rapport. Maar men weet, dat deze onvoldoende waren voor het Staatsdepartement, dat eigenlijk het vertrek wenste van de algemene directeur M. Mahtar M'Bow, zodat hij kon vervangen worden door een personaliteit, die zich beter zou schikken naar de Amerikaanse bevelen. Om nog eens de zinsneden van het Hennelyrapport te gebruiken, de UNESCO was onder de leiding van die Senegalese intellectueel „een Afrikaanse organisatie" (sic) geworden, waarbij het overwicht van het socialistische blok opviel. Wie de echte motivering achter de Amerikaanse agressie wil ontdekken, kan eigenlijk bij dat zelfde Hennely-rapport terecht.

Daarin werd bij voorbeeld ook getoond, wat bepaalde bronnen al gesuggereerd hadden en wat uiteindelijk door Amerikaanse journalisten bevestigd werd : de aanzienlijke rol, die door de Heritage Foundation werd gespeeld in de campagne tegen de UNESCO en in de uiteindelijke beslissing van het Witte Huis. Maar pas op 29 november 1984 publiceert de „International Herald Tribune" een artikel met als titel „Het Westen moet in de UNESCO blijven" (ondertekend door James Traub - New York Times).

Daarin leest men : „In een brief, die moest dienen om fondsen in te zamelen, zegt de conservatieve Heritage Foundation, die een politieke rechtvaardiging voor de beslissing tot terugtrekken verstrekte, dat de UNESCO onder controle is gekomen van communistische diplomaten en van deze uit de Derde Wereld, met als enige gedragsregel het verwerven van de macht". Welnu, de Heritage Foundation was en blijft de belangrijkste drukkingsgroep bij uitstek, gericht op het verdedigen van bepaalde transnationale Amerikaanse ondernemingen. De chef van de VS-afvaardiging, M. Hennely, werkt actief samen met deze instelling. Hij kan zich beslist gelukwensen, omdat hij, voorlopig, kon afwenden wat door ondernemingen vanwege de UNESCO het minst zou aanvaard worden : „Een overdreven en vernietigende resolutie, die de UNESCO een gedragscode zou bezorgd hebben gericht op de transnationale ondernemingen gedicteerd door de landen van de Derde Wereld". Om dat gevaar te bezweren beschikte hij over zijn eigen voorstellen, die in grote lijnen overeenstemden met deze van het Staatsdepartement. Daarin wordt aan alle Amerikanen opgedragen „zorgvuldig de wijze te overwegen, waarop de belangen van de VSA het best gediend worden op het vlak van de internationale opvoeding, van de wetenschap, van de cultuur en de communicatie, buiten de UNESCO, of we er nu al dan niet lid van blijven".

M. Hennely besloot daartoe „een groep personaliteiten samen te stellen", gepuurd uit de „internationale business" (sic) „om dat probleem te bestuderen". Hij verduidelijkt aan het einde van zijn rapport : „Wij hebben een juiste inventaris nodig van de voordelen, die de US-transnationalen uit de UNESCO hebben gepuurd, en een plan, dat zorgvuldig werd uitgebouwd, zodat we verder van deze voordelen kunnen genieten via bilaterale weg of door andere middelen". Dus werd in New York geprobeerd „die inventaris op te stellen" met de hulp van de Nationale Commissie der VSA bij de UNESCO en van de Heritage Foundation, met zetel in Washington. Als voorbeeld : „Hoe kunnen we een stevige basis uitbouwen, waardoor de Amerikaanse ondernemingen verdedigd worden in de informatieprogramma's van de UNESCO, als belangrijke problemen behandeld worden op het vlak van de transnationale gegevenscirculatie ?".

Men kan niet duidelijker uitdrukken, dat de UNESCO slechts bestaansrecht heeft, als men er dienstbetoon kan organiseren voor de transnationalen, waarvan de Heritage Foundation de belangenverdediging behartigt. 214, Massachusetts Avenue, Washington DC, van daar oefent de Heritage Foundation al enkele jaren een aanzienlijke macht uit, nauw samenwerkend met het Committee on the Present Danger, het Committee for a Free World en de Moral Majority. Al in 1980 werd bij M. Ronald Reagan een uitgebreid rapport bezorgd met als titel „Ontwerp voor een behoudsgezinde regering" ("Blueprint") ; elf leden werden in het team van de nieuwe president gedropt (blijkbaar beschikt men momenteel slechts over zestig, zeventig personaliteiten : duidelijk een „ijverige minderheid" dus).

De Heritage Foundation werd in 1974 gesticht door de overbekende brouwer Coors (uit Colorado), die de aanvangsfase financierde ; vandaag wordt de steun hoofdzakelijk gevonden bij M. Francis Mellon Scaife, achterkleinzoon, via zijn moeder, van de stichter der Mellon-bank. Zo bezorgde M. Scaife al ongeveer 100 miljoen dollar aan extreem rechtse organisaties in Amerika - via de Scaife Family Charitable Trusts. Men schat dat hij, meer dan iemand anders, in Washington de wijze heeft beïnvloed, waarop de Amerikanen vandaag hun eigen land en de rest van de wereld bekijken, en dat in een tijd, waarin precies de terugkeer naar een eenvoudige of nationalistische ideologie van groot belang is geweest om het Amerikaanse volk te herenigen rondom het verdedigen van bepaalde belangen.

De aandacht, die M. Scaife aan de UNESCO zal besteden, past blijkbaar bij wat hij beschouwt als „het werk maken van een roeping : de vorming van de publieke opinie". Hij heeft bovendien een stichting voor Amerikaanse communicatiekanalen gefinancierd, terwijl de Heritage Foundation al twee zittingen per jaar organiseert voor de journalisten. Bepaalde jaren werd een honderdtal politieke documenten gepubliceerd, waaronder het tijdschrift „National Security Record" en het driemaandelijkse „Policy Review". Onder het voorzitterschap van M. Edwin J. Feulner Jr. wordt actieve steun verleend aan het project „Star Wars", waarin niet alleen de maatschappij Hewlett Packard, maar ook Lockheed, Boeing, Martin Marietta enz. geïnteresseerd zijn. De Heritage Foundation verzekerde zich van de medewerking van een groot aantal universitairen en wetenschapslui en ondersteunt ook de morele en spirituele inzet van de Evangelische Free Church of America, terwijl M. Scaife een opvallend aantal kranten beheerst, naast de onderneming Kern House, die zelf in Londen een agentschap beheert, dat banden heeft met de CIA : het Forum World Feature...

HET „IDEALISME" WORDT BESCHULDIGD

Wat uiterst rechts wil vernietigen is eigenlijk het complete systeem der Verenigde Naties : het gaat niet alleen om het schrappen van een organisatie als de UNESCO, die tot doel heeft een dialoogruimte te scheppen tussen culturen, in een universeel kader en met respect voor de betrokken identiteiten, maar om beperkingen op te leggen aan de activiteiten van de VN op het vlak van de internationale verstandhouding en de vredesopbouw.

Men kan hier niet anders dan een citaat aanhalen van een der leidende verdedigers der Reagan-ideologie - M. Irving Kristol -

geuit op de conferentie van het Committee for a Free World, vermeld bij het begin van dit artikel. Bij het beschrijven van de NAVO-toestanden, verklaarde M. Kristol : „Het tweede probleem is de UNO - een instelling, die niet alleen absurd is, maar ook, bekeken vanuit de Amerikaanse politiek, verderfelijk. Hoofdopdracht van de Verenigde Naties was tot nu het creëren van iets dat de Derde Wereld wordt geheten. Indien de VN niet bestonden, zou er geen Derde Wereld bestaan. Rekening houdend met het feit, dat de Derde Wereld voor onze diplomatie een probleem vormt, zou het een element van onze buitenlandse politiek moeten zijn, de betekenis van de VN te verminderen, zodat we uiteindelijk, indien mogelijk, tot de liquidatie ervan kunnen overgaan".

Zo'n uitspraken vertonen, zoals die van M. Hennely, een eerlijk karakter. Ze tonen overduidelijk de bedoelingen van bepaalde groeperingen, die het voor het ogenblik duidelijk voor het zeggen hebben tegenover het Witte Huis, als er beslissingen moeten getroffen worden, daarbij wordt niet meer gelet op diplomatieke voorzichtigheid. Op dezelfde conferentie verscheen Mevr. Jeane J. Kirkpatrick, toen ambassadrice voor de VSA bij de VN, om in gematigder termen, die toch ook verhelderend werkten, het ontstaan van de UNO te schetsen : „Die universele organisatie, waarop Roosevelt zijn hoop op vrede baseerde, werd natuurlijk niets anders dan de Verenigde Naties. Dat voornemen was, zoals we vandaag weten, idealistisch, om niet te zeggen utopisch... Typisch Amerikaans dus. En ook veroordeeld van bij de start". Niet vergeten dat Mevr. Kirkpatrick ook lid is van het Committee on the Present Danger, net als de heren Nitze, Rostow, William J. Casey (CIA-directeur) en heel wat andere leden van de administratie...

Blijkbaar hebben deze overdreven opvattingen uiteindelijk de schaal doen overhellen om te leiden tot de beslissing om uit de UNESCO te stappen ; nochtans worden ze niet gedeeld door de meerderheid der Democraten, noch door een belangrijk aantal zakenlui, zelfs niet door de meeste leden van de Nationale Amerikaanse Commissie voor de UNESCO. Ze stemmen niet overeen met dat idealisme van het Amerikaanse volk, dat Mevr. Kirkpatrick betreurt, noch met de vredeswil.

Zo verklaarde M. Stephen Lewis, Canadees ambassadeur bij de UNO, in februari 1985, dat de VN, ondanks bepaalde echte problemen, mogelijk wel eens „de enige hoop voor het menselijk ras" zouden kunnen zijn.

De UNESCO van zijn kant heeft in de uitvoerende raad (12-17 februari 1985) nota genomen van de Amerikaanse beslissing, gewezen op het „universaliteitsprincipe" van de VN, waarvan de UNESCO een deel is en de VSA-regering uitgenodigd om „zo snel mogelijk zijn actieve deelname aan de organisatie opnieuw uit te drukken".

De algemene directeur werd gemachtigd om „in de mate van het mogelijke faciliteiten te bieden aan de Amerikaanse waarnemende zending, van zodra de officiële procedure zou beëindigd zijn", zodoende getuigend van de wens om een nuttige band met de Verenigde Staten te behouden. De raad heeft onderstreept dat „de bijdrage van de UNESCO essentieel is om de belangwekkende problemen van de lidstaten op te lossen, zeker wanneer het om ontwikkelingslanden gaat". De organisatie verzekert „in al de mate van het mogelijke dat het programma voor 1984-1985 zal worden doorgetrokken". Passende wijzigingen zullen naar voren worden gebracht tijdens de volgende algemene vergadering over programma en budget voor 1986-1987.

Georges Albert Astre,
gewezen hoogleraar van de Universiteit van Nanterre en vertegenwoordiger van de Wereldraad voor de Vrede bij de UNESCO.

Vertaling : Noël Gijbels

(1) Dat rapport werd gepubliceerd door de „Journal of Communication" (Philadelphia) in de herfst van 1984.

(2) Gepubliceerd in het zelfde nummer van „Journal of Communication".

(3) The Transatlantic Crisis, a Conference of the Committee for the Free World, The Orwell Press, New York, 1982.

„VOOR UW VOLGENDE REIS NAAR HET BUITENLAND"

TOURAL - SUNAIR - SUNSNACKX - EUROJET - ALL AIR - enz.

één adres

Reisagentschap BELGATOURIST

Schildknaapstraat 61 - 1000 BRUSSEL - Tel. 02/ 513.43.32 - 511.28.98

Vergun. 1106 cat. A

EERLIJKHEIDSHALVE

..... Voor het eerst sinds honderdvijftig jaar Britse dominantie verkoos Hongkong eind september een wettelijke raad van afgevaardigden. Slechts 0,5 procent van de bevolking van de Britse kolonie (5,5 miljoen inwoners) nam aan deze verkiezingen deel. Alhoewel de uiterst beperkte deelname noemt de Britse regering deze eerste verkiezingen een belangrijke stap voorwaarts in de richting van een representatieve regering. Groot-Brittannië, dat zich zelf graag voorstelt als de oudste demokratie, lijkt er dus wel een zonderlinge interpretatie op na te houden over demokratie wanneer het om haar kolonien gaat. Hoogstwaarschijnlijk zijn deze verkiezingen een soort achterhoedegevecht in het perspectief van de aanhechting van Hongkong aan China voorzien voor het einde van deze eeuw...

..... Zoals men weet werd door het vaticaan aan de Braziliaanse theoloog Leonardo Boff - aktief voorstander van de bevrijdingstheologie - verbod opgelegd nog verder zijn standpunten terzake in het openbaar te verdedigen. Leonardo Boff verbrak dit verbod tijdens een mis in een kerk van Managua in aanwezigheid van Miguel Escoto - Minister van Buitenlandse Zaken van Nicaragua - en door het vaticaan ontheven van zijn priesterschap voor zijn politieke aktiviteiten.
L. Boff zegde in deze dienst o.m. : „Wij behoren niet tot een abstrakte maar tot een konkrete kerk waarmee we moeten vooruitgaan. Een nieuwe kerk in een nieuwe maatschappij die evenzeer aan God als aan de mensen moet beantwoorden, een kerk voor de bevrijding en de sociale gerechtigheid".

..... Radio Free Europe en radio Liberty zijn twee Amerikaanse zenders die kort na de tweede oorlog werden geïnstalleerd. Vanuit München bestrijken ze gans Oost-Europa om, met Amerikaanse propaganda, de socialistische landen proberen te destabiliseren.
Het is bekend dat beide zenders volgepropt zitten met Oosteuropese dissidenten en dat zelfs gewezen oorlogsmisdadigers er een onderkomen gevonden hebben. Radio Free Europe en radio Liberty staan onder kontrole van de Board of International Broadcasting dat rechtstreeks door de Amerikaanse regering en de C.I.A. gefinancierd wordt. Beide zenders stelden zich nu ook terbeschikking van de Afghaanse vluchtelingen in het buitenland. Via „Radio Afghanistan" krijgen de Afghaanse vluchtelingen, dank zij de C.I.A. en president Reagan, een nieuw instrument om hun destabiliseringskampagne ook op dit vlak verder te zetten.
Alles wordt met de dag duidelijker. Moeten we hierbij niet herinneren aan een oud Vlaams gezegde dat zegt : „Zeg me met wie ge vrijt en ik zal u zeggen wie ge zijt"...

..... Op donderdag 12 september werd door Sidmar (Zelzate) een receptie gehouden bij de levering van de 3 miljoenste ton staal aan de Sovjetunie. Tal van personaliteiten waren present o.m. premier Martens en minister M. Eyskens. De minister van ekonomische zaken hield er zelf een toespraak waarin hij het belang onderstreepte van de handelsbetrekkingen tussen België en de Sovjetunie.
Van deze receptie en de daarbijhorende rondleiding werden zelf beelden getoond op de Sovjet T.V. In onze media bleek voor deze gebeurtenis geen belangstelling te zijn alsof het publiek niet mag weten dat handelsbetrekkingen tussen Oost en West een nuttige samenwerking zijn waarbij beide partners wederzijds belang hebben.

..... De socialistische regering Gonzales van Spanje spaart geen inspanningen om op een goed blaadje te komen bij de Reagan-administratie. Men herinnert zich dat Gonzales verkozen werd na een kieskampagne waarin hij een referendum aankondigde over de Spaanse toetreding tot de NAVO na zijn overwinning. Sindsdien schuift Gonzales dit referendum voor zich uit en heeft Spanje zich reeds goed vastgeankerd in de NAVO-strategie. Spanje trad nu ook toe tot de Cocom, de organisatie die, onder Amerikaanse leiding, de ekonomische betrekkingen met de socialistische landen wil kontroleren en een embargo plaatst op de levering van sommige produkten. De belachelijke „Pégard-affaire" was hier een prachtig voorbeeld van.

..... De regering van de Duitse Bondsrepubliek heeft op 3 oktober jl. beslist de militaire dienst voor de dienstplichtigen vanaf 1 juli 1989 op te voeren tot 18 maanden. Vanaf 1978 was de dienstplicht teruggebracht tot 15 maanden.
De bondsregering wil voor de Bundeswehr het aantal manschappen op het niveau van 495.000 militairen behouden wat volgens haar mening, zonder verhoging van de dienstplicht, niet langer mogelijk is gezien de daling van het geboortecijfer vanaf de jaren '60.
Meteen wil ze ook strengere maatregelen treffen om het aantal vrijgestelden van dienstplicht te verminderen. Wat de gewetensbezwaarden betreft die tot heden een niet-militaire burgerdienst van 18 maanden volbrengen, d.w.z. één derde meer dan de militairen, deze zullen vanaf dezelfde periode een burgerdienst van 23 tot 24 maanden moeten doen. Gezien er ook in ons land stemmen opgaan om de dienst te verlengen is het niet uitgesloten dat men van het Duitse voorbeeld uitgaat om ook in die richting stappen te ondernemen.

..... Het is steeds nuttig eens vroeger gepubliceerde dokumenten te raadplegen.
In het half 1983 gepubliceerd dokument voor een VOLKSRAADPLEGING door de vzw Vrede lezen we o.m.
„Het populariseren van het voorstel en de kampagne voor de organisatie van een Volksraadpleging zou de regering minder mogelijkheden geven om bij verrassing (op een voor haar best geschikt moment) te beslissen".
Zo is het, zoals voorzien, half maart '85 gebeurd !
„Alleen bij een Volksraadpleging over de kernraketten zou de kiezer niet beïnvloed worden door de elementen die normaal bij verkiezingen doorwegen :
1) de invloed van andere problemen ;
2) de bestaande partijpolitieke verzuiling ;
3) de voorkeurstemmen die iedere verkiezing depolitiseren".
Zo is het, zoals voorzien, op 13 oktober verlopen !

JA... ZEI PETRUS

..... Heb je het ook gehoord ? Tijdens een verkiezingsdebat voor de T.V. verklaarde onze Minister van Financiën Grootjans onomwonden dat 's lands staatschuld iedere minuut met één miljoen toeneemt. Wie zal dat betalen ? Waarom niet even gedacht aan de bagatelle van 150 miljard frank die jaarlijks aan nutteloze moordwapens uitgegeven wordt ?

TACHTIG JAAR NA DE BOERENOORLOG : HET ONRECHT VAN DE APARTHEID

Praten met STEVEN DEBROEY over Zuidelijk Afrika

Sarie Marais en Bobbejaan zijn hoogstens nog blijven hangen in de liederen. President Kruger overleefde zichzelf in straatnamen en een biersoort. De Boerenoorlogen, in Vlaanderen en gans West-Europa meegeleefd met de sympatie voor Klein Duimpje tegen de menseneter, zijn lang, lang voorbij. Sinds minder lang zijn Afrikaans- en Engelstaligen twee handen op een blanke buik.
Een Proteaanse wacht poogt ons diets te maken dat we omwille van die sympatie van weleer ook nog die apartheid als een goede oplossing in koop moeten nemen. De rook van de traangasbommen heeft de afgelopen maanden minder dan ooit de tragiek van de apartheid kunnen omsluieren. De internationale complotteorie, als laatste uitvlucht, haalt het minder dan ooit. Getuigenissen van eigen bodem komen nog overtuigender over. Op het eind van het afgelopen verlof zijn we naar Steven Debroey in de Kempen getrokken. Met een monnikengeduld is hij daar het tweede deel van zijn werk over de apartheid aan het schrijven. Hij maakte twaalf studiereizen in Zuid-Afrika. Op zichzelf zou dit goed zijn voor een joernalistieke getuigenis.
De auteur heeft meer dan zeshonderd boeken en nog 'n massa andere documenten over de „Unie" en het apartheidsprobleem bestudeerd.
Vele jaren geleden schreef hij ooit een werk over Thomas Morus, de auteur van „Utopia". Daar mag wel aan herinnerd worden naar aanleiding van het eeuwfeest van de geboorte van Ernst Bloch. Steeds idealist gebleven en met de beide benen in de wereld van de uitgeverij, heeft hij zijn belangstelling verlegd naar Afrika, eerst naar Tanzania en Zambia, als biograaf van de Presidenten Nyerere en Kaunda. Daarna is hij zich om Zuid-Afrika en zijn apartheid gaan bekommeren. Deze vitale zeventiger heeft een rustige, maar gevoelsgeladen stem. Hij is geen beroepshistoricus, maar hij heeft een tiental biografieën geschreven en die vergden allemaal historische opzoekingen, waardoor hij het vak behoorlijk geleerd heeft.
Zoals hij vroeger telkens voordrachten gaf over het onderwerp van zijn boeken, is hij vanuit de Kempen geregeld op pad om over de apartheid te getuigen. Zijn tegensprekers in debatten hebben het wel moeilijk, want naast de verdediging van een goede zaak heeft hij in zijn voordeel zijn dossierkennis, die dan ook het laatste woord heeft.
Oplossingen geeft hij niet, wel het begin ervan. Hebben we het verkeerd voor wanneer we die zien in de richting van een citaat van Nelson Mandela ?

> *„Mijn hele leven heb ik gewijd aan de worsteling van het Afrikaanse volk. Ik heb gevochten tegen overheersing door blank en tegen overheersing door zwart. Ik heb het ideaal gekoesterd van een democratische en vrije maatschappij, waar alle mensen samen kunnen leven in harmonie en met gelijke kansen. Dit is het ideaal waarvoor ik wil leven. Maar voor dit ideaal ben ik ooit bereid te sterven".*
>
> *Jan Olsen*

Vanwaar uw belangstelling voor Afrika ?
Het vertrekpunt was Julius Nyerere, President van Tanzania. Ik had over hem gelezen. Zijn persoonlijkheid en zijn opvattingen boeiden mij. In 1967 ben ik voor het eerst naar Afrika gereisd, waar een van mijn schoonzoons meewerkte aan een project in Rwanda. Ik heb toen geprobeerd Nyerere te ontmoeten, maar dat lukte niet. In 1969 was ik in Uganda, daar kwam Paus Paulus VI op bezoek. Tijdens een druk bijgewoonde plechtigheid werden enkele Afrikanen priester gewijd. Naast de gastheer, President Obote, zaten nog vier andere Afrikaanse staatshoofden vooraan op de tribune. Een van hen was Nyerere. Ik had toevallig een perskaart en als occasionele journalist kon ik met hem een kort gesprek voeren. Hij zei : Keer later maar eens terug naar Tanzania ; ik zal u graag ontvangen.
Dat heb ik gedaan. Ik ben herhaaldelijk bij hem geweest. Na zijn geschriften te hebben bestudeerd, heb ik het boek geschreven : *Nyerere, fakkeldrager in Afrika*. Hij had gekozen voor een eigen vorm van socialisme, gesteund op de tradities van zijn volk, en dat noemde hij *Ujamaa*. Nyerere was niet tevreden met politieke onafhankelijkheid voor zijn land ; hij wou ook economische onafhankelijkheid. Die droom heeft hij niet kunnen verwezenlijken. Toch is hij een stimulerend voorbeeld gebleven voor andere staatshoofden, ook buiten Afrika.
Naast Nyerere mag President Kaunda van Zambia worden geplaatst.
Intussen heb ik twintig Afrikaanse landen bezocht, maar nooit als toerist.

Waarom niet ?
Wat waren uw bezwaren ?
Principiële bezwaren had ik niet. Voor mijzelf kon ik het evenwel niet verantwoorden een massa geld uit te geven om bij voorbeeld wilde dieren te gaan zien in landen waar de armoede ten hemel schreide. Het was mijn bedoeling 'n heel klein beetje te leren begrijpen van de levensomstandigheden en de levensopvattingen van de Afrikanen. Dat is ontzettend moeilijk. Zij denken en voelen zo heel anders dan wij. Men ziet ze vaak onder een boom liggen en dat wekt bij ons de indruk dat ze lui zijn en hun tijd verliezen. De zwarte filosoof John S Mbiti heeft daarop een antwoord. Hij schrijft : die mensen verliezen geen tijd, ze scheppen tijd. Wij leven als het ware om te werken. Onze

agenda voert ons bestendig naar de toekomst. De Afrikanen werken alleen maar om te kunnen leven. Ondanks al hun ellende genieten ze van elk uur van de dag. Ze blijven opgeruimd, zingen en dansen en musiceren. Hoeveel levensblijheid zien we nog bij ons ?

We horen dikwijls zeggen : de Afrikaanse landen zijn te vroeg onafhankelijk geworden. Hoe oordeelt u daarover ?
Geen enkele koloniale mogendheid heeft ooit de bedoeling gehad de gekoloniseerde volkeren voor te bereiden op een onafhankelijk bestaan, integendeel ! En we mogen niet vergeten dat de Afrikanen mensen zijn zoals wij. Zij verlangden ook naar vrijheid en zelfbestuur.

Geldt die negatieve houding ook voor de blanken in Zuid-Afrika ?
Meer dan waar ook. Daar heeft men de ontwikkeling van de zwarten bewust afgeremd. Dr. D.F. Malan en Generaal Hertzog, twee gewezen Eerste Ministers, hebben dat openlijk toegegeven. In het tweede deel van mijn studie zal men daarover meer kunnen lezen. Het geestelijk optillen van de Afrikanen beschouwden zij als zelfmoord plegen.

Uw geschiedenis van Zuid-Afrika stemt niet overeen met de officiële weergave...
Dat is juist. De Afrikaners (Afrikaanssprekende blanken) hebben het altijd voorgesteld alsof ze in een leeg land gekomen zijn en de inheemse stammen niet van hun grond hebben beroofd. Een mythe ! Toen in de jaren 1836-38 enkele duizenden Afrikaners uit de Kaapkolonie wegtrokken omdat ze zich niet langer aan het gezag van de Britten wilden onderwerpen, hebben ze overal moeten vechten. In dit verband kan ik mij beroepen op Prof. C.F.J. Muller, een onverdachte Zuidafrikaanse historicus. Hij schreef in *500 Jaar Suid-Afrikaanse Geskiedenis* : „In die jaren waren de niet-blanken reeds onderling verdeeld en ze zijn toen door de blanken nog verder tegen elkaar in het harnas gejaagd. Daarbij waren de *blanke veroveraars* militair en organisatorisch veel beter toegerust om zich in de uitgestrekte Zuidafrikaanse gebieden meester te maken van de grond, de arbeid en het vee van de niet-blanken". Geen enkele onvooringenomen Zuidafrikaanse historicus zal die uitspraak durven betwisten.

Die Trekkers of Boeren, zoals ze werden genoemd, hebben dan twee Republieken gevormd. Is het waar dat men in Transvaal nogal wat moeilijkheden heeft gekend ?
Inderdaad. De Boeren (dat is geen schimpnaam, maar een eretitel !) hadden een sterke onafhankelijkheidsgeest, maar hun levensomstandigheden in de Kaapkolonie waren geen goede voorbereiding op een zelfstandig bestaan. Ieder wou koning zijn in zijn eigen rijk. Burgertwisten hebben er niet ontbroken. Velen weigerden ook belastingen te betalen. Het heeft ruim veertig jaar geduurd voor daar een normale samenleving is ontstaan. Met dat voorbeeld voor ogen hebben de Afrikaners waarachtig geen redenen om smalend te spreken over andere Afrikaanse landen.

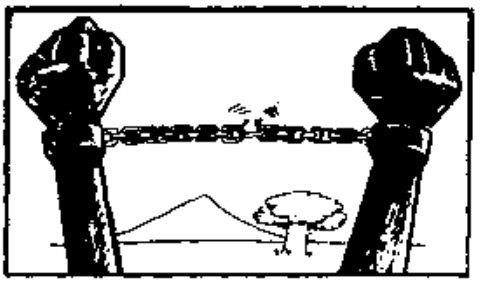

In 1877 is daar een zekere Shepstone gekomen, met 25 politie-agenten, en die heeft Transvaal geannexeerd in naam van het Britse Rijk. De Boeren hebben hem gewoon laten begaan. Er was op dat ogenblik geen cent meer in de staatskas. Pas drie jaar later hebben de onderworpenen zich gewapenderhand verzet. Dank zij een nieuwe liberale Eerste Minister in Groot-Brittannië kregen ze hun onafhankelijkheid grotendeels terug.

Welk belang hadden de Britten bij die annexatie ?
Er was in Transvaal al 'n beetje goud ontdekt en de hebzucht heeft bij de Britten altijd een grote rol gespeeld. Zolang Transvaal voor hen geen voordeel kon opleveren, lieten ze de strijd tegen de autochtone bevolking aan de Boeren over, maar elk vooruitzicht op mogelijke verrijking was voor hen het signaal om in te grijpen.

Is het niet zo dat de belangrijkste goudaders pas later ontdekt werden ?
Ja. Dat gebeurde in 1886. Vreemdelingen zijn toen opgedoken met hun kapitaal en technische kennis. De Boeren, vooral in Transvaal, waren nog meestal onontwikkeld. Er was maar een klein aantal schooltjes. De Afrikanen konden al eeuwenlang ijzer smelten ; de Boeren konden dat niet. Bij de ontginning van goud- en diamantmijnen waren ze praktisch niet betrokken. Vanaf het eerste ogenblik hebben de vreemde fortuinzoekers wel gebruik gemaakt van zwarte arbeiders. Die zijn altijd onmisbaar geweest.

Hebben die vreemdelingen de beruchte Anglo-Boerenoorlog veroorzaakt ?
Zeker. Die behoorden tot verschillende nationaliteiten, maar het waren toch overwegend Britten. Velen van hen hadden het voornemen in Transvaal een nieuw bestaan op te bouwen. Zij beseften dat de welvaart, die er geleidelijk ontstond, vooral te danken was aan hun investeringen, hun kennis en hun ondernemingsgeest. Daarom wilden ze ook medezeggenschap in het politieke beleid. Daar zouden ze nog vele jaren moeten op wachten, want President Paul Kruger vreesde dat de Afrikaners weer door de Britten overrompeld zouden worden. Die vrees was begrijpelijk, maar toch ongegrond. In hun wanhoop hebben de Boeren de oorlog verklaard aan het machtige Britse Rijk. Ze beschikten niet eens over een leger. Er waren alleen burgercommando's. Uit 'n paar landen zijn vrijwillige medestrijders komen opdagen, maar officiële hulp hebben ze van geen enkel land gekregen. Wel veel sympathie, o.a. van ons eigen volk. Na zes maanden was de oorlog verloren. Enkele Boerengeneraals besloten toen een guerrillastrijd te beginnen. De reactie van de Britten was het afbranden van 30.000 hoeven, het vernielen van de oogsten en het wegvoeren van al het vee van de strijdende Boeren. De dakloze vrouwen en kinderen werden in kampen ondergebracht, waar er 26.000 omgekomen zijn, niet ingevolge mishandelingen, naar wegens de ongunstige toestand in die kampen. Duizenden Boeren zijn gesneuveld en duizenden werden krijgsgevangen gemaakt. Dat was het resultaat van een volkomen uitzichtloze guerrillastrijd.

Die heeft dus tot niets gediend ?
De Boeren hebben aan de komende geslachten hun drang naar vrijheid en onafhankelijkheid doorgegeven. Iets meer positiefs kan ik er niet over zeggen, maar dat was belangrijk. Van hun eigen standpunt uit beschouwd, hebben de Afrikaners een roemrijk verleden. Daar leven zij van. Hun voorouders worden door hen begrijpelijkerwijze als vrijheidsstrijders beschouwd. Daarom is het zo vreemd dat de Afrikanen die in Angola, Mozambique, Zimbabwe, enz. met totaal dezelfde verlangens en bedoelingen hebben gevochten, in hun ogen allemaal terroristen zijn.

En in 1910 is de Unie van Zuid-Afrika ontstaan ?
Ja. De Boeren konden al het leed, dat ze hadden moeten ondergaan, vergeven en samenwerken met hun vijanden, maar, hoewel daarop door wijze mensen werd aangedrongen, hebben de Afrikaners zelfs

de meest ontwikkelde zwarten niet bij hun politiek beleid willen betrekken. Indien ze dat wel hadden gedaan, dan zou de geschiedenis van Zuid-Afrika 'n heel ander verloop hebben gekend.

Het begrip apartheid is, indien ik mij niet vergis, na de machtsovername door de nationalisten, in 1948, gelanceerd geworden ?

Ik wil erop wijzen dat sociale apartheid vanaf het begin heeft bestaan. Vorige regeringen hebben ook segregatie voorgestaan, zonder evenwel hardhandig op te treden. Pas na 1948 werd de apartheid in tientallen wetten vastgelegd en tot in het absurde doorgevoerd. Dat kon alleen op een tirannieke wijze. Verwoerd heeft daarvoor de grootste verantwoordelijkheid gedragen. Hij sprak in dat verband soms over „onze voorouders", maar hij had geen voorouders in Zuid-Afrika, want hij was een geboren Nederlander.

Wat wilde hij met de thuislandpolitiek bereiken ?

De God van de Afrikaners had de scheiding van de volkeren gewild en de grenzen van hun gebied bepaald - wat Zuid-Afrika betreft, alleen voor de zwarten ! Zowat 35 pct. van de blanke Zuidafrikanen is Engelstalig. Er zijn honderdduizenden Portugezen, honderdtwintig duizend Joden, tienduizenden Fransen, Duitsers, Nederlanders, Belgen, enz. Voor de zwarten werden acht en, 'n beetje later, tien afzonderlijke thuislanden afgebakend. De Xhosas werden zelfs over twee van die thuislanden verdeeld.

Het apartheidsstelsel werd door de hele wereld veroordeeld. Verwoerd was daar heel gevoelig voor. Dat heeft hij zelf toegegeven. Om de kritiek te ontzenuwen, zei hij : alle Bantoes (hij wou de benaming ‚Afrikanen' niet gebruiken !) behoren tot een thuisland. Daar kunnen ze onafhankelijk worden. Wat heeft de wereld ons dan nog te verwijten ? Hij wou, met andere woorden, van al de Afrikanen vreemdelingen maken in hun geboorteland. De blanken hebben 87 pct. van het grondgebied voor zichzelf behouden. Dat willen ze delen met de kleurlingen en de Indiërs. De nu reeds 24 miljoen zwarten moeten tevreden zijn met 13 pct.

Hoe verklaart u dat vier van de tien thuislanden de zogenaamde onafhankelijkheid hebben aanvaard ?

Die werd hun opgedrongen. Met geld kan men veel bereiken. Allen die tot de etnische groepen van die zogenaamd onafhankelijke thuislanden of ‚staten' behoorden, verloren automatisch hun Zuidafrikaans staatsburgerschap, ook zij die nooit een thuisland hadden gezien. Het was een waanzinnige onderneming. Denk b.v. aan Bophuthatswana, een ‚land' bestaande uit zeven stukken grond, verdeeld over drie provincies ! Het is vanzelfsprekend dat geen enkel land in de wereld een van die vier ‚onafhankelijke' staten erkend heeft.

Mag men nu reeds aannemen dat de thuislandpolitiek een mislukking is geworden ?

Ongetwijfeld. En dat is, naar mijn oordeel, in hoofdzaak te danken aan Gatsha Buthelezi, leider van de Zoeloes, die altijd hardnekkig de schijnbare onafhankelijkheid heeft geweigerd. Enkele maanden geleden heeft de regering nog druk op hem uitgeoefend, maar hij heeft herhaald : Wij willen machtsdeling in één land en één regering. Hij heeft de regering ook te verstaan gegeven dat de Zoeloes - en die zijn talrijker dan de blanken in Zuid-Afrika - desnoods zullen vechten om niet uitgesloten te worden uit het gemeenschappelijke vaderland van blanken, zwarten, kleurlingen en Indiërs.

De Staatspresident weet reeds lang dat de thuislandpolitiek een mislukking is geworden. Pas enkele weken geleden heeft hij dat openlijk erkend door te verklaren dat al de zwarten hun Zuidafrikaans burgerschap zullen mogen behouden of terugkrijgen.

Is het waar dat P.W. Botha grondige veranderingen wil doorvoeren ?

Dat lijkt mij duidelijk. De druk in het binnenland en uit het buitenland is te groot geworden. Daaraan kan de Zuidafrikaanse regering niet langer weerstaan. Tegen de zin van P.W. Botha zijn invloedrijke industriëlen besprekingen gaan voeren met leiders van het ANC in Zambia.

Zij willen de apartheid, binnen de kortst mogelijke tijd, volledig afbreken. Jammer genoeg is de Staatspresident voorlopig nog niet eens bereid de Afrikanen reële medezeggenschap te geven in het Parlement en in de regering. En dat moet.

In 1975 heb ik een onderhoud gehad met Ian Smith, Eerste Minister van het toenmalige Rhodesië. Hij zei : Dit is het land van de blanken en zal altijd het land van de blanken blijven. Daarop heb ik hem gevraagd : Mijnheer de Eerste Minister, vreest u niet dat er nog veel slachtoffers zullen vallen - blanke en zwarte - als u die opvatting niet laat varen ? Zijn antwoord luidde : Als men principes heeft, moet men daarvoor vechten.

Hij kon helaas zijn droomwereld niet verlaten. Zoals algemeen bekend is, zijn de gevolgen catastrofaal geweest.

In Zuid-Afrika gebeurt ongeveer hetzelfde. Enerzijds is er nog een sterk verlangen om het blanke baasschap zolang mogelijk te bestendigen en anderzijds is men bang voor een overrompeling door de zwarten.

Is die angst begrijpelijk ?

Heel zeker. En daar zijn ook redenen toe. Onze mensen hier hebben geen idee van wat de zwarten in Zuid-Afrika geleden hebben. Laat mij even de toestand samenvatten, zoals die tot 1979 heeft bestaan en grotendeels nog bestaat. Alleen de blanken - een kleine minderheid van de bevolking - beslisten waar de Afrikanen mochten verblijven, onder welke voorwaarden en hoelang ze hun groepsgebied mochten verlaten, waar ze mochten werken, naar welke scholen hun kinderen mochten gaan, in welke ziekenhuizen de zwarten verzorgd mochten worden, waar men ze mocht begraven, enz. De zwarten mochten geen geschoold beroep uitoefenen, hun vakbonden werden niet erkend. Zij konden niet rechtstreeks onderhandelen met hun werkgevers over hun arbeidsvoorwaarden. Een staking was een misdrijf ! Organisaties die, zij het met volstrekt vreedzame middelen de apartheid aktief bestreden, werden verboden. Personen, die als staatsgevaarlijk werden beschouwd, konden voor onbeperkte tijd in een gevangenis worden opgesloten, zonder dat het gerecht zich daarmee mocht bemoeien. Folteringen, vooral van politieke gevangenen, kwamen veelvuldig voor. Het meest schokkende geval was dat van Steve Biko, die dood gemarteld werd.

Indien men het niet opportuun achtte tot arrestatie over te gaan, nam men zijn toevlucht tot „inperkingen", wat betekende dat de getroffen personen, zoals b.v. Dr. Beyers Naudé, monddood werden gemaakt. Hun bewegingsvrijheid werd beperkt. Elke week moesten ze zich bij de politie aanmelden. Ze mochten geen twee bezoekers gelijktijdig ontvangen. Hun publicaties werden verboden. Geen enkele uitspraak van ingeperkte personen mocht in een Zuidafrikaanse krant worden gepubliceerd (persvrijheid ?).

Vele miljoenen Afrikanen hebben een korte tijd in een gevangenis doorgebracht, wegens het overtreden van de gehate paswetten, wat in een normaal democratisch land nooit zou gebeuren. In de loop van twaalf jaar werden ruim duizend ter dood veroordeelden terechtgesteld, ongeveer 1.800 burgers door de politie gedood en ongeveer 4.500 gewond. De slachtoffers van de opstandigheid in 1976 en van de onlusten die verleden jaar begonnen en nog steeds voortduren, zijn in deze cijfers

niet begrepen. Ongeveer 2.800 politieagenten werden, eveneens in de loop van twaalf jaar, wegens het plegen van allerlei misdrijven - in hoofdzaak mishandelingen - veroordeeld. Het gaat hier om officiële gegevens.
Dat vooral de zwarten getroffen werden, is vanzelfsprekend.
Het zou verbazend zijn indien sommige Afrikanen later hier en daar niet aan weerwraak zouden denken, maar toch acht ik de vrees van de blanken grotendeels overdreven.
Indien President Kruger van Transvaal in 1899 meer soepelheid had laten blijken, zou hij wellicht een afschuwelijke oorlog hebben kunnen vermijden. Soms vraag ik mij af of de Zuidafrikaanse regering de zwarten zolang zal blijven tarten tot een revolutie onafwendbaar wordt.
Men spreekt in Zuid-Afrika voortdurend over het beveiligen van de blanke beschaving, maar welke waarde heeft die beschaving als men rekening houdt met alles wat hier voorafgaat ?
Ieder mens begaat fouten en vergissingen, maar voor staatslieden kunnen die verschrikkelijke gevolgen hebben. Bij sommige gezagdragers lijkt de eigenzinnigheid groter te zijn dan het schuldgevoel. Indien zij werkelijk rechtvaardigheid nastreven, dan interpreteren zij dat begrip op een onaanvaardbare wijze.

Wat is dan de oplossing ?
Machtsoverdracht ?
Dat wensen het ANC en alle radicale zwarten, kleurlingen en Indiërs.
Naar mijn inzicht kan men voorlopig niet verder gaan dan tot machts*deling*. Machtsoverdracht zal na verloop van weinige jaren niet meer te vermijden zijn. Die zou men geleidelijk en ordelijk moeten voorbereiden. Wat alle zwarten, ook de meest gematigden, willen, is over voldoende macht beschikken om, eventueel gesteund door progressieve blanken, kleurlingen en Indiërs, alle discriminerende en ook de eenzijdig toegepaste repressieve wetten te doen intrekken. Bisschop Tutu heeft onlangs duidelijk gemaakt dat de Afrikanen niet langer tevreden kunnen zijn met de kruimels die van de tafels van de blanken vallen. Zij willen mee het menu bepalen, heeft hij gezegd.
Om een eind te maken aan de geweldplegingen, zie ik als mogelijkheden : *al* de politieke gevangenen vrijlaten - de ANC-leiders laten terugkeren en ze de gelegenheid bieden een normale politieke partij te vormen - beraadslagingen over hun gemeenschappelijke toekomst door afgevaardigden van de verschillende bevolkingsgroepen organiseren, met als vertrekpunt de volledige afbraak van de apartheid.

Acht u een vreedzame oplossing in Zuid-Afrika nog mogelijk ?
Ik heb meer hoop dan geloof. Blanken en zwarten zullen daarvoor veel wederzijds begrip en goede wil moeten laten blijken en wat dat betreft, voel ik mij niet helemaal gerust.

Dank u voor dit gesprek.

(opgenomen door Jan Olsen)

HÉLÈNE PASSTOORS : PERFECT SCENARIO

1965 – *Ruth First, directrice van het „Centrum voor Afrikaanse Studies" en fervente tegenstandster van het apartheidsregime, ontvlucht na 117 dagen eenzame opsluiting haar geboorteland. Ze zet vanuit Mozambique haar strijd tegen de apartheid voort, maar op 17 augustus maakt een Zuidafrikaanse bombrief een einde aan haar leven. In de kamer naast die waar de bom ontploft, verblijven twee collega's en vrienden van Ruth First. Hun namen : Hélène Passtoors en Klaas de Jonge.*

28 juni 1985 – *Twintig jaar later wordt de Belgische Hélène Passtoors onder dezelfde omstandigheden als Ruth First aangehouden. In het voorjaar was ze vanuit Nederland naar de universiteit van Witwatersrand in Johannesburg vertrokken op studieverlof.*
Haar arrestatie wordt eerst geheim gehouden, maar na het huzarenstukje van haar ex-echtgenoot Klaas de Jonge, die zijn arrestatie tracht te verijdelen door de Nederlandse ambassade in te vluchten, wordt de hele zaak toch openbaar. Hélène Passtoors, 41-jarig expert in Afrikaanse talen en moeder van 4 kinderen, zit intussen al meer dan drie maanden vast onder sectie 29 van de Zuidafrikaanse interne veiligheidswet. Ze wordt ondermeer beschuldigd van wapensmokkel, medeplichtigheid aan een bomaanslag, voorbereiding van een aanslag op een hoofdkwartier van de veiligheidspolitie, enzovoort. Door allerlei schuldassociaties poogt Botha haar tot een succesvangst te bombarderen in de strijd tegen het ANC, hoewel van haar verbondenheid met de bevrijdingsbeweging niet het minste bewijs bestaat.
Ze heeft vanuit haar cel de Belgische regering reeds herhaaldelijk om diplomatieke steun verzocht, maar Tindemans weigert verder te gaan dan het verzoek aan Botha of Passtoors alstublieft haar advokaat zou mogen spreken. Die advokaat laat er echter geen twijfel over bestaan dat de behandeling van Hélène Passtoors in haar Zuidafrikaanse cel naar algemene norm sterk te wensen over laat. Tindemans blijft echter beweren dat alleen stille diplomatie iets kan uithalen, en buitenlandse betrekkingen vraagt de uitwijzing van Passtoors pas na haar berechting. Het Belgische vertrouwen in het lafhartige Zuidafrikaanse apartheidsregime is dus nog lang niet geschonden. Het onze in de overheid is dat intussen wel.

CIJFERS & DOKUMENTEN

■ De Amerikaanse bisschoppen die vorig jaar reeds een zeer betwiste pastorale brief publiceerden over de ekonomische en sociale ongelijkheid hebben begin oktober een nieuwe versie van deze boodschap bekend gemaakt waarin Reagans beleid nog scherper op de korrel genomen wordt. Het ontwerp van brief dat in de herfst van 1986 door de Bisschoppenkonferentie moet bekrachtigd worden wijst er op dat de armoede in de Verenigde Staten een sociaal en moreel schandaal is dat onaanvaardbaar is. Aartsbisschop Rembert Weakland van Milwaukee waarschuwt de Amerikanen ervoor zich niet te laten verleiden tot de vaststelling dat de omvang van de werkloosheid en het aantal personen dat onder de drempel van het levensminimum leeft het minimum is dat kan worden bereikt. De Bisschoppen besluiten hierbij in hun tekst dat het hoog tijd wordt om naast de politieke democratie aandacht te schenken aan de ekonomische demokratie in de richting van een maatschappij waarin iedereen over het minimum van menselijke waardigheid en bestaansrecht zou beschikken.

AANDACHT VOOR CHILI

Met drie zijn ze - drie vrouwen in rouw - bleek en ernstig, in de hand een rode anjer. En... op hun borst de foto van hun man die nooit meer terugkomt. Het zijn de weduwen van de drie kommunistische leiders, ontvoerd en vermoord op 30 maart ll. : José Manuel Parada, socioloog, de man met de baard en de zachte glimlach ; Manuel Guerrero, de militant met de lederen blouzon, en Santiago Mattino, een tekenaar zo tenger, dat na zijn dood zijn lichaam nog net het lijk van een kind was.
Alle drie werden ze de keel overgesneden !
Drie vrouwen in rouw, zwijgend, maar dwingend aanwezig. Zij stappen langzaam langs de Atmeda, de belangrijke laan van Santiago, tot aan de Moneda, het presidentieel paleis waar president Allende 12 jaar geleden werd vermoord.
Zij marcheren alle vrijdagen, om 1 uur 's namiddags en dit sedert één maand. Soms zijn ze alleen, zoals vorige vrijdag, en de stad ligt er zwijgend bij, eerbiedig en medeplichtig. Soms zijn ze vergezeld van militanten, vrienden, anoniem en onbekenden, ze voegen zich bij de groep zonder één woord te zeggen.
En deze kleine groep zonder wapens schrijdt voort, naar de carabiniers, die verward, met de tanden op elkaar en de vinger aan de trekker staan. Hoe deze vrouwen uiteenjagen als de ganse laan u ziet en u als de schuldigen beschouwt van de moord op hun echtgenoot ?
Bleek en strak laten de carabiniers deze vredevolle betoging voorbij gaan, betoging die zeker doet denken aan deze van de moeders op de meiplaats te Buenos Aires destijds, aan de moeders van Guatemala en elders in Latijns-Amerika...

Zo schetste de Franse journalist Marcel Niedergang in „Le Monde" dit ontroerende beeld in Santiago aan de vooravond van de 12de verjaardag van de militaire putsch van generaal Pinochet en de omverwerping van de regering van de „Unidad Popular" van Salvatore Allende.
En zoals de drie van Santiago werden reeds duizenden militanten ontvoerd, gemarteld, vermoord of in concentratiekampen gestopt, of soms ook nog naar onbergzame oorden in Zuid- of Noord-Chili gedeporteerd.
Honderdduizenden werden het land uitgezet of moesten hun heil zoeken in de vlucht om niet door de beulen van Pinochet te worden afgeslacht.
Ruim één kwart van de arbeiders zijn werkloos en leven, zonder enige vergoeding, in de grootste ellende. Tengevolge van een ontzaglijke inflatie buitenlandse schulden en opeenvolgende prijsstijgingen leeft de meerderheid van de bevolking met een inkomen dat onder het levensminimum ligt en/of doodgewoon van de liefdadigheid.
Maar Pinochet is fier op zijn geleverde prestatie. Hij is de eerste en enige die het kommunisme de pas heeft afgesneden verklaarde hij fier kortgeleden... de eerste die de Russen een nederlaag heeft toegediend... ???
Intussen zwijgen de Westerse regeringen en politieke leiders. Ekonomische betrekkingen en investeringen gaan normaal verder. De mensenrechten in Chili zijn blijkbaar hun minste zorg... En Reagan en de Verenigde Staten laten rustig begaan, steken zelf waar het moet een handje toe want Chili is Polen niet en Pinochet is toch een bondgenoot, een verdediger van de Westerse Kristelijke Beschaving...

HET VERZET GROEIT

Jaar na jaar zijn zo voorbijgegaan. Protestmanifestaties en stakingen volgden elkaar op en kregen een steeds grotere steun van de bevolking. Doorheen een steeds toenemende repressie trachtte Pinochet het verzet te fnuiken. Het werd een strijd met vallen en opstaan waarin de vroegere partijen van de UNIDAD POPULAR (socialisten, kommunisten en linkse kristen-demokraten) de hoofdrol speelden. Via het Vicariaat van de Solidariteit (een kerkelijke organisatie) werd geijverd voor de eerbiediging van de mensenrechten en werden de slachtoffers van de onderdrukking verdedigd.
Als gevolg van dit groeiende verzet, dat aan de basis en door de vakbeweging gevoerd werd, gingen ook andere bevolkingslagen (zelfs diegene die vroeger achter Pinochet hadden gestaan) zich eveneens van de militaire junta distanciëren. Ook gewezen medewerkers van Pinochet zien het niet meer zitten.
De moord op de drie hogergenoemde kommunisten, die na te zijn ontvoerd, gemarteld en de keel overgesneden werden, had voor het regime zeer nefaste gevolgen.
José Canovas, de onderzoeksrechter, liet zich niet van zijn stuk brengen, ontmaskerde een aantal caribiniers als de moordenaars en onderstreepte de verantwoordelijkheid van de bevelvoerende generaal, lid van de militaire junta.
Hij werd verplicht ontslag te nemen en meteen werd het bewijs geleverd dat Pinochet steeds meer geïsoleerd raakt. Zelfs zijn vroegere bondgenoten laten hem in de steek.

EEN NIEUWE OPPOSITIE ?

Op initiatief van kardinaal Fresno werden afgevaardigden van elf oppositiepartijen samen gebracht. Het ziet er naar uit dat de Paus en Washington dit initiatief niet ongenegen zijn. Hierbij wordt uitgegaan van het idee dat het Pinochet-regime kan en moet vervangen worden, zonder het bij Washington en het Westen aanleunende kapitalistisch regime in gevaar te brengen.
Een centrum-conservatieve alliantie werd opgericht bestaande uit de Kristen-Demokratische Partij, Sociaal Demokraten, Liberalen, Conservatieven e.a. gelijkaardige partijen.
Ook gewezen medewerkers van Pinochet sloten zich hierbij aan. Zelfs Generaal Leigh, gewezen lid van de junta en een van de medewerkers aan de militaire coup tegen president Allende, maar ook gewezen ideoloog achter Pinochet, sloot zich hierbij aan.
De „Demokratische Alliantie" wenst een geleidelijke machtsverandering en volgt hierbij voor een deel de weg die door Pinochet zelf (maar zonder Pinochet) werd uitgestippeld.
Alhoewel deze nieuwe ontwikkeling, deze nieuwe oppositie in de strijd tegen Pinochet, positief moet beoordeeld worden, toch moet het Chileense volk zich hierover slechts een aantal belangrijke vragen stellen.
De weigering om de „Demokratische Volksbeweging" (socialisten, kommunisten en linkse kristenen) te betrekken in een groot nationaal oppositiefront wijst

op de reeds hoger aangetoonde tendens van de centrum-conservatieve alliantie.
Het argument dat de „Demokratische Volksbeweging" de militaire akties tegen Pinochet niet uitdrukkelijk veroordeelt en zich zodoende zelf uit de „Alliantie" sluit wijst in die richting. Ook de weigering om aan de recente protestdagen (stakingen en betogingen) in september jl. deel te nemen is eveneens een aanwijzing van de door de „Alliantie" nagestreefde strategie. Deze ziet blijkbaar meer heil in een toenemende druk vanwege de Verenigde Staten en West-Europa op Pinochet om hem er toe aan te zetten de baan te ruimen.
Het aangekondigde bezoek van de Paus aan Chili zou ook wel kunnen passen in deze strategie. Maar de Chileense diktator laat zich blijkbaar maar niet zo aan de kant te willen zetten.

VOLKSVERZET EN SOLIDARITEIT

Het ligt voor de hand dat Pinochet en zij die hem nog steunen slechts de baan zullen ruimen voor het toenemend volksverzet. Het is hoofzakelijk dank zij de strijd van de „Demokratische Volksbeweging" dat het regime dermate werd geïsoleerd.
Naarmate dit verzet verder groeit en zich ontwikkelt zal Pinochet, zoals voor hem andere Zuidamerikaanse „diktators", ten val kunnen worden gebracht.
Maar het Chileense volk wil de pest niet vervangen door de cholera. Met andere woorden ze wil de macht niet overdragen aan mensen die mede de verantwoordelijkheid dragen voor de omverwerping van de regering van president Allende.
Ze wil met de omverwerping van het Pinochetregime het tot stand komen van een nieuwe maatschappij waar sociale rechtvaardigheid geen ijdel woord is.
De internationale arbeiders- en demokratische beweging mag dit niet uit het oog verliezen. Daarom moet alle steun worden gegeven aan de krachten die zich verenigen in de Demokratische Volksbeweging. Om die reden is het hoog tijd meer aandacht te gaan schenken aan de solidariteit met het Chileense volk om mee te ijveren aan de verwezenlijking van de doelstelling van de „Unidad Popular" : een pueblo unido, jamas sera vencido !

A.D.S.

EL SALVADOR : DE POLITIEKE EN MILITAIRE SITUATIE

Om de huidige toestand van de Salvadoriaanse strijd te begrijpen, moet ik teruggaan naar de tweede helft van 1983. In deze periode veranderen de V.S. hun strategie voor El Salvador. De V.S. zagen zich gekonfronteerd met twee interne moeilijkheden in El Salvador : een militaire kampagne van het FMLN dat het leger heel wat verliezen oplegde, en een mislukken van de Regering Magaña die een regering van Nationale eenheid had moeten zijn. Deze militaire en politieke realiteit doet de V.S. van strategie veranderen. Het was in 1981 dat Generaal Haig stelde : in 6 maanden lossen we de moeilijke situatie in El Salvador op, en we zullen daar de duidelijke scheidingslijn trekken tussen de invloed van het Cubaanse en Russische kommunisme. De toestand bleek echter niet zo eenvoudig te liggen. *De strategie van een snelle overwinning op het FMLN bleek niet te slagen.* De volksstrijd in El Salvador ging verder.

Wat besluiten de V.S. tijdens die tweede helft van 1983 ? Ze geven aan hun strategie een moeilijk woord : kontra-insurgentie politiek. D.w.z. dat het FMLN en het FDR volledig moeten verslagen worden. Dat de Salvadoriaanse opstandelingen van de kaart moeten worden geveegd. Dat is altijd de bedoeling geweest van de V.S. ; maar gezien de moeilijke toestand moeten ze nu een andere strategie van kontra-insurgentie uitdenken. Zowel op militair als op politiek vlak veranderen de V.S. hun bedoelingen. Militair gezien is het onmogelijk gebleken een overwinning op korte termijn op het FMLN te bekomen. Met alle mogelijke militaire steun vanwege de V.S. kan het FMLN niet verslagen worden. De politieke situatie in de V.S. zélf laat ook niet toe dat de V.S. een direkte interventie in El Salvador kunnen riskeren. De nieuwe strategie van de V.S. is de volgende : de militaire overwinning wordt uitgesteld, maar alle mogelijke middelen worden aangewend om die overwinning *op lange termijn* wél te bekomen. Het is wel zeer belangrijk in te zien dat de V.S. nooit van hun militaire bedoelingen afgeweken zijn. Ze hebben alleen de periode verlengd. Fundamenteel is er niets veranderd. Dat wordt heel duidelijk in een uitspraak van Vides Casanova (Minister van Defensie van El Salvador) : „Het Salvadoriaanse leger heeft begrepen dat het geraadzaam is een militaire oplossing uit te stellen ; eerst moet het hart van de Salvadorianen gewonnen worden". Ook op politiek vlak worden er veranderingen aangebracht. Van 1980 tot 1983 kende El Salvador een ware golf van repressie en terreur ; het was een veralgemeende en ongenadige repressie die meer dan 50.000 mensenlevens eiste. Van dit totaal van 50.000 situeren zich 35.000 tussen 1980 en 1983. Bijna tot einde '83 was die blinde repressie schering en inslag. Vanaf eind '83 echter werd de repressie „verfijnder", gesofistikeerder. Waarom ? Niet omdat de V.S. medelijden zouden hebben met het arme Salvadoriaanse volk, maar wel omdat het Congres in de V.S. nogal gevoelig is voor de mensenrechten. Repressie is dus een intern-politiek punt voor de V.S.-President. In El Salvador zélf is de regering van Nationale Eenheid mislukt. Via die regering was het de bedoeling van de V.S. alle centrum en centrum-rechtse partijen van El Salvador bijéen te brengen. Eensgezind tegen het FMLN-FDR was de leuze.
Ook dit politieke projekt van de V.S. loopt te pletter tegen de Salvadoriaanse realiteit. Vanaf eind '83 - met de verkiezingen van '84 in zicht - kiezen de V.S. resoluut de Kristendemokraten te steunen. Een groot deel van de verkiezingskampagne van die partij wordt door de V.S. gesubsidieerd. De tegenstanders van N. Duarte worden voorwerp van kritiek. Majoor D'Aubuisson - vroegere bondgenoot van de V.S. - moet het ook ontgelden. De V.S. ontwerpen niet alleen een zuiver politiek plan voor El Salvador. Ze moeten tevens, zoals Vides Casanova het uitdrukte, de harten van de Salvadorianen winnen. Dit gebeurt via groots opgezette pacifikatie-programma's (zoals b.v. het plan MIL dat erin voorziet dat duizend maal 500 Salvadorianen in nieuwe modeldorpen zullen worden ondergebracht. Daar zal het leger voor werk, eten en onderdak zorgen). De ware bedoeling van deze programma's ligt in de wil van de V.S. het FMLN alle volkssteun te ontnemen door de burgerbevolking uit de door het FMLN „bedreigde" gebieden te evakueren.
De nieuwe V.S.-politiek van kontra-insurgentie heeft ook haar invloed op de mogelijke dialoog/onderhandelingen met het FDR-FMLN. Sinds 1981 is de politiek van de onderhandelde oplossing de officiële FDR-FMLN-politiek geweest. De op-

positie is nooit, ook nu niet, van die politieke lijn afgeweken. Lange tijd heeft de Regering van El Salvador deze politiek genegeerd. Slechts als het leger redelijk sterk stond en goed voorzien was van gesofistikeerde V.S.-wapens riep Duarte op tot dialoog. Deze oproep was echter veel meer bedoeld als mooie façade naar de buitenwereld toe, dan als oprechte intentie van Duarte en de V.S. De politiek van dialoog moest het Duarte-regime naar de internationale politieke bondgenoten legitimeren. Nu Duarte President is en de krappe meerderheid bezit in de Grondwetgevende Vergadering wordt de gedachte aan dialoog/onderhandelingen niet meer au sérieux genomen.
Sedert de tweede helft hebben de V.S. dus grondig hun politiek m.b.t. El Salvador moeten wijzigen, op alle gebied - politiek en militair. De blijvende stimulans is echter die van een totale overgave van het volksleger en van de demokratisch-revolutionaire krachten. Alleen de modaliteiten van het V.S.-plan zijn veranderd, de ware bedoeling echter geenszins. Eenmaal het duidelijk is vanuit welke konstante de Salvadoriaanse problematiek moet gezien worden, kunnen we nagaan welke de aktuele tegenstellingen zijn die het model van kontra-insurgentie oproepen.

De militaire kontradikties.
Wat houdt de V.S.-strategie in feite in ? Die strategie is erop gericht het FMLN terug te dringen naar de meest noordelijke streken van het land, zowel in de provincie Chalatenango als in Morazan. Eenmaal de guerrilla daar vastzit moet ze volledig onschadelijk gemaakt en geliquideerd worden. Wat zien we echter in de realiteit ? Het FMLN slaagt erin om het spektrum van zijn aktiviteiten te spreiden, meer en meer naar het midden van het land, en naar de zones waar ze nog geen voet in huis hadden. Via de taktiek van volledige koncentratie en verspreiding van de troepen kan het FMLN niet alleen het hoofd bieden aan de Strijdkrachten en zo zijn verdringing naar de noordelijke streken stopzetten, ze breiden ook de gebieden uit waar ze vroeger nog geen zeggingschap hadden. Het FMLN gaat zich ook koncentreren in zones die dichter bij de hoofdstad liggen, zodat ze bij gelegenheid operatieven kunnen doorvoeren die de Strijdkrachten in hun eigen thuishaven - de hoofdstad - verliezen doen lijden.

De politieke kontradikties.
Een eerste tegenstelling op politiek gebied is deze tussen enerzijds de syndikale strijd en anderzijds de (on)mogelijkheid van de regering om tegemoet te komen aan de eisen van de werknemers. Het spreekt vanzelf dat Duarte, die beweert demokratisch te handelen, enige speelruimte moet laten voor syndikale werking. Duarte kan het zich niet permitteren alle syndikale koncentraties te verbieden of de mond te snoeren. Wat hebben de vakbonden gedaan ? Ze hebben de kleine maneuvreerruimte die hen werd gegeven benut om hun eisen duidelijk te maken. Men mag niet vergeten dat sinds 1979 de lonen in El Salvador bevroren zijn. Wat konkreet betekent dat het loon van een doorsnee arbeider of boer met 50 pct. gedaald is sinds 1979. Regeringsbronnen geven toe dat de werkloosheid meer dan 40 pct. bedraagt... In zo'n situatie komen heel wat syndikale eisen op. Toch heeft de Regering - en hier gaat de tegenstelling schuil - niet de macht om ook maar enigermate tegemoet te komen aan de eisen van de werknemers.
Telkens de werknemers hun eisen kracht bijzetten door betogingen of bezettingen grijpt het leger en de politie in.
Een tweede tegenstelling behelst de dialoog. Dat de dialoog als taktisch middel werd gelanceerd door de Regering en door de V.S. is overduidelijk.
Het probleem ligt echter niet zozeer in deze taktische opvatting over de dialoog. Het probleem situeert zich in de bevolking van El Salvador zélf die - met meer dan 84 pct. - de vrede via onderhandelingen wenst. De dialoog als middel tot vrede dient Duarte slechts als excuus om verder te gaan op het pad van de oorlog.

Welke zijn nu de perspektieven ?
Eerst en vooral is er *de verlenging van de oorlog*. Telkens het leger een nederlaag te inkasseren krijgt vanwege het FMLN worden de toegebrachte schadeposten door de V.S. vervangen. Alhoewel het FMLN de strategische overhand in de oorlog blijft bewaren, kent het niet de steeds vernieuwde steun. Deze tendens tot verlenging van de oorlog treedt in direkte tegenstelling met de ekonomische en sociale politiek. Deze politiek verdraagt geen verlenging van het militaire konflikt. Hier ligt de knoop van het Salvadoriaanse konflikt : hoe gaan het leger, de Regering Duarte, de V.S. om met twee tegenstrijdige tendenzen : verlenging van de oorlog enerzijds en anderzijds *een socio-ekonomische toestand die zo'n verlenging niet kan dragen*. De V.S. kunnen zo lang zij willen wapens sturen naar El Salvador, daarmee zullen ze echter het fundamentele probleem - een ekonomische, sociale en politieke ongelijkheid - niet uit de wereld helpen.
Tegenover deze twee perspektieven staat *de ontwikkeling van de massabeweging*. Deze beweging bekleedt werkelijk een sleutelpositie in het huidige El Salvador. De drie peilers waarop de oplossing van het Salvadoriaanse konflikt steunt zijn : het behoud van de militaire kracht van het FMLN, de konkrete gestalte die de oplossing via onderhandelingen kan krijgen, en de verdere uitbouw van de massabeweging in El Salvador zelf.

Bart VONCK, 10 okt. '85

'N KWART EEUW GELEDEN IN VREDE

DE ERKENNING VAN CHINA

De Algemene O.V.N.-vergadering heeft voor de tiende maal geweigerd, de opneming in haar schoot van de Chinese Volksrepubliek, op de agenda te stellen. Deze uiterst onverstandige beslissing verworven in verdachte voorwaarden, zal zeker niet bijdragen tot het verminderen van de internationale spanning. Objectieve waarnemers hebben herhaaldelijk beklemtoond, dat met het negeren van China in de O.V.N. de Westerse diplomatie getuigde van een flagrante miskenning ener duidelijke werkelijkheid. Iedereen weet inderdaad dat er geen enkel belangrijk probleem nuttig kan worden behandeld zonder deelneming van het Chinese volk.
Zolang men geen gehoor zal verlenen aan China heeft de O.V.N. niet het recht zich te beschouwen als een werkelijke universele instelling, vermits ze volhardt in het verwijderd houden van een land dat in bevolkingsaantal en de grootsheid harer verwezenlijkingen niet alleen een meer verheven plaats in de ganse wereld inneemt maar voor het Verre Oosten een fascinerende aantrekkingspool geworden is.
Wij zijn niet de enigen die ons verwonderen over de vreemde gedragingen van de politieke mandatarissen die ten persoonlijke titel zonder ophouden verklaren dat China sedert lang erkend had moeten worden, maar eens dat ze verkozen worden in het parlement, zich halsstarrig en eensgezind blijven verzetten tegen het tot stand komen van normale diplomatieke betrekkingen tussen Brussel en Peking.
Voor ons, leden van de België-China vereniging, is deze kwestie sedert lang opgelost. Niet alleen omdat wij voor het Chinese volk een sentimentele genegenheid koesteren, maar, omdat wij overtuigd zijn dat de hogere belangen van België veel beter zouden worden gediend, door zich los te scheuren van een politiek die de zijne niet is en waarvan niets goeds is te verwachten.

R. Hamaide, ondervoorzitter van het Komitee België-China, Vrede, november 1960

NIEUW-CALEDONIË

Eind vorig jaar ontdekte de wereld dit restantje van het Frans koloniaal imperium in de Stille Oceaan. De ontevredenheid van de oorspronkelijke bewoners, de Kanaken barstte los naar aanleiding van door Parijs opgedrongen verkiezingen, die hun onafhankelijkheidseis op de lange baan dreigde te schuiven.
De politieke organisatie van de Kanaken, het F.L.N.K.S. (Front de Libération Nationale Kanak et Socialiste) riep op tot een boycot van de verkiezingen. Zijn militanten wierpen wegversperringen op en huizen van kolonisten gingen in vlammen op. Een voorlopige Kanaken-regering werd gevormd. De opgekropte woede, de vrucht van meer dan een eeuw koloniale onderdrukking, plundering en ontgoochelingen ligt zich voelen.

UITBUITING, ONDERDRUKKING EN MARGINALISERING

Sedert Frankrijk in 1853 voet aan wal zette op het eiland, waren er sporadisch soms heel gewelddadige opstanden. Aanvankelijk had Nieuw-Caledonië voor Frankrijk meer een strategisch dan een economisch belang, als bevoorradingspunt in steenkool voor haar schepen.
Om dit eiland te rentabiliseren werd er al vlug een verbanningsoord van gemaakt voor misdadigers en politieke gevangenen. Na de Parijse Commune in 1871 werden daarheen de communards overgebracht, waarvan sommigen hun politiek ideaal trouw bleven en deel hebben genomen aan de opstanden van de plaatselijke Kanaken-bevolking. Deze bannelingen vormden de basis van de eerste bevolkingskolonisatie, die de Kanaken van hun beste gronden verdreven naar de meest onvruchtbare, droge gebieden.
Zoals in andere kolonies is daarbij weinig zachtzinnig te werk gegaan. De laatste van de slachtingen, georganiseerd om gronden te recupereren, had plaats in 1930.
Van de 150.000 Kanaken die in het midden van de 19e eeuw het eiland bevolkten, bleven er begin deze eeuw nog 11.000 over.
Wanneer in de jaren 60-70 aan het licht komt dat Nieuw-Caledonië reusachtige rijkdommen (nikkel en polymetaalnodulen in de territoriale wateren) herbergt, startte Frankrijk een nieuwe, aangepaste immigratiepolitiek.
Om te verhinderen dat zich in het verlengde van de wereldwijde dekolonisatie een onafhankelijkheidsbeweging ontwikkelde, was het nodig de inlandse bevolking te minoriseren, te marginaliseren. In navolging van het Portugees kolonialisme in Mozambique en vooral in Angola, werd de blanke inwijking bevorderd. De nikkelboom zorgde daarbij voor een gunstige conjunctuur. Daarboven op werd de immigratie gestimuleerd van Polynesische, Indonesische en Vietnamese families, vandaag bijna 30.000 mensen, om het hoofd te bieden aan de opgang van de inlandse bevolking. Het resultaat is dat vandaag de Kanaken met 42,7 pct. van de inwoners, een minderheid zijn in hun eigen land. Naast hen telt men 37 pct. Europeanen of afstammelingen van Europeanen en 20,3 pct. personen uit diverse rassen.
Vanaf de jaren 60-70 is ook de aktiviteitensfeer van de Europeanen (de Caldoches) verschoven van het land naar de stad (Nouméa), van de landbouw naar de handel en de administratie.
De fortuinen van de invloedrijke families die ook politiek de lakens uitdelen op het eiland steunen op de landbouw en de handel.
Naast een getalsmatige inferioriteit is er voor de Kanaken ook een economische minderwaardigheid. Het Franse kolonialisme heeft altijd verhinderd dat er zich een inlandse burgerij vormde, door de Kanaken in reservaten te houden en ze slechts in geringe mate in de nikkelwinning en de administratie tewerk te stellen. Sedert de krisis zijn ze trouwens de eerste slachtoffers van afdankingen.

ONTGOOCHELING EN RADICALISERING

De houding van de Franse kolonisator heeft er toe geleid dat de nationalistische eisen van de Kanaken, vanaf begin de jaren 50 tot nu, geëvolueerd zijn van autonomie naar onafhankelijkheid.
Voor de linkerzijde aan de macht kwam in Frankrijk had deze zich, weliswaar zonder duidelijk engagement, toch bereid verklaard aan het Kanaakse volk het recht te waarborgen over zijn toekomst te beslissen. De ontgoocheling was dus groot wanneer bleek dat de politiek van Mitterrand op dat vlak zich beperkte tot een principieel afwachtende houding.
De genomen maatregelen hadden enkel tot doel de lont uit het kruitvat te halen en de landbouw op Nieuw-Caledonie te rentabiliseren. Door het bevorderen van het privé-bezit van landbouwgronden onder de Kanaken, werd bovendien ingegaan tegen hun traditie van collectief of eerder clan-bezit. Wanneer in sept. '84 niet de

EEN ONEVENWICHTIGE ONTWIKKELING

Gelegen in het zuidwesten van de Stille Oceaan, op 20.000 km van Parijs en 1.500 km van Australië, bestaat Nieuw-Caledonië uit een groot eiland (Grande-Terre) en een eilanden-archipel. Dit Frans overzees gebiedsdeel is weinig bevolkt en de 145.000 inwoners verdelen zich over verschillende etnische groepen : 60.000 Melanesiërs of Kanaken, 54.000 Europeanen, 17.800 Polynesiërs en 11.900 Indonesiërs, Vietnamezen en anderen.
Het is een van de meest welvarende landen uit de Zuidelijke Stille Oceaan. De gemiddelde levensstandaard benadert die van Australië en Nieuw-Zeeland. Zelfs de Melanesiërs waarvan het inkomen merkelijk lager ligt dan dit van de blanken, hebben het beter dan de volkeren van de naburige eilanden.

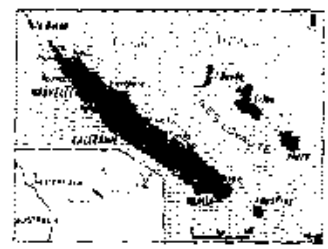

De voornaamste produkties zijn nikkel, chroom, hout, vlees en graangewassen. Nieuw-Caledonië herbergt 25 pct. van de wereldnikkelvoorraden en is de 4e wereldproducent na de SU, Canada en de VS. De familie Rothschild heeft aan de nikkelproduktie fortuinen verdiend en de uitbating wordt vandaag gedaan door een gemengde (privé-staat) onderneming. Ondanks zijn rijkdommen is het eiland zeer afhankelijk van Frankrijk voor zijn invoer en het tekort op de handelsbalans stijgt van jaar tot jaar. Frankrijk dekt de tekorten en de financiële hulp van Parijs overstijgt de inkomsten uit nikkel. Het Franse koloniale beleid is oorzaak van een artificiële economie, waarbij de menselijke en financiële middelen hoofdzakelijk worden georiënteerd naar het moederland. Het onevenwichtig groot aandeel van de niet produktieve sektor t.o.v. de produktieve (mijnbouw, landbouw, ...) leidt naar steeds grotere moeilijkheden. Te meer door de ineenstorting van de wereldmarktprijs van nikkel en het nikkelverbruik, door de krisis in de staalproduktie.
Belast met die dubbele afhankelijkheid (van Frankrijk en nikkel) zal de economie van een toekomstig onafhankelijk Nieuw-Caledonië (Kanaky), in elk geval volledig moeten geherstructureerd worden om een reële ontwikkeling toe te laten. Gezien hun plaats in de economie is het nu al duidelijk, dat een groot deel van de Europese ambtenaren en handelaars in een onafhankelijkheidsperspectief slechts één oplossing blijft : vertrekken. Australië lijkt het onthaalland te zullen worden voor een groot deel van de Caldoches die maar weinig geneigd zijn om naar Europa terug te keren.

onafhankelijkheid maar een referendum voor alle inwoners van het eiland tegen eind '89 werd in uitzicht gesteld, was het geduld op van de Kanaakse nationalisten. Het stichtingscongres van het F.L.N.K.S. besloot tot een „strijd buiten de neo-koloniale instellingen". De in het raam van een nieuw statuut georganiseerde verkiezingen, die een bestendiging van hun minorisering inhielden, werden door de Kanaken aktief en massaal geboycot, wat tot botsingen leidde met de Franse ordestrijdkrachten en de blanke kolonisten. De Franse regering werd verplicht rekening te houden met de nieuwe krachtsverhoudingen en hervatte de dialoog met het F.L.N.K.S., dat doorheen de gebeurtenissen zijn representativiteit had bewezen.
Tegelijkertijd versterkte Parijs zijn militaire aanwezigheid en besloot tot de uitbouw van de militaire basis op Nieuw-Caledonië.
De reactie van de blanke kolonisten die nooit oor hadden voor de Melanesische eisen, doet herinneren aan deze van de Fransen in Algerije. Een uiterst rechtse racistische minderheid ging met de sympatie van de Caldoches tot de aktie over en organiseerde zich in commandogroepen tegen de inlandse bevolking waaronder verschillende doden en tientallen gewonden vielen.
In een klimaat van rechtse druk in Nieuw-Caledonië en in Frankrijk, kwam de socialistische regering uiteindelijk met een nieuw plan. In afwachting van een referendum over „onafhankelijkheid in associatie met Frankrijk" tegen einde '87, voorziet het plan een overgangsperiode met een regionalisering in 4 districten.
Het F.L.N.K.S. besloot na een analyse van de krachtsverhoudingen deel te nemen aan de verkiezingen eind sept. II. In 3 van de 4 districten behaalde het F.L.N.K.S. de meerderheid en bevestigde aldus zijn representativiteit. De onafhankelijkheidsbeweging kwam versterkt naar voren en het probleem van de onafhankelijkheid stelt zich nu nog scherper dan voordien.

FRANKRIJK MET DE RUG TEGEN DE MUUR

Frankrijk wordt in Nieuw-Caledonië geconfronteerd met een autentiek dekolonisatieprobleem in uiterst complexe omstandigheden.
De inlandse bevolking die doelbewust in een minderheidspositie is gedrongen eist het herstel op van al zijn rechten, via een onafhankelijkheidsreferendum voorbehouden aan de Kanaken en hetgeen genoemd wordt „de slachtoffers van de geschiedenis", de afstammelingen van de Franse kolonisten en bannelingen, d.w.z. al degenen die ter plaatse geboren zijn met een Caledonische moeder of vader.
In het geval dat Nieuw-Caledonië onafhankelijk zou worden, is er door de aard van het Franse bevolkingskolonialisme geen lokaal kapitalisme dat als medeplichtige van de Franse belangen kan functioneren.

Opstand van 1878...

De socialistische regering in Parijs reageert verdeeld tussen het verlangen enkele rechten te geven aan de Kanaken en de wil de belangen van Frankrijk te beveiligen. Dit uit zich in de voorgestelde formule : „onafhankelijkheid in associatie met Frankrijk" die door een referendum met deelname van zowel Kanaken als Caldoches wordt voorgesteld.
Onder de kiezers zijn de Kanaken vandaag in de minderheid (43 pct.). Opdat het opzet van de Franse regering zou lukken moet dus een deel van de Caldoches met de Kanaken meestemmen voor onafhankelijkheid. Gezien de reacties tot nu toe van de Europeanen lijkt dit weinig waarschijnlijk. De blanke gemeenschap klampt zich over 't algemeen vast aan haar voorrechten en de uitsluiting van de Kanaken van de arbeidsmarkt. De Franse kolonisten staan lijnrecht tegenover de onafhankelijkheidseis van de Melanesische bevolking, vermits deze in de eerste plaats een recuperatie inhoudt van de haar afgenomen gronden. Te meer daar de Caldoches zich niet kunnen beroemen op het in kultuur brengen van die gronden, die ze hebben laten braakliggen. Ze hebben zich immers toegelegd op het beoefenen van een extensieve veeteelt. Dit terwijl de Kanaken-boeren nauwelijks over voldoende bebouwbare oppervlakte beschikken om in hun eigen voedselconsumptie te voorzien.
De klasse van de blanke kolonisatoren omvat een kleine, zeer rijke oligarchie, die over belangrijke invloeden beschikt in Frankrijk zelf. Zij zijn vastbesloten hun privilegies te verdedigen, zelfs met geweld. Zij worden hierin gesterkt door de verwachting van een rechtse verkiezingsoverwinning volgend jaar in Frankrijk. Hun ideologie is deze van hun bondgenoten in Frankrijk, ze is rechts en zelfs racistisch.
In de geschiedenis van de dekolonisatie heeft een groep bevoorrechten nog niet massaal en uit vrije wil zijn privilegies prijs gegeven. Indien men niet nog eens de kans wil lopen de gruwelijke ervaringen uit het verleden over te doen, zal de Franse regering de weg moeten kiezen van De Gaulle t.o.v. Algerije. De onrechtvaardigheid van het koloniale systeem dient erkend en onderhandelingen aangevat tussen Frankrijk en het F.L.N.K.S. die moeten leiden tot een eenzijdige afstand van soevereiniteit, ten gunste van het gekoloniseerde volk van Nieuw-Caledonië.

E.D.B.

CIJFERS & DOKUMENTEN

■ Enkele jaren geleden kwam de Zwitserse multinational Nestlé in het nieuws als groot leverancier van babyvoeding in poedervorm ter vervanging van de borstvoeding in een aantal Afrikaanse ontwikkelingslanden. De winsthonger van deze firma was medeoorzaak van hoge kindersterfte bij volkeren die de meest elementaire hygiëne ontbeerden en vooral drinkbaar water misten om die produkten te kunnen gebruiken.
Nestlé blijkt niet de enige geldhaai te zijn die grof verdient aan de onwetendheid en ellende in de derde wereld. De Zwitserse fabrikant Sandoz verkoopt in de derde wereld „Samigran", een produkt om de eetlust te bevorderen. De Amerikaanse geneesmiddelenfirma Merck Sharp and Dome doet hetzelfde met het produkt „Pericatine".
Hoëchst verspreidt in Mexico een middel tegen suikerziekte dat verantwoordelijk is voor dodelijke ongevallen.
Glaco en Roche hebben in Azië een vitamine A gelanceerd tegen blindheid, die door het organisme niet kan opgenomen worden.
Wat Shell betreft, komt 7pct. van zijn zakencijfer van drie pesticiden, „Dieldrine", „Aldrine" en „Endrine", waarvan het gebruik streng gelimiteerd is in de EEG.
Dit alles werd bekend gemaakt in een dokument dat onlangs in Brussel werd gepubliceerd door de Vereniging tegen gevaarlijke exporten, een koepel van Europese verbruikersorganisaties.

OP Z'N SMALST

We willen in dit kolommetje dit keer samen met u een aantal vragen stellen, beste lezer. De antwoorden geven we liever niet zelf, want antwoorden zijn gevaarlijk. Bijvoorbeeld, de vraag „is een atoom splijtbaar" is op zich een heel onschuldige vraag. Het antwoord is dat niet. Bovendien hebben antwoorden al te vaak geleid tot ontdekkingen waarvan we achteraf denken „hadden we dat maar laten liggen", Amerika bijvoorbeeld. Hadden we in 1492 geweten wat het zou worden, we hadden zeker gezegd "Laat maar liggen, jongens, laat maar liggen".
Maar nu zitten we ermee. En we hebben nog niets geleerd. Dagelijks ontdekken we nog zo van die dingen. En we blijven wat ons van dieren onderscheidt gruwelijk misbruiken.
Ook nu weer, want in de krant lezen we dat de Verenigde Staten tegen 1993 een kerncentrale in de ruimte willen brengen. Volgens generaal Abrahamson, die het sterrenkrijgprojekt leidt, is dat noodzakelijk, omdat er voor de Star Wars onafgebroken energie beschikbaar moet zijn.
En dan in Genève voor de vorm nog wat ontwapeningsgesprekken gaan voeren. Terwijl ze in gedachten al een stap verder zitten. De gevaren tellen ze niet meer. De redenen verzinnen ze zelf en dringen ze aan de rest van de wereld op. Wie zijn grijze cellen toch gebruikt, wordt voor gek uitgemaakt. Wie de vijand niet ziet, wordt een verrader genoemd. Wie niet gelooft in zelfmoord op lange termijn, krijgt vroeg of laat een mes in de rug. Tot glorie van het geld, het doel dat alle middelen heiligt. De zachte dood van het kapitaal.
En nochtans horen enkel dichters met dit soort fin-de-siècle-gevoel te worstelen, niet politiekers. Abrahamson is geen poëet, en door mensen als hem zullen onze kinderen ons naar de kop blijven schelden : „Generaal, de mens is zeer bruikbaar. Hij kan vliegen, hij kan doden. Maar hij heeft één fout : hij denkt te weinig na".
Waarmee zijn we in hemelsnaam bezig ? Het antwoord geven we liever niet zelf.

VREDESFONDS

IN DE GOEDE RICHTING ...

Hoe je het ook draait of keert uiteindelijk is deze wereld in twee kampen verdeeld die op een bepaald ogenblik lijnrecht tegenover elkaar komen te staan. De zo hoog in onze contreien geprezen centrumpositie is dan slechts een uitvlucht, een argument om in zijn „eigen" schelp te kruipen en zich de handen in de onschuld te wassen.
Dit wil natuurlijk niet zeggen dat wij volgens een zwart-wit schema redeneren, of dat de wereld voor ons slechts uit goede en slechte bestaat. Zo iets laten we aan Reagan over. Ja wel er zijn in alle middens mensen die over oorlog en vrede eerlijk nadenken en door dit prangend probleem bewogen zijn. Zij zijn er zich wel van bewust dat in een nucleaire oorlog de atoombommen geen onderscheid zullen maken.
Maar oorlog, vrede, onderontwikkeling, bewapening en noem maar op zijn niet in hoofdzaak een etisch probleem. Het zijn harde politieke werkelijkheden van onze tijd waarover uiteindelijk positie moet gekozen worden.
Kortom durven kleur bekennen en desgevallend ook tegen de stroom invaren. Dit betekent meer dan woorden maar ook inzet, hoe klein ook, want vele beekjes en rivieren maken de stroom. Die stroom die ons moet toelaten het bewustwordingsproces van de openbare opinie te bevorderen en steeds nieuwe krachten te winnen om de beweging te versterken.
Dit betekent in eerste instantie bijdragen tot de belangrijke ideologische strijd, anderen helpen om na te denken en kritisch de dagdagelijkse informatie van de klassieke media te beoordelen.
Want is motivatie niet de eerste voorwaarde tot aktieve inzet ?
Vrede lezen is daarbij een belangrijke stap en we danken de lezers die ons hun vertrouwen schenken. Vrede de middelen verschaffen om zijn noodzakelijke aktie verder te zetten is een belangrijke tweede stap.
We verheugen er ons dan ook in op steeds meer vrienden te kunnen rekenen die, door hun financiële bijdrage, „Vrede" de mogelijkheid verschaffen zijn strijd verder te zettten.
De binnengekomen fondsen tijdens de voorbije maand bevestigen dat we op onze lezers kunnen rekenen. We hopen ook op andere lezers te mogen een beroep doen voor een bijdrage aan het VREDESFONDS. Of beter, vraag aan uw financiële instelling om maandelijks als BESTENDIGE OPDRACHT een vast bedrag - wat dan ook - naar het vredesfonds over te schrijven.

V.P. Antwerpen : 300 ; D.E. Antwerpen : 100 ; G.J. Aalst : 100 ; N.S. Zemst : 200 ; B.H. Antwerpen : 500 ; M.C.-Gent : 100 ; V.H. Oostende : 100 ; M.R. Oostende : 100 ; M.R. Oostende : 150 ; B.L. Wilrijk : 100 ; F.A. Gent : 300 ; D.A. Oostende : 100 ; V.R. Ranst : 100 ; G.N. Betekom : 100 ; V.L. Gent : 100 ; L.M. Wetteren : 500 ; D.A. Oostende : 50 ; D.W. Brugge : 250 ; D.M.L. Oostende : 100 ; D. Gent : 250 ; V.L.F. Gent : 250 ; V.J. Harelbeke : 200 ; D.R.W. 's Gravenwezel : 250 ; S.T. Grimbergen : 100 ; N.R. Keerbergen : 250 ; L.V. Antwerpen : 200 ; B.D. Gent : 200 ; L.M. Drongen : 500 ; V.H.E. Zemst : 300 , D.L.J. Aalst : 100 ; V.M. De Pinte : 200 ; C.U. Oostkamp : 100 ; V.J. Antwerpen : 100 ; B.L. Kortrijk : 200 ; V.P. Maldegem : 200 ; D.S.H. Brugge : 100 ; L.E.W. Mechelen : 100 ; T.M. Ixelles : 200 ; M.E. Gent : 100 ; W.W. Kortrijk : 100 ; D.C. Gent : 100 ; V.M. Gent : 100 ; E.J. Gent : 50 ; C.J. Oostakker : 50 ; T.M. Zwalm : 500 ; D.E. Brugge : 100 ; C.A. Gent : 200 ; V.A. Gent : 100 ; D.J. Blankenberge : 400 ; S.J. Kessel-Lo : 250 ; W.R. Brugge : 50 ; B.P. Bredene : 200 ; Z.F. Maasmechelen : 100 ; D.M. Gent : 100 ; M.A. Dilbeek : 200 ; V.Z.F. Bornem : 100 ; D.G. D.C. St.-Martens-Latem : 500 ; V.V.F. Gent : 50 ; D.-D. Kortrijk : 200 ; D.-P. Aalst : 100 ; L.A. Gentbrugge : 100 ; L.K. Gentbrugge : 100 ; C.M. Bredene : 100 ; V.M. Gent : 250 ; D.J. Gent : 250 ; D.J. Oostende : 100 ; R.G. Kontich : 100 ; F.D. Aartrijke : 80 ; M.M. Deurne : 55 ; V.S.M. Mol : 200 ; B.A. Brussel : 400 ; K.O. Berchem : 300 ; („om na te volgen") L.D.-V. Gent : 25.000 ; Vr. van Tsjech. Gent : 5.000 ; Wijkkom. N.G. : 2.000. Totaal : 44.845 fr.

ARMENIË - VOLKERENMOORD ?

Zeventig jaar geleden gaf de regering van de „Jonge Turken" het bevel tot de massamoord op meer dan een miljoen Armeniërs. Deze holocaust wordt door de huidige machthebbers nog altijd geloochend...

Na de enorme „flater" van zijn bezoek aan het kerkhof van Bitburg in de Duitse Bondsrepubliek, waar SS-ers begraven liggen, gaf president Reagan enkele dagen later een bewijs van dezelfde ongevoeligheid, hij verzocht het Amerikaans Kongres het voorstel af te wijzen om van de 24ste april een officiële herdenkingsdag te maken van een andere volkerenmoord uit de moderne geschiedenis nml. de massamoord van meer dan een miljoen Armeniërs in 1915 door de Ottomaanse regering. Zo'n gebaar zou natuurlijk niet in goede aarde gevallen zijn bij het regime van Ankara dat een van de trouwste bondgenoten is van de V.S. in het Middellandse Zeegebied.
In de V.S., in Frankrijk en in verschillende andere landen hebben de leden van de Armeense gemeenschappen op 24 april betogingen georganiseerd om deze eerste volkerenmoord van de XXste eeuw te herdenken. In Parijs kregen de betogers geen toelating om symbolisch de eerste steen voor een herdenkingsmonument voor de slachtoffers te plaatsen. Ook hier ging het er vooral om de Turkse autoriteiten gunstig te stemmen, die hun instemming betuigd hadden met de nogal harde straffen die de Franse justitie oplegde aan de Armeniërs die verantwoordelijk waren voor de aanslag op het vliegveld van Orly in 1983. Daarbij vielen veel slachtoffers, vooral Turken. Van Armeense zijde heeft men echter de moedige stellingname van president Mitterrand, die in januari 1984 de volkerenmoord als feit erkende, niet vergeten.
De zeventigste verjaardag van de volkerenmoord werd bovendien gekenmerkt door de uitgave van een brochure „De verzwegen Misdaad" (1). Het is het gedetailleerde verslag van een zitting van het permanente Volkerentribunaal, dat in april 1984 in Parijs gehouden werd. Dit tribunaal, dat samengesteld was uit vooraanstaande juristen en wetenschappers, heeft talrijke getuigen gehoord - waaronder de overlevenden van de volkerenmoord en gespecialiseerde historici -, en heeft een grote verscheidenheid aan dokumenten uit Britse, Duitse en Turkse bronnen onderzocht. Hieronder was het telegram dat de minister van Binnenlandse Zaken Talaat aan de prefect van Alep stuurde toentertijd : „De regering heeft besloten tot de volledige uitroeiing van de Armeniërs die in Turkije wonen. Degenen, die zich tegen dit bevel verzetten, kunnen niet langer deel uitmaken van het ambtenarenpersoneel. Zonder medelijden met vrouwen, kinderen of zieken, hoe noodlottig de uitroeiingswerktuigen ook mogen zijn ; zonder acht te slaan op gewetensgevoelens. Er moet aan hun bestaan een einde worden gemaakt".

WAAROM ?

De uitspraak van het Tribunaal was ondubbelzinnig : de Ottomaanse regering van de „Jonge Turken" was volledig verantwoordelijk voor de moord op een hele bevolking in het oosten van Turkije in 1915. Maar waarom weigert het huidige Turkije de misdaden van de laatste regering van het Ottomaanse Rijk, dat enkele jaren later omvergeworpen werd door de nationalistische opstand onder leiding van Mustafa Kemal, de stichter van de moderne Turkse republiek, officieel te erkennen en aan te klagen ?
De Turkse versie wordt met een overvloed aan bijzonderheden voorgesteld in het werkstuk „Het Armeens Dossier" (2), dat onlangs verscheen onder auspiciën van het officiële Turks Geschiedenisgenootschap. De schrijver, Kâmuran Gürün, tracht met militaire en geschiedkundige argumenten de uitroeiing te rechtvaardigen van een volk, dat een andere godsdienst en een andere taal had en het ongeluk had te wonen aan weerszijden van de grens tussen twee grote vijandige rijken - het Ottomaanse en het Russische - die eens te meer in oorlog waren.
Gürün wijdt hele pagina's aan het „verraad" van de Armeniërs tijdens Wereldoorlog I, - waarin de regering van de Sultan zich aan de zijde van Duitsland geschaard had -, aan hun desertie uit de Ottomaanse troepen, hun sympathie voor de Russische vijand, hun voortdurende opstanden tegen het centraal gezag in Istanboel. De schrijver probeert tegelijkertijd de feiten aangaande de volkerenmoord te ontkennen en te rechtvaardigen. Zoals alle woordvoerders van de opeenvolgende Turkse regeringen laat Gürün (terecht overigens) niet na de anti-turkse en anti-islamitische historische vooroordelen van de westerse mogendheden en de daar heersende openbare mening aan te halen. Deze vooroordelen volstaan volgens hem om de „buitensporige" belangstelling van de Franse en Britse pers - en soms van de diplomatie - voor de zaak van de Armeense christenen te verklaren.

Deze redenering kan evenwel het historische feit van de volkerenmoord niet verdoezelen. Zoals de talrijke rapporten en getuigenissen op het Volkerentribunaal duidelijk bewezen hebben, gaat het om een uitroeiingskampagne op bevel van een in het nauw gebracht imperium, dat verwikkeld was in een oorlog die het op het punt stond te verliezen en dat geleid werd door een uiterst-nationalistische groep, de „Jonge Turken".
Deze regering wilde de eenzijdige aanwezigheid (of overheersing) van een enkel volk, de Turken, zeker stellen in een uitgestrekt grondgebied tussen Turkije en Rusland ter kompensatie voor het uitcenvallen van het Ottomaanse Rijk. De vernietiging van de Armeniërs kwam overeen met het opzet tot turkificering tot het uiterste. Na het einde van de oorlog was de nationalistische en revolutionaire beweging van Mustafa Kemal alleen maar de voortzetting van de „Jakobijnse" eenmakende en centraliserende ideologie van de „Jonge Turken" waaruit Kemal zelf was voortgekomen. De revolutie van Kemal bestond voornamelijk in de vervanging van de achterhaalde opvatting over een kosmopolitisch en theocratisch rijk door de modernere opvatting van een homogene unitaire lekenstaat, waarin elke zelfstandige uitdrukking van cultureel of politiek pluralisme uitgesloten is.
Daarom houden de regeringen van het huidige Turkije - meer dan zestig jaar na de stichting van de republiek - hardnekkig vast aan de rechtvaardiging (of de loochening) van de volkerenmoord van 1915, en vereenzelvigen zij zich ook nu nog met de laatste leiders van het Ottomaanse Rijk en hun zaak. Het opvallendste in deze zaak is de bijna totale eensgezindheid over het vraagstuk van de uitmoording van de Armeniërs. De meeste leden van de linkerzijde in Turkije nemen het officiële nationalistische standpunt over, alsof het nodig zou zijn hun geestelijke onafhankelijkheid te bewijzen tegenover een vijandige en minachtende buitenwereld.
Voor de Armeniërs - de overlevenden en de kinderen van de overlevenden van de volkerenmoord - is hun verlangen naar een eigen land tenminste gedeeltelijk vervuld door de oprichting van een sovjetrepubliek Armenië na de Eerste Wereldoorlog. Maar de Armeense diaspora zal ontevreden blijven zolang Turkije niet het historische feit erkent van deze verschrikkelijke volkerenmoord, die zo diep gegrift staat in haar herinnering.

Michel Coudrier
vertaald door Carin de Bruin 29.8.'85

(1) Permanent Volkerentribunaal „le Crime de silence - le génocide des Arméniens", Flammarion, Paris, 1984.
(2) „Le Dossier arménien", Kâmuran Gürün, Société turque d'histoire, Triangle, Paris, 1984.

TRIBUNAAL VOOR DE VREDE : BONDIG OVERZICHT

Een College van deskundigen heeft getracht de militaire strategieën en het gebruik of bezit van kernwapens juridisch en ethisch te beoordelen.
Alhoewel het NAVO-wapenbeleid getoetst werd aan het internationaal recht werd vooral het Nederlandse aandeel onderzocht. Tevens werd de doelstelling van een internationale rechtsordening volgens het Handvest van de Verenigde Naties als basis genomen.
De macht als ordeningsinstrument wordt afgewezen.
Het centrale doel blijft de afwezigheid van oorlog of oorlogsgevaar, eerbied voor de mensenrechten met verzekering van de economische, sociale en culturele rechten : vrede is meer dan geen oorlog.
Toch wordt de militaire macht bepaald door het bezit en het mogelijk gebruik van kernwapens.

HOEKSTEEN

Het Handvest pleit voor het geweldverbod. Staten hebben het recht zich individueel of collectief te verdedigen in geval van een aanval. Daarom mag een staat zich voorbereiden op zijn verdediging.
Afschrikking wordt er beschouwd als een legitieme functie.
Evenwel wordt het dreigen ter verwerving van economische - of ideologische belangen als onrechtmatig afgewezen.
Het oorlogsrisico moet door een beperkt bewapeningsniveau, afgestemd op onderhandelen en samenwerking, bepaald worden.
Dat geldt ook voor de kernbewapening waarvan de rol als afschrikkingsmiddel dient teruggedrongen.
Ook het humanitair oorlogrecht blijft van toepassing waarbij de burgerbevolking als doelwit dient vermeden en de militaire noodzaak het in verhouding dient af te leggen tegen het humanitaire ; mogelijk kan zo een oorlog voorkomen worden.
Uiterste terughoudendheid tegenover kernbewapening is hiervoor geboden.
De Nederlandse regering verklaarde dat de noodzaak van het plaatsen van middenlange afstandswapens in Europa n i e t aangetoond is.

ONTWAPENING

Wapenbeheersing en ontwapening moet door een mondiaal verdrag geregeld worden om aldus het vertrouwen tussen staten te bevorderen ; dit steunend op de verdragen inzake de rechten van de mens.
Volgens het non-proliferatieverdrag moet spoedig een einde komen aan de nucleaire bewapeningswedloop. Dat geldt uiteraard voor de VS en de USSR zonder de verantwoordelijkheid van de andere kernmogendheden te verminderen.
De Verenigde Naties moeten een centrale rol en een primaire verantwoordelijkheid voor de ontwapening dragen.
Centraal staat het verband tussen ontwapening en de economische ontwikkeling van de derde wereld. Gesteld wordt dat de bewapeningskosten de veiligheidsbehoeften ver overschrijden. Het volkerenrecht zou voor de niet-opzegbare internationale akkoorden moeten pleiten.
Vertrouwen, het afbouwen van het vijandsbeeld, is de voornaamste faktor om tot akkoorden te komen.
De „freeze"-benadering en het niet als eerste kernwapens te zullen gebruiken wordt een onderhandelingsvoorwaarde.

GEBRUIK VAN KERNWAPENS

Een aanvalsoorlog is een schending van het volkerenrecht.
Staten zijn wel gerechtigd zich voor te bereiden en te verdedigen tegen gewapend geweld. Het gebruik van kernwapens wordt totaal afgewezen, het leidt tot v o l k e r e n m o o r d en wordt gebrandmerkt als een misdrijf tegen de mensheid.
Het College wil vooral het verbod om als eerste kernwapens te gebruiken onderstrepen.

KERNWAPENS IN NEDERLAND

De plaatsing van kernwapens wijkt af van de grondwet. Voor een verdrag tot plaatsing is de goedkeuring van een tweederden meerderheid in de Tweede en Eerste Nederlandse kamer vereist.
Deze uitspraak (hier samengevat) werd door het Tribunaal voor de Vrede gedaan te Rotterdam op 21 september 1985.
Voor ons land tekenden als leden A. BEIRLAEN - hoogleraar vergelijkend staatsrecht en M. COPPIETERS - voorzitter van het Nationaal Centrum voor Ontwikkelingsamenwerking.
Het tribunaal voor de Vrede werd voorgezeten door J. SOETENHORST - de SAVORNIN LOHMAN - hoogleraar sociale hulpverlening.

William de BRUYN
oktober 1985

Bedrijfsleven 'aangenaam verrast' met kiesuitslag

Beurs viert verkiezingen met koersstijgingen van 5 tot 10 %

De Belgische beurs vierde gisteren de versteviging die de meerderheid ... verkiezingen van zonder ... met een sp...

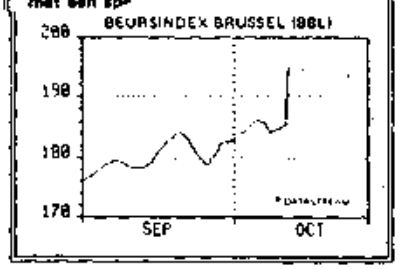

Hoe de Financieel Ekonomische Tijd en de Bankwereld de verkiezingsuitslag beoordeeld hebben ...

KRUISWOORDRAADSEL

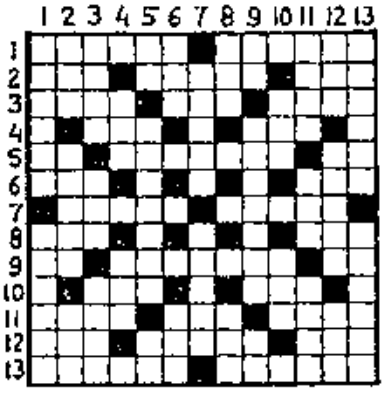

Horizontaal :
1. Indiase stad (milieuramp 1984) - Italiaanse stad (milieuramp 1976) ; 2. Primaat – Amerik. militante strijdster voor rechten v.d. zwarten – duikerseend ; 3. Rommel - handelbaar – stevig ; 4. Aldus staat geschreven – kip ; 5. Pers. vnw. – lastdier – bez. vnw. ; 6. Hansworst – vrouw. kledingstuk ; 7. Europ. hoofdstad – belediging ; 8. Zucht – honingdrank ; 9. Amerik. presid. (init.) – brutaal – geen single ; 10. Stad in Braz. – uitkomst v. optelling ; 11. Arabisch vorst – onder ... verklaren – voornaam persoon 9/vert. ; 12. Sterke drank – weg met bomen - bid (Lat.) ; 13. Voornaam persoon 2/hor. – voornaam persoon 1/vert.

Vertikaal :
1. Waterbekken – president v.e. landje in C. Amerika ; 2. Beet – iemand die 'n vliegtuig bezet – niet plus ; 3. Muzikaal werk – Britse luchtmacht – weg omheen e. stad ; 4. Deel v.d. mond – eenvoudige melodie ; 5. Ten bedrage van – naam v.h. schip v. Jacques Cousteau – deciliter ; 6. Jong schaap – tijdperk ; 7. Met 'n schip voortbewegen – ons maandblad ; 8. Klein baardje – gelofte ; 9. Boom – Nederlands cabaretier – muzieknoot ; 10. Huid – ... weerziens ! 11. Bezieldheid – teken v.d. dierenriem – schoon ; 12. Noodsein – voorbeeld – mij kwam ter ... ; 13. Grenslijn v.e. figuur – stadje tussen Reims en Belfort.

N.B. : de ij telt voor één letter.

OPLOSSING : OKTOBER

B R O Z - L A K - B O F F
O – P O L I S A R I O - L
E N – N E B - D U S - N O
K I M – G E L A G - M O P
– C I A - L A R - B A R
P A A R D - N - A R O M A
E R - M A N D E L A - A L
L A D E N – I - ! V E N S
– G I N – E N K - O U D
K U S – E R G E R - R I O
I A – L E A – U I L - E R
E - P A R T I Z A A N - K
R A A M – O D E P I S A

We ontvingen volgende foutloze oplossingen : E. Zvar - Maasmechelen ; M. Demeyere - Deerlijk ; G. Frederix - Gellik ; B. Pieters - Bredene ; Gijbels-Eggen - Aarschot ; N. Gijbels - Begijnendijk.
Winnaars deze maand zijn : Gijbels-Eggen - Aarschot ; B. Pieters - Bredene.
Oplossingen kunnen vóór 15 november opgestuurd worden naar : Leo Oostvogels Oude Heirbaan 143, 3760 Lanaken.

WINTERVAKANTIE 1985-86

TSJECHOSLOVAKIJE

VLIEGREIZEN

1. REUZENGEBERGTE : SPINDLERUV MLYN
   PRIJS : 18.850 fr.
2. LAGE TATRA : JASNA
   PRIJS : 20.450 fr

VAN 22 DECEMBER TOT 04 JANUARI ' 86 !!

KROKUSVAKANTIE - VLIEGREIS

SPINDLERUV MLYN - Prijs : 15.150 Fr.
van 08 tot 15.02.1986.

ONZE PRIJS OMVAT ALLE REISKOSTEN, INCLUSIEF DRANK BIJ DE MAALTIJDEN, SKILESSEN, BTW en VISUMKOSTEN.

INLICHTINGEN & INSCHRIJVINGEN Verg.1480/A

VOLKSTOERISME - Nationale Federatie vzw
Stalingradlaan 78 512.76.09
1000 BRUSSEL 02/512.86.12

KOMMENTAAR

TURKIJE : 500 KERNKOPPEN !

Toen Kroetsjov, in de zestiger jaren, in antwoord op de in Turkije opgestelde Jupiterraketten en voor de verdediging van Cuba op dit eiland kernraketten wilde opstellen stond de wereld aan de rand van een konflikt. Bij het toen afgesloten akkoord tussen Kennedy en Kroetsjov zat dan ook de verbintenis vervat dat in ruil voor de niet-plaatsing van Sovjetraketten op Cuba, de Jupiterraketten uit Turkije zouden weggetrokken worden en werd door de V.S. de plechtige verbintenis aangegaan Cuba militair nooit aan te vallen. Het principe van gelijke veiligheid voor beide grootmachten bleek toen nog een geldende regel te zijn en lag aan de basis van de detente.

Sindsdien heeft de V.S. zijn kernraketten in Europa geplaatst met de bedoeling dit evenwicht te doorbreken. De Sovjet-tegenmaatregelen terzake blijken intussen dit evenwicht hersteld te hebben maar onze veiligheid is er niet door toe, maar afgenomen.

In het „Bulletin of Atomic Scientists" maakte William Arkin, bewapeningsexpert van het Instituut voor Politieke Studies in Washington bekend dat de Verenigde Staten in Turkije zowat over 500 kernkoppen beschikt waarvan 300 aan boord van vliegtuigen.

Arkin wijst er op dat de belangstelling van Washington voor Turkije nooit zo groot is geweest als tegenwoordig. Turkije, dat op 13 jaar tijd zijn defensie-uitgaven meer dan verdubbelde, krijgt van de V.S., na Israël en Egypte, de meeste militaire hulp. In hetzelfde artikel wordt tevens bekend gemaakt dat er op vier Turkse luchtmachtbasissen (Eskisehir, Murted, Erhac en Balikesir) kernkoppen opgeslagen liggen die bij alarm onmiddellijk zouden gemonteerd worden aan boord van de F-104's, F-4's en F-100 van de Turkse luchtmacht. De V.S. basis van Incoirlik - waar 36 F-16's gestationeerd zijn - vormt een vijfde nucleaire opslagplaats. V.S.-detachementen kontroleren eveneens ongeveer 190 kernkoppen op de landmachtbasissen van Cakmali, Ortakoy, Corlu, Ezmit en Erzurum. Een uit 1982 daterend akkoord tussen Washington en Ankara laat aan de V.S. het gebruik toe van 16 Turkse luchtmachtbasissen waarvan drie aan de Iraanse en Syrische grens. William Arkin wijst er op dat, zelfs voor de vroegere NAVO-generaal William Crowe, een dergelijk groot nucleair arsenaal in Turkije overbodig is gezien het Turkse leger een numeriek overwicht heeft t.o.v. de Sovjettroepen in de regio. Kan men hier nog spreken over gelijke veiligheid of gaat het hier niet om een sluw opgezette omsingelingspolitiek ?

Voor het slagen van het kwaad is niets anders nodig dan dat goede mensen niets doen.
Als goede mensen niets anders doen dan voor hun gezinsleden zorgen, hun sport beoefenen, televisie kijken, kunnen kwadere krachten ongestoord hun onzalige praktijken uitvoeren.
De kwade krachten worden dan niet gehinderd door de zogenaamde zwijgende meerderheid.

Martin Luther King

geert dessauvage

papier voor :
☐ duplikator
☐ fotokopie
☐ offset
☐ computer

officieel verdeler
3M
kopieertoestellen

papiergroothandel geert dessauvage
ketenstraat 15 - 8770 ingelmunster - tel. (051) 30 98 70

ALLE GOEDE DINGEN BESTAAN IN 3

1. **KWALITEIT** — alleen grote merken :
PHILIPS · AEG · GRUNDIG · BAUKNECHT · SIEMENS · DUAL · BRAUN · TOSHIBA

2. **PRIJS** — de laagste prijzen voor elektrische huishoudtoestellen in onze discount-afdeling.

3. **SERVICE** — eigen gespecialiseerde technische dienst, gegarandeerde herstelling van alle merken.

Stereo & Hifi
Kleuren TV
Huishoudapparaten

Electros

aan het stadhuis te Oostende.

KOMMENTAAR

ONTWIKKELINGSLANDEN BETALEN ONZE KRISIS

De kwasi-totaliteit van de middelen die het Internationaal Monetair Fonds (IMF), de Wereldbank (WB) en de International Development Association (IDA) aan de ontwikkelingslanden toekennen, vloeit terug naar de industrielanden, aldus Jacques de Groote, bestuurder bij het IMF en de WB. Het aandeel van die middelen die elke industriestaat opstrijkt in funktie van de plaats die hij op de wereldmarkt bekleedt, is verre van gering, en wordt met weer zo'n mooi angelsaksisch woord „flow back" genoemd, d.w.z. de verhouding tussen het totaal van de uitkeringen van het IMF, de WB of de IDA ten gunste van de bedrijven van een land en de bijdragen van dat land tot het kapitaal van die bepaalde instellingen.
De bijdrage van het IMF tot de export van de industrielanden kan onmogelijk precies berekend worden, want zou zich moeten uiten in het ekonomisch herstel van hun door het IMF ondersteunde handelspartners. In de praktijk vloeit echter de kwasi-totaliteit van de leningen die het IMF aan de ondersteunde landen toekent naar de industrielanden terug.
De voordelen die de aktiviteiten van de WB de industrielanden opleveren zijn gemakkelijker te berekenen. Die kunnen namelijk weergegeven worden door de al eerder genoemde flow back, en die is van de WB naar de industrielanden in de loop van de jaren steeds groter geworden. Een land als België, dat dan nog op de tiende plaats komt, kon zich in 1984 bogen op een flow back van 6, d.w.z. dat iedere frank die het tot het kapitaal van de WB bijdroeg, zes frank opleverde in de vorm van kontrakten voor Belgische exporteurs.
De flow back van de deelname aan de aktiviteiten van de IDA is van een heel andere aard. Vermits die aktiviteiten volledig door de schatkist van de deelnemende landen (en niet door leningen op de internationale kapitaalmarkt) gefinancierd worden, laat de struktuur van de IDA het niet toe voor een vermenigvuldigingseffekt te zorgen. De flow back die de participatie in de IDA oplevert, valt dus automatisch een stuk lager uit dan die van de deelname in de WB. In 1984 beliep de flow back van de IDA naar België 0,78. Ons land komt daarmee ten opzichte van de IDA op de vierde plaats.
Op die manier laten (vooral) het IMF en de WB niet alleen de armen betalen voor de krisis in de geïndustrialiseerde wereld, maar bestendigen zij bovendien de armoede in ontwikkelingslanden door permanente en meedogenloze uitbuiting, want daar komen deze praktijken in werkelijkheid op neer : geld uitlenen, er profijt uithalen en de ontlener de hele boel op de koop toe doen afbetalen. Natuurlijk is het kapitalisme een rechtvaardig systeem, wat dacht je wel ?

VREDESINITIATIEVEN

NATIONAAL

GENT : Donderdag 7 november - Dialoogavond van Vrede vzw - „Wat na 20 oktober ?". Inleiding : Hendrik **BRAEM** - om 20 u. in Knokkestraat 44 - Gent.

BRUSSEL : Zat. 9 en zondag 10 nov. - Eerste Europees colloquium van het Internationaal Komitee van Medici tegen Atoomwapens (International Physicians for the Prevention of Nuclear War) in het auditorium Q van de V.U.B. te Brussel. Met als onderwerp : „Een kernoorlog in Europa : Medische en Wetenschappelijke aspecten". Als gastsprekers : wetenschappers uit België, Italië, Nederland, Hongarije, Frankrijk, enz. op de plenaire zitting en in de verschillende werkgroepen.

KORTRIJK : 2DE VREDESWEEK : Van 11 t.e.m. 17 november : 2de Vredesweek. Van 1 t.e.m. 24 november : talrijke manifestaties zoals :

- 9 november : JEUGDHAPPENING, in Ontmoetingscentrum Marke, vanaf 17 uur, kleuterprogramma en jeugdmusical en vredesfuif. Toegang : 20 fr. (kleuters)/80 fr. (60 fr. CJP en TTTleden).
- 11 november : ACADEMISCHE OPENING, Stadsschouwburg, 20 u. met B. Cleymans (NCOS), prof. Kruithof (RUG) en I. Lindemans (ACV-studiedienst en Pax Christi), afgewisseld door dans, vredespoëzie en choreografie. Opening van de tentoonstelling door burgemeester J. De Jaeger.
- Van 11 tot en met 17 november : TENTOONSTELLING : VREDE : JEUGD, ONTWIKKELING, ONTWAPENING : educatieve tento m.m.v. NCOS, Unicef, Vrede vzw en VAKA. Doorlopend tent. van ontleenmateriaal over de problematiek door en in de Stedelijke Openbare Bibliotheek.
- 14 november : info-avond over „Star Wars" met dia's en Rik Coolsaet, Oude Dekenij, 20 u. toegang : 50 fr.

BRUSSEL : Zaterdag 16 november - Diskussiedag : „Lange termijnstrategie VAKA" - VUB - Pleinlaan 2 - Brussel.

VREDE vzw zoekt een gemotiveerd gewetensbezwaarde voor in dienstreding rond maart 1986. Inlichtingen op tel. 091/ 21.18.39.

GENT : 22-23-24 november : INTERNATIONALE GESCHENKENBEURS in Vrede vzw, Knokkestraat 44, Gent.

GENT : Zaterdag 30 november : „AFRIKA-DAG" in het S.C.C. Vooruit.
Programma :
14.00 u. : Inleiding door William BLONDEEL (historicus): „Pre-koloniaal Afrka".
14.30 u. : KEUZEGROEPEN : Etnische muziek (Tony VANDEREECKEN - VPRO). De opdeling van Afrika, Zaïre (Magda AELVOET - Broederlijk Delen). Vrouwen in Zwart Afrika (Gisèle LUMUMBA en Godelieve VAN GEERTRUYEN - RUG). Video : „Afrika, een groots kontinent" (3-delig).
16.30 u. : KEUZEGROEPEN : Traditionele zielsgeneeskunde (Patrick WYMEERSCH - RUG). Afrikaanse eenheid (Rudy DOOM - RUG). Het Belgisch Afrika-beleid (Mark VAN DOMMELE - NCOS). Honger (Patrick VAN DAMME - RUG). Ludo MARTENS over zijn boek „Pierre Mulele".
Van 14.00 u. tot 18.00 u. : kinderopvang met MUZIEKLABYRINTH.
20.00 u. : Panelgesprek : Zuidelijk Afrika : inleiding Godfree MOTSEPE (ANC) met Walter ZINZEN (BRT), Walter DE BOCK (De Morgen), Frank VELGHE (BOA) en Jan VAN HEUKELOM (AKZA). Moderator : Willy COURTEAUX (Humo).
Doorlopend : stands - Afrikaanse snacks - drankjes - animatie.
22.00 u. : Fuif met „The Skyblasters" (Afro-reggae).
Org. : DWERGG (Derde Wereld Groepen Gent).

DIALOOGAVOND VAN DE vzw VREDE — OOSTENDE

in het Trefcentrum „HET BAKEN".

- **Vrijdag 15 november om 20 u.** „VROUWEN IN DE WERELD" naar aanleiding van het Intern. Vrouwenkongres te Nairobi (Kenia). Inleiding : Chantal DE SMET - Directrice Sted. Sec. Kunst. Inst.
- **Vrijdag 13 december om 20 u.** „VREDE - OORLOG EN ONDERONTWIKKELING". Inleiding : Kanunnik François HOUTART - Prof. Kath. Univ. Leuven.
- **Vrijdag 10 januari om 20 u.** „De Verenigde Staten van binnenuit bekeken" - Inl. : Ludo Abicht - lic., die jaren in de V.S. woonde.
- **Vrijdag 14 februari om 20 u.** „DE USSR VAN BINNENUIT BEKEKEN". Inl. : Hugo Benoy - Prof. Russisch - die enkele jaren in de S.U. verbleef.

LIEDEKENS BIJ KAARSLICHT.
Zo pas verscheen een mooie L.P. met als titel „Liedekens bij kaarslicht" op tekst van enkele Vlaamse dichters o.m. Alice Nahon, J.B. Belder en onze medewerker Jozef Vandromme met de in „Vrede" reeds gepubliceerde tekst „Voor hen die nog vrede willen". Deze L.P. is te verkrijgen voor de som van 400 fr. (port ingebrepen) bij J. Vandromme - Oude Bellestraat 4, 8063 Westouter. Prk. 000-0200833-37.

INTERNATIONAAL

Op voorstel van de vzw Vrede werd door het OCV een motie goedgekeurd naar aanleiding van het Israëlisch bombardement op de kampen van de Palestijnen in Tunis.
Aan de vooravond van de terechtstelling van Ben Moloïse stuurde de vzw Vrede eveneens een protesttelegram naar Botha.

VOOR HET „VREDESFONDS" VREDE - Gent wil om het „VREDESFONDS" te spijzen een verkoop van „Tweedehandskledij" organiseren. Lezers die hiervoor klederen en speelgoed terbeschikking hebben worden gevraagd kontakt op te nemen met het sekretariaat van VREDE 091/ 21.18.39 of dit te bezorgen aan het sekretariaat Knokkestraat 44, 9000 Gent.

EEN POSITIEVE BIJDRAGE...

We hebben er steeds de nadruk op gelegd dat de ontwikkeling van de handelsbetrekkingen tussen Oost en West een belangrijke bijdrage is voor het bevorderen van de detente.
Maar er is nog meer dan dat. Ekonomische betrekkingen zijn, bijzonder vandaag, voor beide partners van kapitaal belang. Zoals in de politiek merkt men ook op ekonomisch vlak dat op de handelspartner uit het Oosten meestal een beetje van uit de hoogte neergekeken wordt. De recente Pégard affaire waarbij een freezmachine, als gevolg van een Amerikaans veto in de CoCom niet aan de Sovjetunie mocht geleverd worden, is daar een staaltje van.
Uiteindelijk betekent dit kontraktbreuk en dus niet van aard om de handelspartner „au serieux" te nemen.
Ahoewel de ekonomische betrekkingen tussen België en de USSR nog ver onder de mogelijkheden liggen zijn er niettemin een aantal elementen die op het belang wijzen voor ons land. We citeren hier slechts Sidmar waarvan ongeveer een kwart van de produktie naar de Sovjetunie wordt uitgevoerd. We herinneren ons de verklaring van de Schepen van de Haven van Antwerpen, die, bij een ontvangst van een vredesdelegatie van de Sovjetunie op het Antwerpse stadhuis, onderstreepte dat ruim 80.000 arbeiders van het Antwerpse voor de export naar de Sovjetunie werken.
Het bezoek van een Handelsdelegatie van het Vlaams Ekonomisch Verbond (VEV) onder leiding van Gaston Geens - voorzitter van de Vlaamse Executieve - aan de Sovjetunie in september ll. is wellicht een aanwijzing dat men in ekonomische middens nieuwe paden wil bewandelen. Het is een positief initiatief dat niet alleen van fundamenteel belang is voor de tewerkstelling in ons land maar tevens van aard is om de betrekkingen tussen Oost en West te verbeteren en meteen de ontspanning zal bevorderen.

BOEKEN

NUTTIGE INFORMATIE VOOR VREDESMILITANTEN

In de reeks „Aktueel" van de uitgeverij Grammens (Martelaarsplein 12, 1000 Brussel) prijs 295 fr. - verschenen twee interessante uitgaven die we onze lezers ten zeerste aanprijzen. In „Aktueel" nr. 1 behandelt M. Grammens het probleem van de „Kernwapens in Europa" en in „Aktueel" nr. 12 heeft Dr. J. Deloof het over „Artsen tegen oorlog". Te verkrijgen voor 295 fr. bij de uitgever.

Dr. Jef Deloof, huisarts en voorzitter van de Medici tegen Atoomwapens, is in Vlaanderen geen onbekende meer. Reeds enkele jaren geleden publiceerde hij een interessant boek onder de titel „En niemand hoort je huilen". In „Artsen tegen oorlog" behandelt hij het volledige vraagstuk van oorlog in het algemeen en kernoorlog in het bijzonder. Hierbij gaat hij er van uit dat artsen niet alleen zieken en gewonden moeten trachten te genezen, maar tot taak hebben, ziekten en ongevallen te voorkomen. Nu het wetenschappelijk bewezen is dat de verzorging van slachtoffers in een kernoorlog niet langer tot de reële mogelijkheden behoort is het een plicht voor de artsen zich in te zetten om een dergelijke oorlog te voorkomen. Dr. Jef Deloof onderstreept dan ook de belangrijke plaats die de „International Physicians for the Prevention of Nuclear War", die door de Professoren dr. B. Lown (USA) en dr. E. Chazov (USSR) werd opgericht, hierbij inneemt. Jef Deloof schetst een beeld van wat de nucleaire winter, na een atoomoorlog, voor de mensheid zou betekenen. Verder stelt hij het waanzinnige Star War project van Reagan aan de kaak en de onzinnige geldverspilling die dit betekent. Tot slot publiceert hij de tekst van een toespraak van Dr. Bernard Lown - co-voorzitter van de IPPNW tijdens een T.V.-debat voor de Sovjet-televisie wat er op wijst dat, in tegenstelling tot wat al hier meestal gezegd en geschreven wordt, de bevolking beter geïnformeerd wordt over het dreigend atoomgevaar dan men al hier de openbare opinie wil doen geloven.

Om een antwoord te vinden op heel wat tegenstrijdige standpunten die ook in de vredesbeweging regelmatig aan bod komen, is bovenstaande uitgave een nuttig instrument.

M. Grammens maakt kort spel met de bewering dat een beperkte kernoorlog in Europa mogelijk is. De schrijver brengt de nodige argumenten en bewijzen die aantonen dat het „volksbedrog" is te beweren dat de plaatsing van de Pershing II en Kruisraketten in West-Europa een antwoord zijn op de Russische S.S. 20. Grammens verwijst hiervoor naar NAVO-communiqué's van '77, en '78 waarin zelfs met geen woord over de S.S. 20 gerept wordt en voegt hieraan verklaringen toe van vroegere V.S.-deskundigen.

De auteur heeft het verder over de betekenis van de Franse en Britse kernwapens die, al hoewel wordt beweerd dat dit onafhankelijke kernmogendheden zijn, beide in feite de NAVO-strategie aankleven. Grammens wijst er op dat, indien de NAVO geloofwaardig wil blijven ze de moed zal moeten opbrengen afstand te nemen van het „Reaganisme". Hij onderstreept verder hoe, zoals ook in het verleden, het buitenlands beleid van de V.S. erop gericht is de S.U. te destabiliseren. Met een omvangrijke bewapeningswedloop, nu nog aangezwengeld met de Star War-strategie, hoopt men de tegenstrever in ekonomische moeilijkheden te storten. Al hoewel dit boekje uit '83 dateert toont het reeds aan dat - zoals uitgekomen is - de onderhandelingen te Genève door de starre Amerikaanse houding geen perspectief hadden. Een gevaar dat ook de nieuwe Geneefse onderhandelingen bedreigt.

'N KWART EEUW GELEDEN IN VREDE

BESPAREN WAAR EN HOE ?

De vernieuwde regering Eyskens, die zich op 27 september door de Kamers wil laten installeren, is druk bezig met het onderzoek van de drastische besnoeiingen op een aantal belangrijke begrotingen, die zij onontbeerlijk acht voor de tenuitvoerlegging van haar programma. Het werd reeds bekend, dat de verzekering tegen ziekte- en invaliditeit, de toelagen voor de werkloosheidsvergoeding, de uitgaven voor volksgezondheid, de kredieten voor de werking der scholen en de gemeentebudgetten het zwaar te verduren zullen krijgen, indien het Parlement dit programma volledig of zelfs maar gedeeltelijk aanvaardt. Ook worden besparingen op de leger- en bewapeningsuitgaven in het vooruitzicht gesteld, die ten hoogste 2,5 miljard zouden kunnen belopen.

Nochtans werd door de regering een beslissing genomen, die een zware hypotheek op het vraagstuk laadt. Zij heeft de bestelling van honderd vliegtuigen van het type F-104 bekrachtigd en tracht haar beslissing te rechtvaardigen met het argument dat men voor de fabricage van deze vliegtuigen in België 7.000 tot 8.000 werknemers zal kunnen tewerkstellen gedurende drie of vier jaar.

De staat zou dan ongeveer acht miljard, over enkele jaren gespreid, uitgeven voor volstrekt onproduktieve doeleinden om de betaling van ongeveer drie miljard aan lonen te kunnen verzekeren.

Het is niet zonder betekenis, dat de ekonomische expansie moest ter hulp geroepen worden als motief voor de ondraaglijke uitgave. Maar als de economische expansie in haar totaliteit onvoldoende wordt geacht om het huidige levenspeil der bevolking te waarborgen dan is dat toch een onmiskenbare vingerwijzing, dat met kombinaties als de F-104 zaak geen gezonde toestand kan geschapen worden.

Wij als burgers van een land, dat op geen enkele wijze een doorslaggevende rol kan spelen inzake de militaire krachtsverhoudingen in de wereld, een land dat bij de bewapeningswedloop alles te verliezen en niets te winnen heeft, zijn wellicht beter in staat dan de burgers van een grote mogendheid, ervoor te zorgen dat ons land een voorbeeld geeft, een voorbeeld waaraan geen gevaar vastzit en dat slechts een gunstige, hoewel beperkte weerslag zou kunnen hebben op de internationale verhoudingen. Het eerste dat België doen kan voor het welzijn van zijn bevolking en om de vrede een stapje vooruit te helpen is een ernstige besnoeiing op de begroting van landsverdediging. 2,5 miljard zijn onvoldoende. Ten minste 1/3 of de helft der huidige militaire uitgaven moet aan produktieve doeleinden worden besteed, willen wij de toestand in positieve zin doen keren. *Vrede, sept. 1960*

■ Volgens de laatste gegevens bevinden er zich in de Duitse Bondsrepubliek 233.000 Amerikaanse militairen, 65.000 Britten, 50.000 Fransen, 32.000 Belgen, 6.700 Nederlanders en 5.400 Canadezen. De militairen van de Duitse Bondsrepubliek meegerekend komt men tot een totaal van één miljoen militairen gelegerd op Westduits grondgebied.
Het is wel nuttig even de vergelijking te maken tussen het aantal Fransen, Nederlanders en Canadezen, en... het aantal Belgische militairen in de Bondsrepubliek.
Het kleine België blijkt hier eens te meer het „grote" voorbeeld te geven.

■ De begroting van de Franse regering voor 1986 bedraagt 1.000 miljard F.F. (ongeveer 6.620 milj. B.fr.). Daar waar in de begroting van verschillende ministeries de hakbijl werd gezet zal het defensiebudget met 5,4 pct. opgetrokken worden (tot 153,3 miljard F.F. of bijna 1.000 miljard B.fr.). Een derde van de investeringen gaat naar de nucleaire bewapening. Het eerste eskadron van Mirage IV toestellen krijgt een nieuwe lucht-grondraket met kernkoppen. In 1986 lopen ook de nieuwe nucleaire Mirages 2000 van de band en zal het plan voor de installatie van M4-raketten in atoomduikboten worden uitgevoerd. In 1986 gaat ook de vernieuwing van start van een zesde van de vloot, wordt een zevende nucleaire duikboot gebouwd en zal een eerste Frans nucleair vliegdekschip van 50.000 ton op de werf worden geplaatst. Frankrijk gaat dus steeds een belangrijker plaats innemen in de kernwapenwedloop.

■ In haar jaarlijkse kroonrede heeft de Nederlandse Koningin bekend gemaakt dat een „gunstige wending" van de ekonomie in perspectief ligt. Nederland, erkent ze, zit nochtans met 700.000 werklozen. Het begrotingstekort (477 miljard B.fr. of 7,3 pct. van het nationale inkomen) gaat men trachten in te dijken met 144 miljard B.fr. door bezuinigingen op de ambtenarensalarissen, het bevriezen van het aantal ambtenaren en een inkrimping van de sociale zekerheid met 1,8 miljard gulden. Het bedrijfsleven kan echter op een belastingverlichting rekenen van 7 miljard B.fr. Met andere woorden een Reagan of Thatcherpolitiek op zijn Nederlands...

DE VERTEGENWOORDIGING VAN DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN NIJVERHEID VAN DE USSR IN BELGIE :

Jozef II-straat 3 – 1040 BRUSSEL

Tel. 02/ 230.92.30

- Helpt de vertegenwoordigers van de Belgische handels- en nijverheidsmiddens bij het vestigen en ontwikkelen van zakencontacten met de organismen voor buitenlandse handel en andere ekonomische Sovjet-organen ;
- Verstrekt aan het Belgische zakenmilieu alle nuttige inlichtingen over de ekonomie en de buitenlandse handel van de USSR en de Sovjet-organismen voor buitenlandse handel ;
- Maakt voor de Belgische firma's het deelnemen aan internationale en buitenlandse tentoonstellingen in de USSR gemakkelijker en draagt bij tot het deelnemen van de USSR aan de internationale handelsbeurzen en tentoonstellingen in België ;
- Vestigt contacten met Belgische octrooibureau's om in België Sovjet-patenten te deponeren en nijverheidsmonsters en handelsmerken te registreren, evenals om de belangstellende zakenmilieu's te informeren over de modaliteiten van het systeem waarop in de USSR de industriële eigendom beschermd wordt ;
- Onderhoudt contacten met de Belgische ondernemingen voor het organiseren van het onderzoek naar kwaliteit en hoeveelheid van goederen, ingevoerd in de USSR, en uitgevoerd uit de USSR ;
- Licht de belangstellende milieu's en bedrijven in over de werkzaamheden van de Arbitragecommissies van de buitenlandse handel en de zeevaart bij de Kamer van Koophandel en Nijverheid van de USSR.

TE ZOT ...

• Franse politici zijn zoals de meesten verre van smetteloos. Dat is de laatste tijd al vaker gebleken. Zo raakte onlangs ook bekend dat de RPR-volksvertegenwoordiger en burgemeester van Nice, Jacques Médecin, half vorig jaar in het Amerikaanse Los Angeles werd betrapt op juwelensmokkel. Hij had aan de doeanebalie enkel wat geschenkjes voor zijn dochter en wat parfum voor zijn vrouw gedeclareerd, maar de plichtsbewuste doeaniers vonden dat daar een reukje aan vastzat en betrapten mijnheer Médecin na een kort onderzoek op het bezit van wat juweeltjes ter waarde van 11072 dollar. De zaak kwam voor de rechtbank en frère Jacques kreeg een boete opgelegd van 22144 dollar, die hij echter nooit betaalde, want de hele louche affaire verdween nog in de Verenigde Staten in de doofpot. Op die manier kwam Médecin, die Nice intussen met Pretoria liet verzusteren, er goedkoop, vanaf, en mocht hij zeer recentelijk mee met Chirac en zijn andere goeie vriend, Jean-Marie Le Pen, op verkiezingskampagne naar Nieuw-Caledonië. Het is ons niet bekend of hij ook deze keer juwelen had meegenomen.

• De Amerikaanse burgemeester van Jersey City heeft ermee gedreigd het vrijheidsbeeld per opbod te zullen verkopen als de federale regering de stad niet onmiddellijk een uitstaande rekening van 1 miljoen dollar uitbetaalt voor de herstelling van de leiding die het beeld van water voorziet (the statue of liberty blijkt bij nader inzien dus niet meer dan een overzees manneke pies). Hoewel zoiets natuurlijk in de kunstmatige orde der kapitalistische dingen ligt, zou deze cash-and-carry definitie van de „vrijheid" hier en daar toch nog wel wat verbazing wekken. Bij de makers van de Larousse-woordenboeken bijvoorbeeld, want die omschrijven „vrijheid" nog altijd als iets „wat verworven wordt dankzij positieve kwaliteiten en ten koste van zware inspanningen of offers". Wedden dat Reagan binnenkort de Larousse op de zwarte lijst van subversieve litteratuur laat zetten ?

• Amerikaanse burgemeesters zijn niet de enigen die van Reagan nog geld moeten krijgen. Ook Vreven zit nog steeds op zijn Pégard-cheque van 42 miljoen Bfr. te wachten. Het stukje papier waarmee hij bij een interpellatie in het parlement zat te zwaaien, was dus duidelijk niet de chèque waarvan sprake. Volgens ons wou Vreven daarmee enkel maar kenbaar maken dat hij zich overgaf aan de Amerikaanse willekeur.

> • *Zodra tijdens de voorbije verkiezingen de vooruitgang van de CVP duidelijk was geworden, kon men Martens op teevee een hoge borst horen opzetten over het „scherpe politieke inzicht" en de „politieke maturiteit" van ons fiere Vlaamsche volk, dat hij zeer dankbaar was. Wat hij voorzeker niet had gehoord, was dat de Leuvense politicoloog De Wachter enkele minuten voordien de resultaten van een enquête had bekendgemaakt waaruit bleek dat 30 pct. van dat volk niet wist wie de regering leidde, dat 45 pct. de samenstelling van die regering niet kende, dat 80 pct. niet wist wie in de deelregering de baas was, dat verontrustend veel mensen hun stem uitbrengen in functie van het dienstbetoon van een persoon of partij, enzovoort. In plaats van te getuigen van politieke maturiteit, lijkt ons gewest dus eerder een politieke materniteit.*

• Libië heeft wat eigenaardig feestgevierd. Een tijdje geleden werden er immers alle westerse muziekinstrumenten op de brandstapel gegooid. Piano's, gitaren, violen, noem maar op. Het luidde dat de Libische kulturele erfenis erdoor in gevaar werd gebracht. De oplossing was dit revolutionaire recept van kolonel Kadhafi, die in Libië ondanks alles nog steeds de eerste viool speelt.

• Bloedmooie meiden, bruingebrande macho's, geld en luxekarren „Made in Germany". De makers van Amerikaanse teeveeseries weten waarvan hun kijkers dromen. En autofabrikanten maken daar gretig gebruik van. In Hollywood krioelt het zelfs van agenten die de filmproducenten kosteloos wagens ter beschikking stellen en daarvoor van de autofirma's 60 tot 600.000 frank aangeboden krijgen, al naargelang het wagentype en de belangrijkheid van de serie. De kerels die Audi en Porsche in „Falcon Crest", BMW in „Dynasty" en Mercedes in „Dallas" binnenloodsten, zijn nu allemaal stinkend rijk. Maar 't is niet al goud wat er blinkt, of m.a.w. Dallas is ook niet alles. Kijk maar naar het Britse privénet Channel Television, dat de BBC het kontrakt voor het vervolg van dit snode feuilleton voor de neus had weggesnoept voor bijna het dubbele van de prijs : 4.455.000 frank per aflevering. Channel TV is nu door de scheidsrechterlijke kommissie IBA in het ongelijk gesteld, heeft de rechten aan de BBC moeten doorverkopen en zit voorlopig zonder direkteur. Die heeft immers wijselijk ontslag genomen, iets waaraan in België geen kat zou denken, laat staan een minister. Liever een regeringscrisis en nieuwe verkiezingen. Onze enige kans om dus toch nog van de huidige regeringscoalitie af te raken is ... kommerciële televisie. We zien de koppen al in de krant : „REGERING VALT OVER 2143ste AFLEVERING VAN DALLASTY".

• In Spanje zijn 21 voormalige Franco-ministers in hoog beroep gegaan om van de staat een maandloon van ruim 30.000 frank op te eisen. Hun diktator had hen dat beloofd, en ze staan op hun „verworven rechten". Voor sommigen is het protest weliswaar overbodig, doordat zij intussen de 65 gepasseerd zijn en dus hun pensioen genieten. Anderen staan er echter op voor „hun uitmuntende diensten" een ministersalaris voor het leven uitgekeerd te krijgen. Onder hen het kamerlid en huidig bestuurslid van de konservatieve partij, Fernando Suarez, die blijkbaar nog iets aan zijn kamerwedde wil toevoegen. Nochtans is uitgerekend hij de man die vanuit de oppositie moord en brand schreeuwt over „verspilling" in de Spaanse sociale sektor. Ach, die politiekers toch.

• Het Vlaams Blok wil dat Nelson Mandela vrijgelaten wordt. Da's sympathiek. Maar ze willen iets in ruil. Da's al minder sympathiek. De ruil bestaat in de vrijlating van de 91-jarige SS-er Rudolf Hess. Da's idioot. Nog een geluk dat hun „harde aanpak"-verkiezingskampagne bij de mensen niet is ingeslagen. Windeieren heeft ze hen gelegd, en daar is Vlaanderen fier op.

... OM LOS TE LOPEN